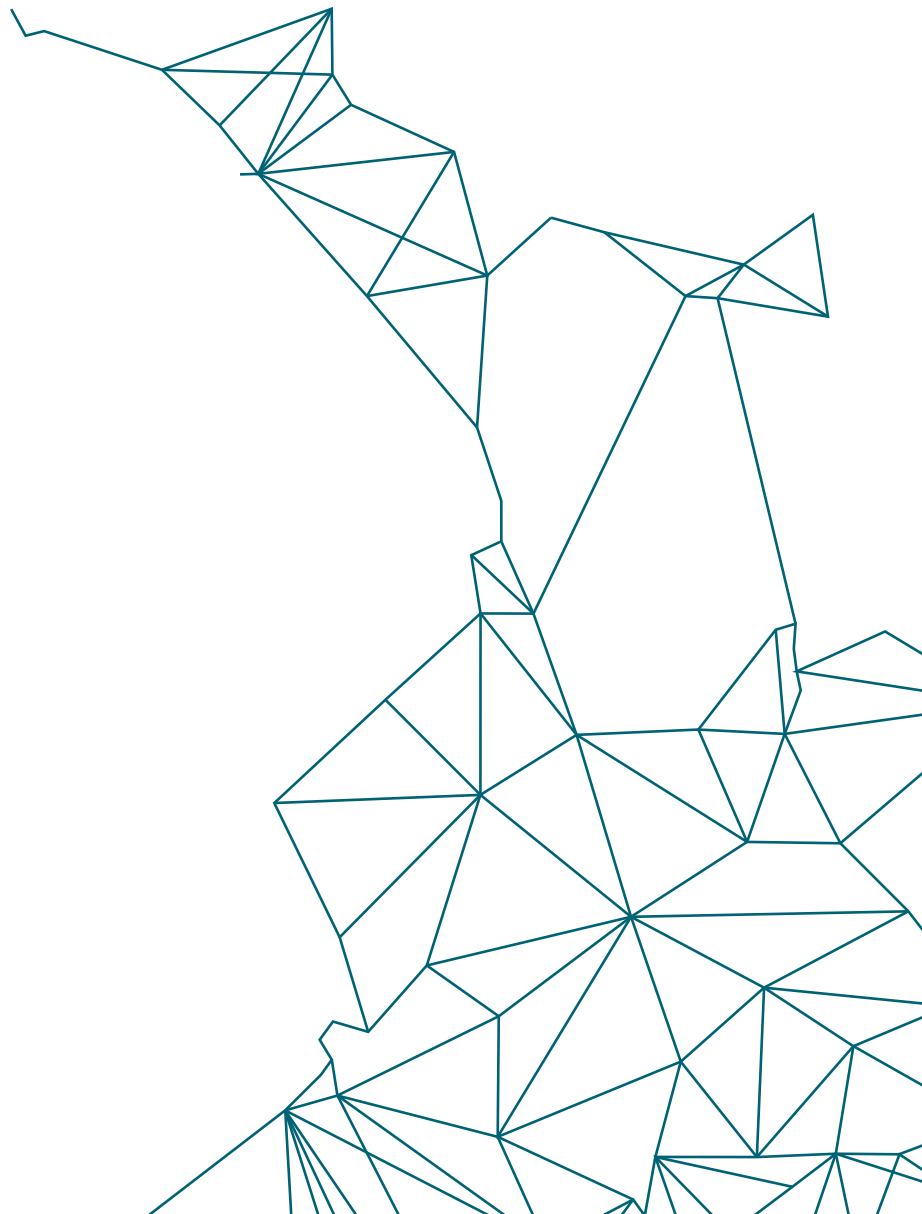

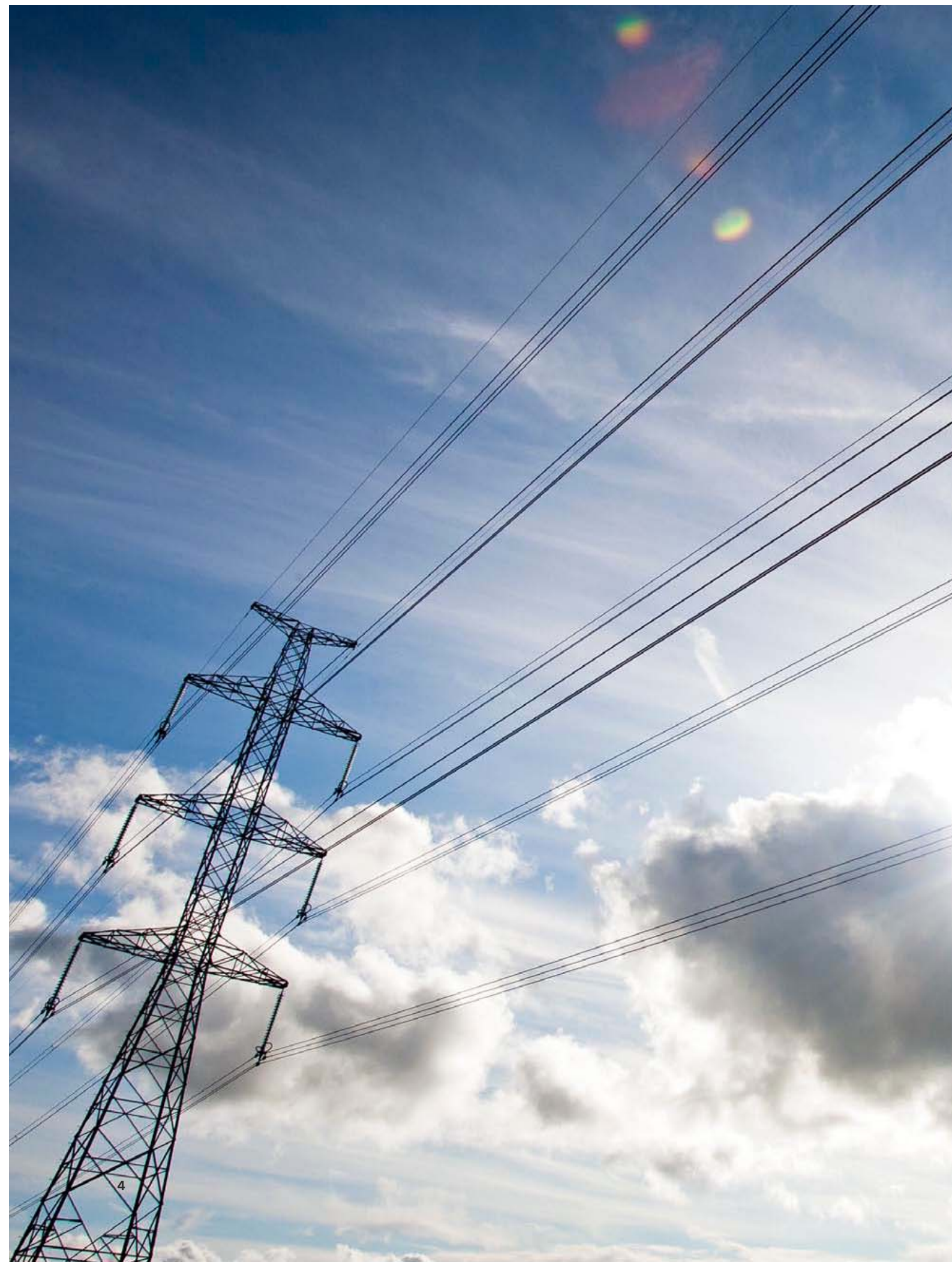

eering
ÜHENDAME ENERGIAD

Majandusaasta aruanne 2011

Majandusaasta aruanne **2011**

Eleringi majandusaasta aruande tegevusaruanne

1	Juhatuse esimehe pöördumine	7
2	Eleringi lühitutvustus	10
3	Eesti elektrisüsteemi võtmenäitajad.....	12
4	Majandusaasta kokkuvõte.....	15
5	2011. aasta elektrivõrgu arendamisel.....	19
6	Elektrituru arengud 2011. aastal	22
7	Eesti elektrisüsteemi reaajas juhtimine	28
8	Elering energeetika kompetentsikeskusena.....	32
9	Euroopa Liidu keskkonna- ja energeetikapoliitika ning taastuvenergia Eestis	36
10	Hea äriühingu juhtimise tava.....	40
11	Maagaasi ärisuuna käivitamine	44

Taavi Veskimägi
juhatuse esimees

Juhatuse esimehe pöördumine

Elering on kujunenud Eesti energeetika kompetentsikeskuseks

Elektri olemasolu igal ajahetkel on tänapäeva ühiskonnas elulise tähendusega. Kuna just Elering vastutab Eesti tarbijate varustamise eest elektriga, seab see kogu ettevõtte tegevusele kõrgendatud ootused ja tähelepanu.

2011. aasta lõpuks on Elering iseseisva, turuosalistest sõltumatu süsteemihaldurina tegutsenud juba ligi kaks aastat. See on tähendanud tihedat koostööd Eesti riigi kui ettevõtte omnikuga Eesti energeetika strateegiliste valikute kujundamisel ning elektrituru konkurentsi ja võrdse kohtlemise tagamisel. Lisaks on sellesse aega mahtunud suured ja olulised investeerimisotsused varustuskindluse parandamiseks ja efektiivsema elektrituru toimimiseks. Kaks aastat on näidanud, et omandiliselt eraldatud elektrisüsteemi haldur ja põhivõrguomanik on olnud õige valik – arendame ja juhime Eesti elektrisüsteemi avalikust huvist lähtuvalt. See on kogu Euroopa poliitika ja suund, millele pandi jõuline alus 2009. aasta nn kolmanda energia-turu paketiga.

Oma igapäevatoös elektrivõrgu ja -turu arendamisel saame aga olla edukad vaid siis, kui koondame oma tegevusega võimalikult palju energeetika kompetentsi ning jagame seda ka ise koostööpartnerite, avalikkuse ja huvirühmadega. See ei tähenda ainult nõudlikku personalipoliitikat, vaid pidevat koostööd kõigi asutuste ja organisatsioonidega, kes Eesti energeetikasse panustavad. 2011. aastal käivitasime energeetika kompetentsikeskuse, kuhu kaasame eksperte läbi regulaarselt koos käiva turunõukoja ja võrguarenduse nõukoja.

Samamoodi avatult teeme tihedat koostööd riigiüleste partneritega Euroopa Liidu energia- ja kliimapoliitika raames. Eelmisel aastal toimusid mitmed globaalse tähendusega sündmused, mis panevad süsteemihaldurid kõikjal Euroopas elektrisüsteemide juhtimisel ja arendamisel senisest veelgi suuremate väljakutsete ette. Fukushima toimunud tuumakatastroof pani tuumaenergia ohutuse küsimärgi alla kõikjal maailmas ning sellest tulenenud Saksamaa otsus mitmete tuumajaamade sulgemisest tähendas kõrgeenenud varustuskindluse ning tootmisvõimsuste puudujäägi riske nii Saksamaale kui ka tema lähinaabritele.

Seoses Kyoto leppe lõppemisega 2012. aastal muutus aktuaalseks ka küsimus EL-i kliimapoliitika jätkusuutlikkusest. Rahvusvaheline Durbani kliimakonverents tõestas enamiku riikide toetust minna edasi juriidiliselt siduvate lepetega kasvuhoonegaaside emissiooni piiramise osas. Konverentsil kiideti heaks Kyoto protokollu pikendamine ning nii mitmelgi suurel majandusel tuleb esimest korda hakata oma kasvuhoonegaaside emissiooni vähendama. Seda eesmärki kannab ka Euroopa Komisjoni energeetika tegevuskava aastani 2050 (Energy Roadmap 2050), mis demonstreerib jõuliselt EL-i pühendumust jätkata ambitsioonika CO₂ heitmete vähendamise poliitikaga. Peame neid põhimõtteid suutma juba täna oma energiamajanduse korraldamisel arvesse võtta.

Elektrivarustuskindluse tagamise üheks nurgakiviks on vaba elektrituru toimimine. Euroopa Liidu energiamajanduse visioon ühendada energiaturud üheks, hästi toimivaks konkurentsituruks täidab nii tootjate kui tarbijate huve - toimiv elektriturg suurendab konkurentsi, loob ühtlasema hinnataseme ning rajab võimalusi kaubelda elektriga oluliselt suuremal turul. Selles valguses on hea meel tõdeda, et Eestis on edukalt käivitunud Nord Pool Spot elektribörs ning 2011. aastal kasvasid nii turupaiga usaldusväärus kui ka kauplemismahud oluliselt. Järgmine oluline verstapost turu süvenemise osas on selle täielik avamine kõikidele Eesti tarbijatele 2013. aasta algusest.

Konkurents saab tekkida läbi tugevate elektriühenduste, esimese sammuna Põhja-Balti regioonis, ning investeringud ülepiirilistesse ühendustesse moodustavad olulise osa ka Eleringi investeringutest. Möödunud aasta näitas ilmekalt, kuidas riikidevahelised võimsusühendused töötavad tootjate-tarbijate huvides. Novembri keskpaigast tööd alustanud Soome ja Rootsi vaheline teine merekaabel FennoSkan 2 lõi meie tarbijatele paranenud ligipääsu Skandinaavia hüdroelektrile, mis aitas kaasa sellele, et avatud turu elektrihind oli detsembris sisuliselt sama kodutarbijatele kehtiva reguleeritud turu hinnaga. Lisaks aetasime nurgakivi teisele Eesti-Soome ühendusele EstLink 2, mis tähendab juba mõne aasta pärast veelgi vähem piiranguid Põhjamaade elektrile juurdepääsule.

2011. aastal liikusime jõuliselt edasi ka Eleringi teiste suuremahuliste investeringutega. Alustasime avariieservjaama ehitusega, mis märgatavalt suurendab kindlust elektrivarustuse osas. Samuti käivitus Tartu-Viljandi-Sindi kõrgepingeliini esimese etapi ehitus ning

sõlmiti koostööleping maavalitsustega Harku-Lihula-Sindi liini ehituseks. Antud liinide valmimine parandab oluliselt Eesti varustuskindlust ning loob eelduse täiendavate suurte toomismõimsuste võrku lülitamiseks. See on oluline etapp pikemaajalisest protsessist, mille tulemusena ühendatakse Balti riigid Kesk-Euroopa sagedusalaga ning desünkroniseeritakse Venemaast.

Infrastruktuuri arengusse annab loodetavasti suure panuse ka Euroopa Komisjoni poolt 2011. aasta lõpus heaks kiidetud 9,1 miljardi euro suurune energiainfrastruktuuride moderniseerimise pakett, kus Eleringi näeb ühe võimaliku projektina Eesti ja Läti vahelise kolmanda ühenduse ehitamist. Kaasrahastamine kiirendaks uute ühenduste ehitamist ja Põhja-Balti elektriturude integreerumist, vähendades ka survet ülekandetariffide tõusuks. Eesti-Läti kolmas ühendus koos teiste Läänemere regiooni energiaturude integreerimise plaani (BEMIP) projektide teostumisega (EstLink2, Leedu-Poola ning Leedu-Rootsi ühendused) loob tugeva eelduse Baltimaade tihedaks lõimumiseks ülejäänud Euroopa elektrivõrkude ning -turgudega.

Möödunud aastal pandi Eleringi eestvedamisel alus veel ühele olulisele suunale Eesti energiamajanduses – gaasituru liberaliseerimisele. Koostöös konsultatsioonifirmaga Pöyry Management Consulting valmis raport gaasituru arendamisest Eestis, mis on siinne esimene põhjalikum gaasi valdkonna analüüs. Raportis leiti, et gaasituru arendamise tulemusena peab paranema nii varustuskindlus kui ka tekkima efektiivsem turg ja õigem gaasi hind Eestis. Tuginedes oma kogemusele sõltumatu elektrisüsteemihaldurina peame selles valguses õigeks panustada maagaasi sõltumatu ülekandevõrgu operaatori, tegeliku turu ja täieliku varustuskindluse tekkele.

Jätkame nende seatud eesmärkide poole liikumist ka järgmistel aastatel - ratsionaalsete investeerimisotsuste, elektrituru ja –süsteemi arendamise, energeetikaalase kompetentsi koondamise ja jagamise ning mõistliku ja säästliku majandamise kaudu. Eelmisel aastal reitinguagentuuri Moody's antud A3 stabiilse väljavaatega hinnang Eleringile lisab veelgi kindlust meie usaldusväärsusest, sõltumatusest ning eesmärkide realistlikkusest.

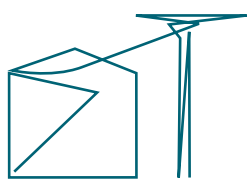
Head lugemist!

Taavi Veskimägi
juhatuse esimees

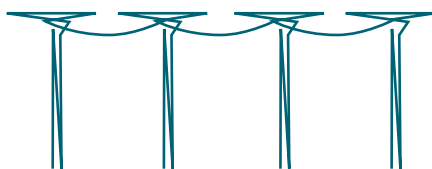

Eleringi lühituvustus

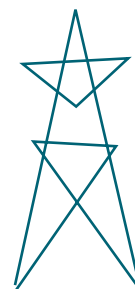
Elektrisüsteemihaldur Elering juhib reaalajas Eesti elektrisüsteemi ning vastutab selle toimimise eest. Meie ülesandeks on tagada tarbijatele igal ajahetkel kvaliteetne elekter. Selleks loome tingimused elektrituru toimimiseks ning ehitame ülepiirilisi ühendusi.

150
alajaama

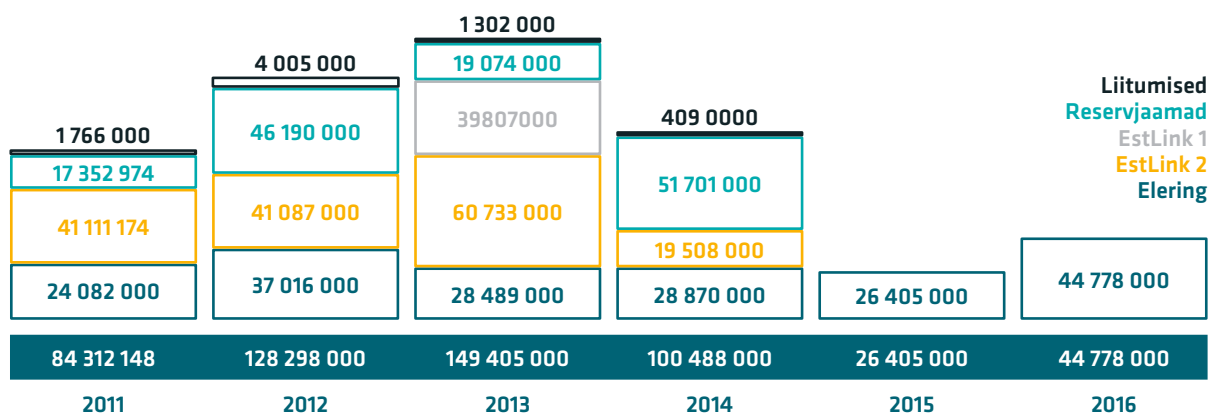

ülepiirilised ühendused
Soome, Läti ja Venemaaga

5252
km kõrgepinge
õhu- ja kaabelliine

Eleringi investeeringute jaotus 2011-2016 (EUR)

VISIOON 2020

Eleringi visioon on luua avaramad ja tõhusamad energiavarustuse võimalused nii energia tarbijatele kui tarnijatele.

MISSIOON 2020

Eleringi missioon on tagada Eesti tarbijatele energia varustuskindlus igal ajahetkel.

Meie väärtusteks on:

VASTUTUSTUNNE - VÕRDNE KOHTLEMINE - PÜHENDUMUS

Vastutustunne, mis hõlmab nii kohustust kindlustada eestimaalastele elektri olemasolu kui arendada ja hallata Eesti elektrisüsteemi.

Võrdne kohtlemine, millest peame kinni nii elektrituru tingimuste loomisel kui igapäevases suhtluses kõigi energiaturu osalistega.

Pühendumus iseloomustab kogu meie tegevust nii ettevõtte arendamisel kui riigi poolt meile seatud eesmärkide saavutamisel.

Finantsnäitajad (MEUR)

	2011	2010	2009	2008/09*	2007/08*
Tulud	94	89	76	82	76
Ärikasum	29	21	20	25	24
Tulumaks	0	0	8	0	0
Puhaskasum	21	14	5	18	17
Omakapital	190	160	141	176	158
Varad	486	419	368	355	335
EBITDA	50	44	40	44	44
Investeeringud	78	27	31	39	14
Dividendid	0	0	31	0	0

Suhtarvud

ROE	11,7%	9,0%	6,2%	10,5%	11,0%
Omakapital/Varad	39%	38%	38%	49%	47%
Neto Laenud/EBITDA	4,0	3,3	4,7	3,1	3,3

* Majandusaasta aprillist märtsini

Neto laenud = intressikandvad kohustused - raha ja deposiidid
EBITDA = Ärikasum + kulum

ROE = $\frac{\text{Puhaskasum}}{\text{Aasta keskmine omakapital}}$

Eesti elektrisüsteemi võtmenäitajad

Elektribilanss

	2011	2010	Muutus	
Elektri tootmine Eestis (GWh)	11 387	11 321	1%	
Eleringi võrku antud elektritootmine	11 179	11 126	0%	
Taastuenergia tootmine Eestis	1 159	867	34%	
Välisliinidelt võrku antud elektrienergia	1 499	1 729	-13%	
• sh võrku sisenenud elektrienergia Soomest	460	233	97%	
• sh võrku sisenenud elektrienergia Läti ja Venemaa liinidelt	1 039	1 496	-31%	
Võrku antud elektrienergia kokku	12 886	13 050	-1%	
Elektritarbimine Eestis (GWh)	7 824	8 006	-2%	
Eleringi sisemine ülekandeteenus tarbimiseks	7 261	7 431	-2%	
Eleringi võrgukaod	356	381	-7%	
Välisliinidele võrgust väljunud elektrienergia	5 062	5 044	0%	
• sh võrgust väljunud elektrienergia Soome	1 734	2 065	-16%	
• sh võrgust väljunud elektrienergia Läti ja Venemaa liinidele	3 328	2 979	12%	
Võrku läbinud elektrienergia kokku	12 886	13 050	-1%	
Bilanss	3 563	3 315	7%	

2011. aasta elektri tarbimise languse peamiseks põhjuseks oli nii aasta algusesse kui ka aasta viimasesse kvartalisse jäänud keskmisest soojem talveperiood. Selle tulemusel langes 2011. aasta elektritarbimine 2006. aasta tasemele.

Piiriülene elektrikaubandus (GWh)

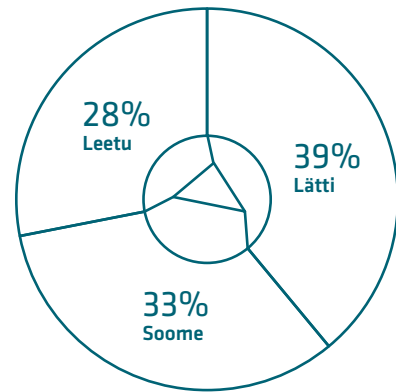
	2011	2010	Muutus %
Import kokku	1 627	1 338	22%
sh Eesti-Läti piiril*	1 126	1 082	4%
sh Eesti-Soome kaubanduses	501	256	96%
Import läbi elektribörsi	1 053	533	98%
Import kahepoolsete lepingutega	574	805	-29%
Eksport kokku	5 172	4 663	11%
sh Eesti-Läti piiril*	3 475	2 672	30%
sh Eesti-Soome kaubanduses	1 697	1 992	-15%
Eksport läbi elektribörsi	3 769	2 249	68%
Eksport kahepoolsete lepingutega	1 403	2 414	-42%
Bilanss	3 545	3 325	7%

* Eksporti ja impordi kogused Eesti-Läti piiril sisaldavad nii Eesti-Läti kui Eesti-Leedu elektrikaubanduse tarneid summamana. Piiriülene elektrikaubandusbilans ei sisalda süsteemi ebabilanssi ja piiriüleseid reguleerimistarneid. Piiriülene elektrikaubandusbilans moodustub bilansihaldurite poolt bilansiplaanidega esitatud määratud tarnetest ning elektribörsi korraldaja poolt esitatud tarnetest.

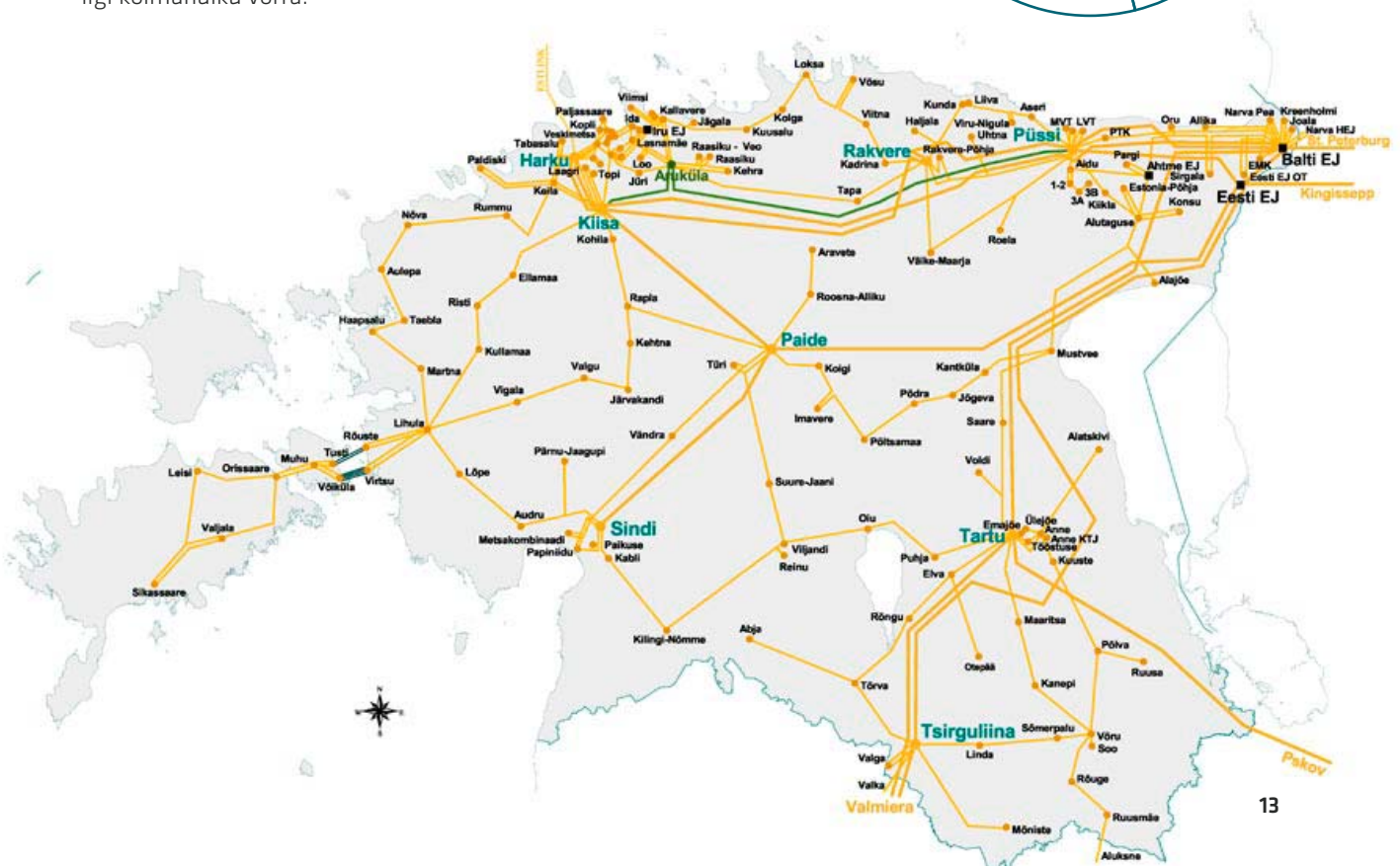
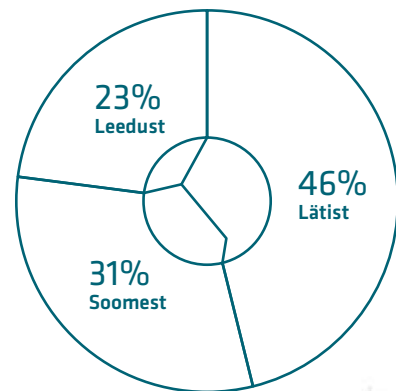
Põhjamaade elektribilanssi iseloomustas 2011. aasta suveperioodist alates hüdroreservuaaride taseme tõusust tingitud elektri tootmise kasv, mis omakorda soodustas Soomest Eestisse elektrienergia impordi - 2011. aastal imporditi Soomest elektrienergiat ligi kaks korda rohkem kui 2010. aastal.

2011. aastal suurenes elektrikaubanduses eksport Lähti ja Leetu ligi kolmandiku võrra.

Eksport 2011. aastal

Import 2011. aastal

2% Muud teenused

17%
Bilansiteenus

81%
Elektri ülekandeteenus

Tulude jagunemine
2011. aastal

Peep Soone
juhatuse liige

Majandusaasta kokkuvõte

Ettevõtte finantsjuhtimises lähtume konservatiivsuse printsiibist, tagades sellega nii suuremahulise investeringute programmi finantseerimise kui ka omanikutulu Eesti riigile.

Makromajanduslik keskkond

Muutused elektritarbimises sõltuvad palju kliimast ja kasvavate energiahindade tingimustes üha enam võimalustest tarbimist kokku hoida, aga ka üldisest makromajanduskeskkonnast.

Euroopa Liidu majandus tervikuna kasvas eelmisel aastal. Euroopa Komisjon prognoosib 2011. aasta kokkuvõttes Euroopa Liidu majanduskasvuks 1,5% ning aastateks 2012 ja 2013 vastavalt 0,5% ja 1,3%. Statistikaameti esialgse hinnangu kohaselt ulatus Eesti majanduskasv 2011. aastal 7,5%-ni. Aastateks 2012-2015 prognoosib Rahandusministeerium Eesti majanduskasvu vahemikus 3-3,5%. Seega vaatamata muutlikule väliskeskkonnale on lähiaastate Eesti majanduse väljavaated head.

7,5%

**Eesti majanduskasv
2011. aastal**

2011. aastal andsid Eesti rahandusele ja majandusele positiivsed hinnangud ka erinevad reitinguagentuurid, mis veelkord on tunnistuseks Eesti rahanduse ja majanduspoliitika usaldusväärsusele ning investeerimiskeskonna stabiilsusele. Detsembris 2011 kinnitas reitinguagentuur Moody's Eesti riigireitingu püsimist stabiilselt kõrgel tasemel A1, mis on püsinud sarnasena 2002. aasta lõpust. Reiting on kahe pügala võrra kõrgem Eleringi pikaajaliste võlakohustuste reitingust A3. Agentuuri sõnul omasid olulist panust reitingu hoidmisse euro kasutuselevõtt keerulistes majandustingimustes, riigi erandlikult madal võlatase ja püsivalt kõrge eelarvedistsipliin, mida järgiti ka langusperioodil. Standard & Poor's tõstis Eesti riigireitingu tasemele AA- augustis 2011 ning kinnitas selle käesoleva aasta jaanuaris samal tasemel. Reitingu väljavaade on agentuuri hinnangul negatiivne, mille peamise riskina nähakse Euroopa ja euroala majanduste nõrgenemise võimalust.

Investeeringud ja finantseerimine

Aasta 2011 algas Eestile ja Eleringile euro kasutuselevõtuga. Üleminek osutus nii tehniliselt kui ka sisuliselt edukaks, kõik süsteemid toimisid sujuvalt ning tõrgeteta alates jaanuari esimestest päevadest. Euro kasutuselevõtt suurendas ka Eleringi usaldusväärust rahvusvaheliste investorite silmis.

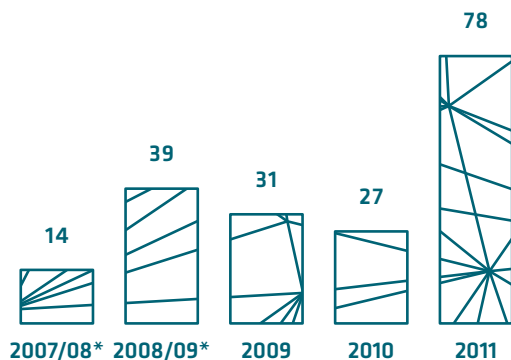
2011. aasta tähistas Eleringi jaoks intensiivse investeeringu perioodi algust. Kui ajalooliselt on Eleringi

100 miljonit eurot keskmine investeeringute maht aastas

investeeringud olnud keskmiselt suurusjärgus 30 miljonit eurot aastas, siis eelmisest aastast algas nelja-aastane periood, mil keskmine investeeringute maht on ligi 100 miljonit eurot aastas. Eleringi üheks kõige olulisemaks saavutuseks oli 2011. aastal

ettevõtte finantskindluse suurendamine eesmärgiga kaasata mahukate investeeringute finantseerimiseks lisakapitali.

Investeeringud põhivarasse (MEUR)

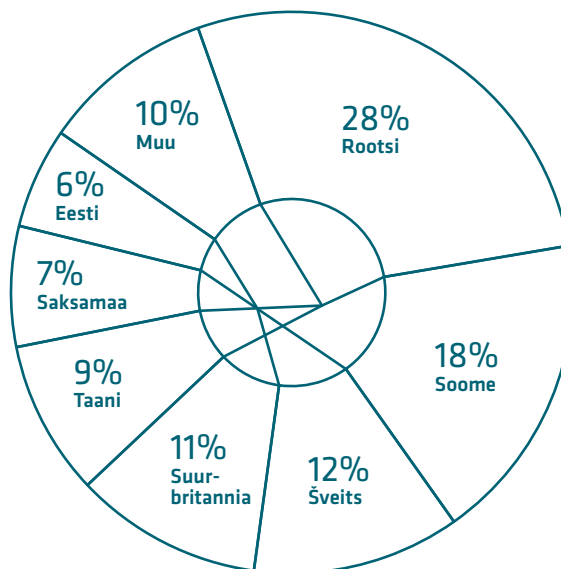
* Majandusaasta aprillist märtsini

2011. aasta suve hakul viis Elering läbi eduka eurovõlakirjaemissiooni. Võlakirjadega refinantseeriti 187 miljoni euro suurune sündikaatlaen, mille tagastamise tähtaeg oli algselt detsembris 2012, mis oleks langenud ettevõtte intensiivse investeerimisperioodi keskele. Arvestades probleeme maailma finantsturgudel, oli vaja välistada olukord, kus potentsiaalselt ebasoodsas turusituatsioonis tulnuks leida kiiret laenukapitali.

Sobivaim vorm pikaajalise laenukapitali kaasamiseks oli eurovõlakirja turg. Rahvusvaheline reitinguagentuur Moody's andis Eleringi pikaajalistele võlakohustustele krediitireitingu A3/Stabiilne, mis kinnitas potentsiaalsetele investoritele ettevõtte kõrget krediitiväärtust. Võlakirjad noteeriti Londoni börsil, et demonstreerida ettevõtte tegevuse avatust ja läbipaistvust ning kõigi investorite võrdset kohtlemist. Võlakirjaemissioon osutus edukaks, vaatamata keerulisele olukorrale finantsturgudel seoses Kreeka riigi probleemidega. Emissioon märgiti 1,45 korda üle ning mahuks jäi 225 miljonit eurot. Investoreid oli kokku 52 neljateistkümnest riigist.

2011. aasta suve hakul viis Elering läbi eduka eurovõlakirja emissiooni

Võlakirjainvestorite geograafiline jaotus

2011. aastal viis Eleringi omanik Eesti Vabariik läbi aktsiakapitali laiendamise 9,89 miljoni euro võrra uute lihtaktsiate emiteerimise teel. Aktsiakapitali suurendamise eesmärgiks oli Eleringi bilansi tugevdamine arvestades eelseisvaid investeeringuid ning nende finantseerimiseks võetud laene. Aktsiaemissiooni tulemusena on Eleringi uueks aktsiakapitaliks 149,89 miljonit eurot, mis on juhtkonna hinnangul piisav kogu viieaastaseks investeerimisperioodiks.

Majandustulemused

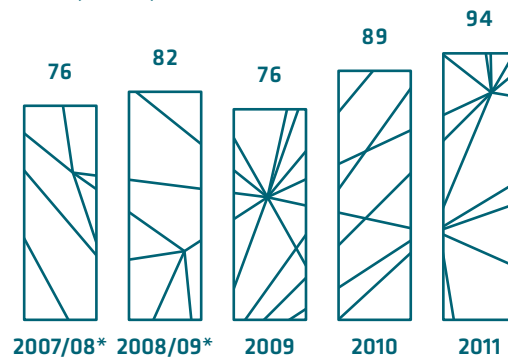
2011. aastal moodustasid Eleringi tulud 94,4 miljonit eurot (2010. aastal 90 miljonit eurot). Valdav osa sellest laekus võrguteenuste müügist – 76,9 miljonit eurot (2010. aastal 70,7 miljonit eurot), mis moodustas 81% kogutuludest. Võrguteenuseid osutab Elering enda võrgu külge ühendatud elektrijaamadele, jaotusvõrguettevõtjatele ning suurtarbijatele. Tulude kasvu peamiseks põhjuseks oli võrgutasude korrektsioon, mis võttis arvesse reguleeritud varadesse tehtavaid investeeringuid.

Kuigi 2011. aasta oli Eesti majandusele tervikuna edukas, siis elektri ülekande sisemaiseks tarbimiseks vähenes 2%. Languse peamiseks põhjuseks olid erakordselt soojad ilmad kütteperioodil, mil Eesti kliimas tarbitakse enim elektrit kütteks ja valgustuseks. Kõigil neil kuudel oli 2011. aastal keskmine õhutemperatuur kõrgem kui aasta varem.

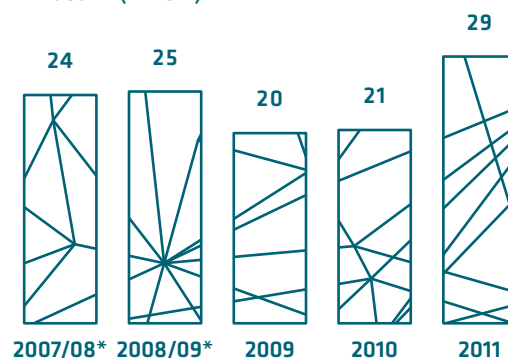
Suuruselt teine tulude grupp on seotud bilansiteenuse osutamiselega – 15,6 miljonit eurot (2010. aastal 15,8 miljonit eurot). Ärikulud moodustasid kokku 65,8 miljonit eurot (2010. aastal 68,2 miljonit eurot) ning ärikasumiks kujunes 28,6 miljonit eurot (2010. aastal 20,8 miljonit eurot). Neto finantskulud olid kokku 8,1 miljonit eurot (2010. aastal 7,2 miljonit eurot) ning puhaskasum oli rekordiliselt kõrge – 20,5 miljonit eurot (2010. aastal 13,5 miljonit eurot).

Eleringi varade maht oli aasta lõpuks 486,3 miljonit eurot (2010. aasta lõpus 419,4 miljonit eurot), suurenedes aastaga 66,9 miljoni euro võrra seoses peamiselt investeeringutega põhivarasse. Kohustustest refinantseeriti 3-aastane sündikaatlaen 7-aastaste võlakirjadega. Omakapital suurenes 30,4 miljonit eurot, millest 9,9 miljonit eurot oli aktsiakapitali laiendamine ning 20,5 miljonit eurot aasta puhaskasum. Aasta lõpu bilanssi iseloomustab tugev kapitaliseeritus ning hea likviidsus, mis loob head eeldused järgmiste aastate investeeringute elluviimiseks.

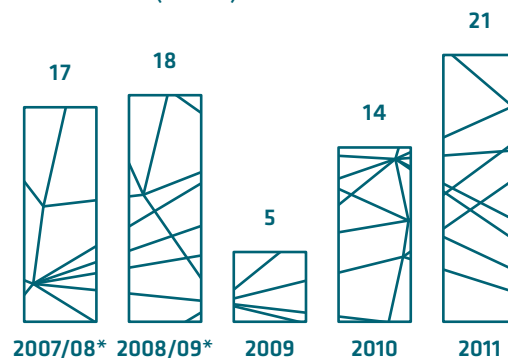
Tulud (MEUR)

Ärikasum (MEUR)

Puhaskasum (MEUR)

* Majandusaasta aprillist märtsini

Kalle Kilk
juhatuse liige

2011. aasta elektrivõrgu arendamisel

Oluline on kindlustada elektrivarustus nii täna kui tulevikus. Seetõttu teeb Elering elektrivõrgu arendamise otsuseid kaalutletult ja pikalt ette vaadates investeerides nii võrgu töökindlusse kui ühenduste arendamisse.

2011. aasta oli Eleringile investeeringute rahalise mahu osas eelnevatega võrreldes hüppelise kasvuga. Kokku investeeriti aasta jooksul ca 78 miljonit eurot, eelnevatel aastatel on keskmine investeeringute summa jäänud ligikaudu 30 miljoni euro tasemele.

**Kokku investeeriti
aasta jooksul
ca 78 miljonit eurot**

Valmis kaheksa suuremat elektrivõrgu investeerimisobjekti

Möödunud aastal valmis 8 suuremat elektrivõrgu investeringuobjekti ehitust. Nende hulgas neli olid seotud klientide liitumistega, kolm Eleringi elektrivõrgu uuendamisega ning üks elektrivõrgu läbilaskevõime suurendamisega. Kuigi elektrivõrgu ehitamiseks kasutatakse reeglina ainult läbiproovitud ja ennast tõestanud tehnilisi lahendusi, püüdsime väikeste uuendustega vähendada kulusid ning lihtsustada tehnilisi lahendusi. See aitab omakorda elektrivõrku töökindlamaks muuta.

Kõige uuenduslikum objekt 2011. aastal oli renoveeritud Loksa Alajaam, kus kasutati tavapärase võimsus- ja lahkülititega 110 kV jaotla asemel kompaktsed jaotusseadet Compass. Sellist tüüpi jaotusseadmed nõuavad paigaldamiseks vähem ruumi ja aega, väiksem on ka ehitamisel materjalikulu ning hilisemad käitamise kulud. Samuti paigaldati mitmesse alajaama SF6 isolatsiooniga mõtetetrafosid, millel on mõningaid eeliseid õliga täidetud trafode ees, eelkõige arvestades võimalikest avastamata jäänud leketest tekkida võivate ohtlike riketega. Uuenduslikud on ka Tartu-Sindi elektriliini ehitamisel kasutatavad torumastid, mis on kiirelt paigaldatavad ja rüüstekindlamad kui sõrestikmastid.

Väiksematest elektrivõrgu renoveerimistöedest parandati õhuliinide seisukorda häirete vähendamiseks. Liinide osalise renoveerimise raames vahetati u 100 km ulatuses välja vananenud piksekaitsetross, 130 km ulatuses isolaatorid ning 180 km ulatuses paigaldati traaver-sitele linnutõkked isolaatorite mustumise ning ülelöövide tekkimise vältimiseks.

Suurinvesteeringud jõudsid ehitusfaasi

Lisaks paljudele lõpetatud investeeringutele pandi 2011. aastal alus ka uutele ehitistele ning töötati edasi juba varasemalt alustatud objektidega.

Avariielektrijaama rajamine

Ühe Eleringi suurematest investeeringutest – avariireservelektrijaama – elluviimiseks jõuti 2011. aastal lõpule ettevalmistavate töödega, korraldati ehitushange ning allkirjastati Wärtsilä Finland Oy-ga ligi 130 miljonit eurot maksev ehitusleping. Eleringi tellitud uuringu kohaselt on avariielektrijaama rajamiseks sobivaim koht Kiisa 330 kV alajaama piirkond.

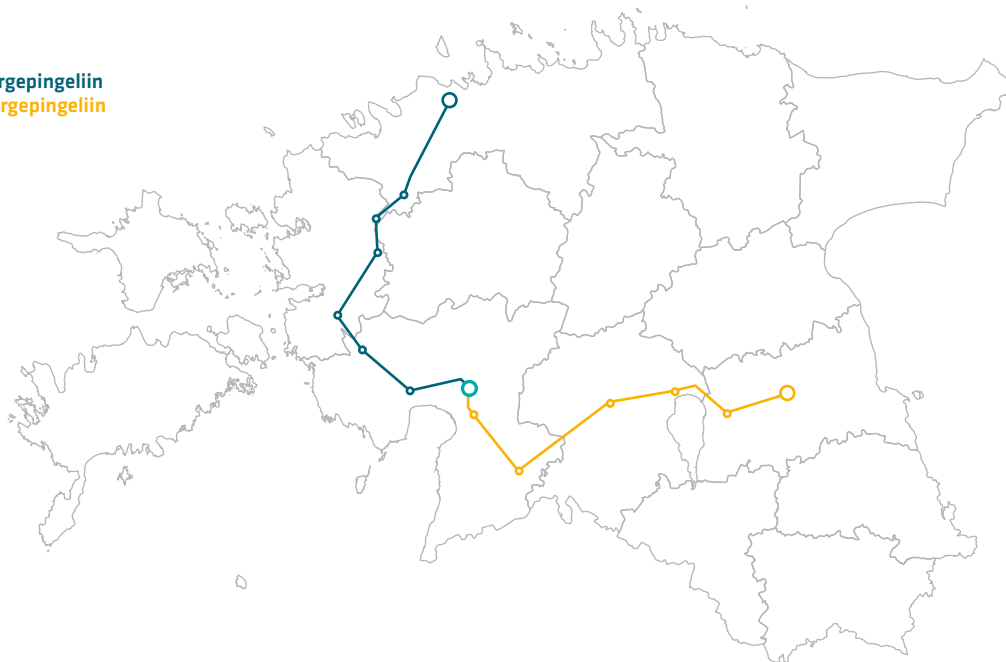
Jaam valmib kahes osas – esimene plokk alustab tööd 2013. aasta kevadel ja teine 2014. aasta sügisel. Avariielektrijaama ülesanne on kindlustada tarbijate elektriga varustatus elektrisüsteemi avariide korral, igapäevaselt jaam elektrit ei tooda ja elektriturul ei osale. Jaam käivitatakse juhul, kui ühenduste või tootmisvõimsuste avariide korral on see tarbijate elektrivarustuse tagamiseks vajalik. Uue jaama võimsus moodustab kuuendiku Eesti tipukoormusest, näiteks võimaldab see avariid korral katta suure osa kogu Tallinna talvisest elektritarbimisest. Jaam on võimeline töötama nii diiselkütusel kui maagaasil ning kohapeale rajatava vedelkütuse hoidlaga tagatakse piisava kütuse kohapealne saadavus ka kõige ekstreemsemates situatsioonides.

Eesti ja Soome vaheline teine kaabelühendus EstLink 2

Teise suurinvesteeringu, Eesti ning Soome vahelise alalisvooluühenduse EstLink 2 osas jõuti vahetult enne 2011. aasta algust allkirjastatud ehituslepingu esimeste sammudena valmis enamusega projekteerimisest. Nexansi kaablitehases alustati 145 km pikkuse merealuse kaabli valmistamisega, samuti viidi testkaabli lõiguga läbi esimesed kaabli tüüptesid, et kontrollida selle vastavust kõikidele nõuetele. Kaabli paigaldustööd on plaanis teostada 2012 aastal. Konverteriplatsidel, millest üks asub Eestis Püssis ning teine Soomes Anttilas, alustati üldehitustöödega ning paigaldati ka projekti nurgakivi. Konverteralajaamad valmivad 2013. aasta lõpus ning ettenähtud testperioodi järel antakse kogu alalisvooluühendus elektrituru käsutusse 2014. aasta alguses. EstLink 2 kolmekordistab elektrisüsteemide ühendusvõimsuse Eesti ja Põhjamaade vahel ning on oluline nii Eesti tarbijate elektrivarustuskindluse tagamisel kui elektrituru toimimiseks.

Harku-Lihula-Sindi kõrgepingeliin Tartu-Viljandi-Sindi kõrgepingeliin

Uus Tartut, Viljandit ja Sindit ühendav kõrgepingeliin

Uue 330 kV kõrgepingeliini ehitamisel Tartust läbi Viljandi Sindisse töötati vastavalt plaanile ning esimene 28 km pikkune liiniosa Tartust Puhjani valmis ja pingestati augustikuus. Lisaks jõuti lõpetada enamik töid Puhjast Oiu alajaama poole kavandatud liinilõigust. Lisaks looduse mõjudele on kõrgepingeliinide ehitamisel tihtipeale takistuseks ka maaomanikega kokkuleppele mitte jõudmine. Selle investeeringuobjektiga on siiski õnnestunud soovitud ehitustempot hoida ka hoolimata paljudest eriarvamustest maaomanikega, mis mõnel juhul on jõudnud suisa kohtuvaidlusteni. Peale uue liini valmimist Tartust Sindisse on kavas liiniehitusega jätkata Sindist Tallinna suunas.

Harku-Lihula-Sindi kõrgepingeliini ehitamine

Uue 330 kV liini Harku-Lihula-Sindi ehitamiseks sõlmis Elering Harju, Lääne ja Pärnu maavanematega 12. oktoobril 2011 koostöölepe liini trassi asukoha planeerimiseks läbi kolme maakonna. Lepe kohaselt tehakse koostööd nende maakondade planeeringuid täpsustavate teemaplaneeringute „Harku-Lihula-Sindi 330/110 kV õhuliini trassi asukoha täpsustamine“ koostamisel ning sellega seonduva keskkonnamõjude strateegilise hindamise läbiviimisel. Kõrgepingeliini valmimisel paraneb kogu Eesti mandriosa ning eriti Lääne-Eesti ja Tallinna piirkonna elektrivarustuskindlus. Liini valmimine võimaldab võrguga liituda uutel kohalikel keskkonnasõbralikel elektritootjatel ning seega hajutada Eesti-sisest energiatootmist. Uus elektriühendus on samuti oluline elektrituru arendamiseks Balti riikide ja Kesk-Euroopa ning Skandinaavia vahel. Ehitushanke väljakuulutamiseni on planeeritud jõuda 2016. aastal, liin peaks valmima aastal 2019.

Eesti Elektriijaama alajaama renoveerimine

Eesti energeetika jaoks olulistest käimasolevatest projektidest on oluline veel Eesti Elektriijaama alajaama renoveerimine. See alajaam on seni olnud kõige suurema kohaliku elektriijaama võrguühenduspunkti ning Eesti varustuskindluse jaoks ülioluliseks transiidisõlmeks. Põhivõrgu arendamisega küll üritatakse vähendada selliste üksikute sõlmede tähtsust, kuid kahtlemata jääb ta suurt rolli kandma ka edaspidi,

kasvõi arvestades seda, et Eesti Elektriijaama juurde on hakatud ehitama täiendavaid põlevkivielektriijaama plokkide, mis samuti renoveeritavasse alajaama mõne aasta pärast ühendatakse. Renoveerimise raames korraldati 2011. aastal hange, sõlmiti leping ja alustati ehitustöid eesmärgiga olla 2013. aastal olla valmis ühe liitumispunktiga Eesti Elektriijaama põlevkiviabloki ja ühe liitumispunktiga põlevkiviõli tootmise kõrvalproduktina tekkivat uttegaasi põletava gaasiturbiini jaoks.

Elektrivõrgu töökindlus on pideva tähelepanu all

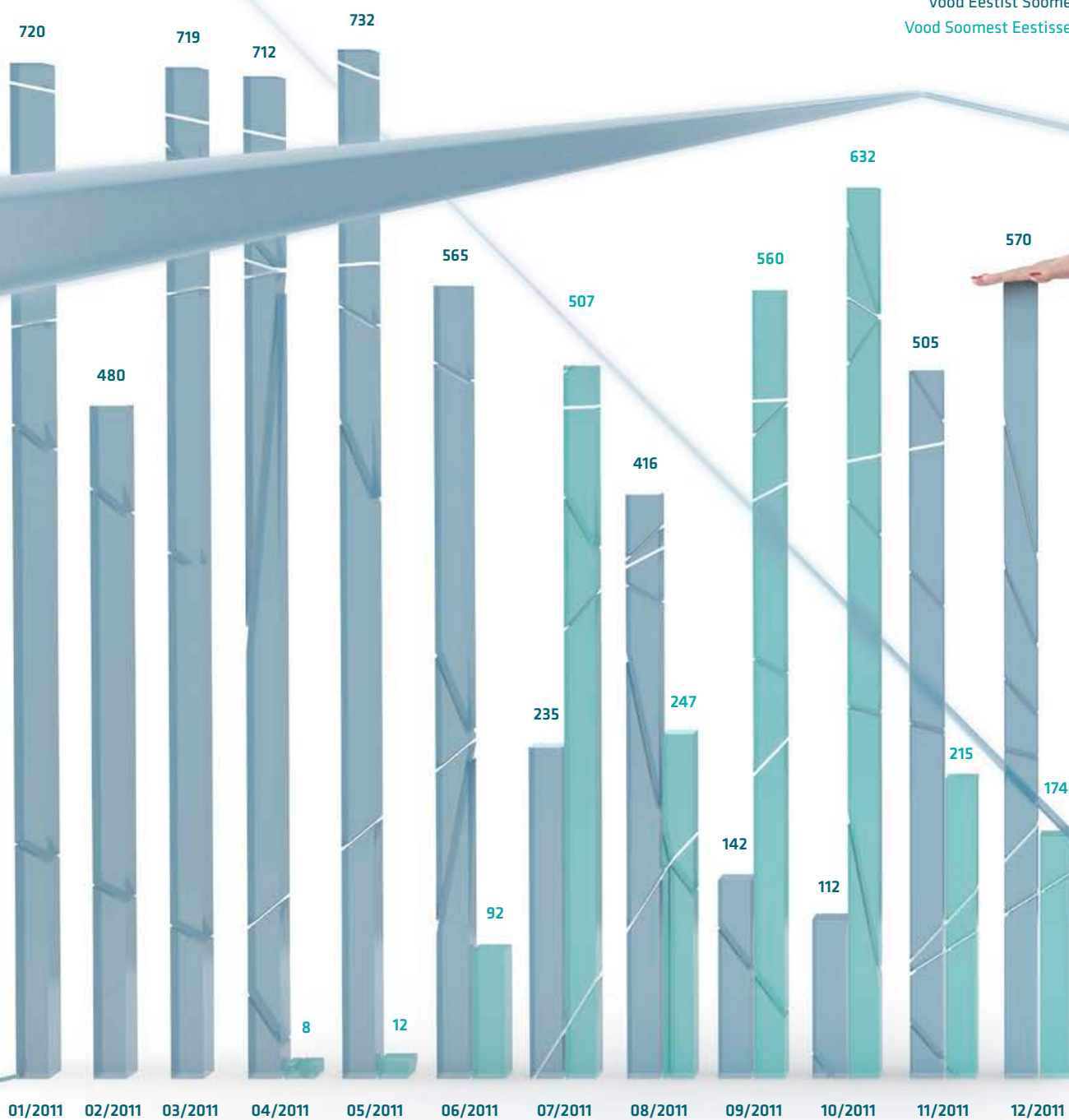
Lisaks võrgu arendamise alla kuuluvatele tegevustele on võrguteenuseid tarbiva kliendi jaoks oluline olemasoleva võrgu töökindluse hoidmine heal tasemel. Selles plaanis võib 2011. aastat pidada õppimise ja õpitu kordamise aastaks. Näiteks seoses aktiivse ehitustegevusega linnades kahjustati Eleringi kaabelliine, mis tekitasid elektrikatkestusi ning nõudsid lisaressurssi. Lisaks oli 2011. aastal elektriliinid kahjustatud keskmisest sagedamini äikese ja tormide poolt. Nendel põhjustel olid 2011. aastal tavapärasest suuremad kulud mittepilaaniliste ning avariiliste hooldustööde tegemiseks.

Elering pöörab suurt tähelepanu liinitrasside hooldamisele ning liinide peale kukkuda võivate puude eemaldamisele. Aastal 2011 raadati liinitrasside laiendamise eesmärgil liinikoridorides metsa ligikaudu 230 ha ulatuses. Selle tulemusena pikenes 330 kV pingega liinidel koridoride osa, kus liinid on kaitsevööndi seest peale kukkuda võivate puude eest kaitstud u 100 km võrra. Ligi 30 km ulatuses pikenes kaitsevöönd 110 kV liinidel. Vaatamata sellele on siiski veel üsna palju kohti, kus trassi terve kaitsevööndi ulatuses laiendada ei ole olnud võimalik. Siin on jätkuvalt väga oluline roll tihedatel suhetel maaomanikega, kelle nõusolekuta pole trasside laiendamine võimalik.

Elering pöörab suurt tähelepanu liinitrasside hooldamisele

Elektrituru arengud 2011. aastal

Energiavood (h)
Vood Eestist Soome
Vood Soomest Eestisse

Ingrid Arus
elektriturude
osakonna juhataja

Usume, et elektrivarustuskindluse tagamise üheks nurgakiviks on vaba elektrituru toimimine. Tarbijatel peab olema võimalus ja vabadus valida, kellelt oma elekter osta, ning tootjatel ligipääs regionaalsele elektriturule.

Kui 2010. aasta põhisündmuseks oli Eestis elektrituru osaline avamine ja elektribörsi käivitamine, siis 2011. aastal toimusid eelkõige tegevused kahes suunas – regionaalne areng ja ettevalmistus Eesti elektrituru 100%-liseks avanemiseks 2013. aasta alguses. 2011. aastal võib peamiste märksõnadena nimetada andmete paremat kättesaadavust ning suuremat läbipaistvust, põhimõtete väljatöötamist kolmandate riikide piiril elektriga kauplemiseks, elektribörsi laiendamist Läti ja Leetu ning andmelao projekti.

Nord Pool Spot Eesti hinnapiirkond 2011. aastal

Põhjamaade elektribörsi NPS Eesti hinnapiirkonna tegutsemise esimesel täisaastal kasvas kauplemisaktiivsus ning tehingute kogumaht ulatus 10,4 TWh-ni. Möödunud kauplemisaasta näitas turukoha usaldusväärsuse jätkuvat kasvu ning hinna kujunemine elektribörsil viitas selgelt, et hästi ühendatud regionaalne elektriturg loob erinevatel hetkedel võimalusi nii tarbijatele kui tootjatele.

NPS Eesti hinnapiirkonna tegutsemise esimesel täisaastal kauplemisaktiivsus kasvas

Läbi aasta mõjutasid hindu madal tarbimine nii Põhjamaades kui Baltikumis ja kõrge Põhjamaade hüdroreservuaaride täituvus. Pudelikael ehk piisavate ülekandevõimsuste puudus tekkis eelkõige aasta esimesel poolel Eesti ja Soome vahel ning samuti mõjutasid Eesti hinnapiirkonda suvised ülekoormused Eesti – Läti piiril.

NPS Eesti 2011

Elektribörsilt ostetud koguse suhe siseriikliku tarbimisse	33,2%
Vabatarbijaid	201
Kauplejaid elektribörsil Eesti piirkonnas (sh Läti ja Leedu) Elspot / Elbas	19 / 5
NPS Eesti hinnapiirkonnast ostetud elektrienergia kogus	4,59 TWh
NPS Eesti hinnapiirkonnas müüdüd elektrienergia kogus	5,79 TWh
Sisetarbimiseks ostetud elektrienergia kogus	2,56 TWh
Ülekoormustulu EstLink 1 merekaabli omanikele	19,58 MEUR

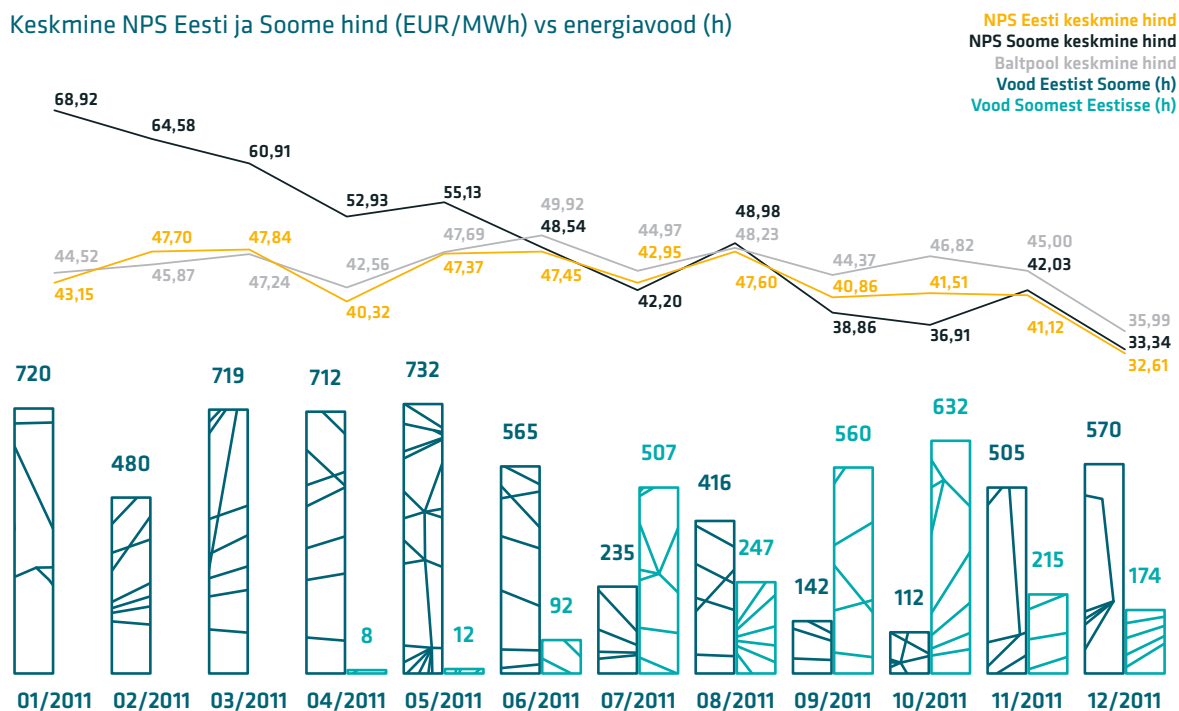
Erinevate piirkondade hinnavõrdlus

2011 (EUR/MWh)	Keskmine hind	Max päeva hind	Min päeva hind	2010 keskmine hind*
NPS Süsteem	47,15	92,13	1,45	53,06
NPS Eesti	43,37	90,96	1,60	46,31
NPS Soome	49,44	150,05	0,36	56,64
Baltpool	45,26	7,10	0,08	46,42

* Seoses elektribörsi avamisega Eestis 2010. aasta aprillis on NPS Eesti puhul tegu 9 kuu keskmise hinnaga.

Eelpoolmainitud teguritest ja hinnaarvutusest jaotati ka võimsused Eesti ja Soome vahel. Järgneval graafikul on toodud energiavoogude liikumine võrdluses Eesti, Soome ja Leedu elektribörsi keskmiste hindadega.

Keskmine NPS Eesti ja Soome hind (EUR/MWh) vs energiavood (h)

Elektrituru arendamine

Elering võttis kasutusele nn *peak-load reserve* põhimõtted

2011. aastal võttis Elering tarvitusele mitmeid meetmeid, et minimeerida hetki, kus NPS Eesti hinnapiirkonnas nõudluse ja pakkumise kõverad ei ühti. Juuli lõpust alates alustas Elering Põhjamaade elektribörsil Nord Pool Spot päev-ette elektrenergia ostu- ja müügipakkumiste platvormis SESAM nn. *peak-load reserve* i põhimõtetel pakkumiste esitamist. See vähendab Eesti hinnapiirkonnas tegutsevate turuosaliste riski nii eabilansi kui ka võimalike maksimumhindade (*price peak*) osas. Pakkumised esitatakse igapäevaselt selleks eraldi loodud portfellis ning pakkumiste kasutamise põhimõtted on sarnased täna Soomes ja Rootsis kasutusel olevate nn *peak-load reserve* põhimõtetega. Elektribörsi korraldajal Nord Pool Spot on õigus suurendada Eesti-Läti piiril tekkida võiva eabilansi vältimiseks müügipakkumisi vastavalt 50 MWh võrra kokkulepitud hinnaga 203 EUR/MWh. Mehhanismi rakendamine võib olla vajalik suvisel perioodil, mil risk eabilansi tekkimiseks on teoreetiliselt kõige suurem.

Kolmandate riikide piir

Eesti jaoks on olulise tähtsusega küsimuseks ühtsete põhimõtete väljatöötamine kolmandate riikide elektri importimiseks meie elektriturule. Ühtsed reeglid hakkaksid kehtima kõikidele Euroopa Majandusruumist väljapoole jäävatele kolmandatele riikidele, eelkõige puudutab see Balti riike ja Soomet. Väljatöötatud põhimõtted peavad eelkõige tagama Euroopa Liidu Kolmanda Energiapaketi nõuete täitmise liikmesriikide süsteemihaldurite poolt – tegevuste eristamine, vastutuste ja õiguste jaotus, jne.

Põhimõtete rakendamisel on tähtis tagada turuosaliste võrdne kohtlemine – olenemata, kas turuosaline asub Euroopa Liidus või väljaspool. Täna on tingimused erinevad keskkonnanõuete ja kütusehinna regulatsiooni osas, kehtivad madalamad ohutusnõuded tuumaenergia kasutamisel ning erinevad mitmed teised nõuded Euroopa Liidu turul valitsevatest tingimustest. Erinevatest reeglitest tulenevalt on Venemaal võrreldes Euroopa Liidu liikmesriikidega elektri tootmine oluliselt odavam ning see ei taga ausat konkurentsi.

Eestile on olulised ühtsed põhimõtted kolmandatest riikidest elektri importimiseks

elektri importimiseks meie elektriturule. Ühtsed reeglid hakkaksid kehtima kõikidele Euroopa Majandusruumist väljapoole jäävatele kolmandatele riikidele, eelkõige puudutab see Balti riike ja Soomet. Väljatöötatud põhimõtted peavad eelkõige

2011. aastal moodustati tehnilise koostöö reeglite väljatöötamiseks Venemaa ja Euroopa Liidu liikmesriike esindava põhivõrguettevõtjate ühenduse ENTSO-E vaheline ekspertide töörühm. Ekspertgrupi põhieesmärgiks on välja töötada lahendused Euroopa Liidu ja kolmandate riikide tehniliseks koostööks, mis arvestavad erinevate turgude protseduure ja töötamise põhimõtteid.

Teema sisuline arutelu jätkub sel aastal, kuid ENTSO-E kindel seisukoht on, et ekspertgruppi peavad olema kaasatud ka Valgevene esindajad.

Kaubandusreeglite osas muudatusi eelmisel aastal ei toimunud, siin on tähtis edasi liikuda regionaalsete ühiste põhimõtete väljatöötamisega. Üheks võimaluseks reeglite ühtlustamisel on elektribörsi Nord Pool Spot laienemine Läti ja Leetu.

NPS elektribörsi laienemine Läti ja Leetu

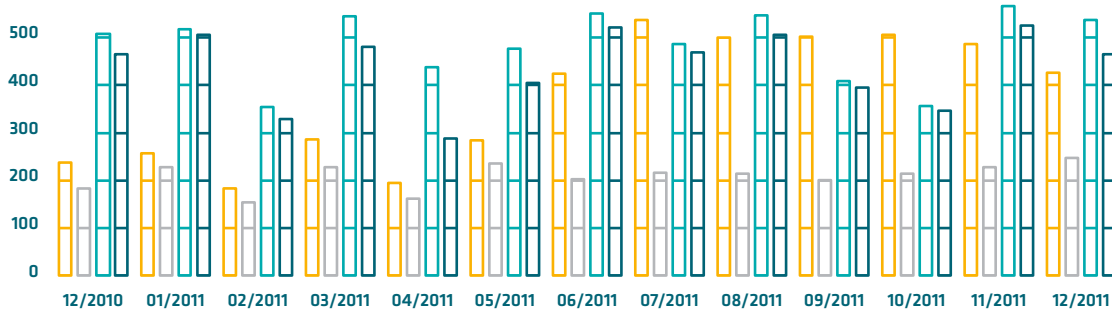
Kriitiliseks küsimuseks on muutunud Nord Pool Spoti laienemine Läti ja Leetu. Sealsete NPS hinnapiirkondade avamine annaks olulise täienduse turu läbipaistvusele ning kogu regioonis kehtiks elektriga kauplemisel ühised põhimõtted. Otsust laienemiseks Läti ja Leetu oodati juba 2011. aasta keskel, kuid kahjuks on otsustamine edasi lükkunud. Edasilükkumise peamiseks põhjuseks on Läti põhivõrguettevõtja sertifitseerimise protsess ja otsus, et eraldumine Latvenergist on ka tegelikult toimunud. Leedus lükkus NPS hinnapiirkonna avamist edasi seadusemuudatuste vastuvõtmine, mis peaks määratlema NPS-i alustamiseks elektribörsi korraldajana.

Kuigi Lätis ja Leedus NPS ei ole, saavad nende süsteemide turuosalistes Eesti hinnapiirkonnas Eesti ja Läti piirile rakendatud oksjonitel osaleda. Nende tarned on garanteeritud Läti ja Leedu süsteemihaldurite poolt ning vastav tarnete garanteerimise leping on allkirjastatud Litgridiga ning sarnane leping on kavas allkirjastada ka Läti süsteemihalduriga AST. 2012. aastal tegeletakse edasi Eesti-Läti piirile rakendatud kauplemispõhimõtete ülevaatamisega, mille eesmärgiks on tagada turu läbipaistvus ning turuosalistele võrdsete õiguste ja kohustuste andmine.

Läti ja Leedu NPS hinnapiirkondade avamine suurendaks turu läbipaistvust

Eesti hinnapiirkonnas ostetud ja müüdud kogused ja nende jaotumine Eesti ning Läti-Leedu turuosaliste vahel (MWh)

NPS Eesti hinnapiirkonnas ostetud kogused
Ostetud Eesti turuosaliste poolt
NPS Eesti hinnapiirkonnas müüdud kogused
Müüdud Eesti turuosaliste poolt

Kõik olulised andmed 2011. aastast kättesaadavad reaalajas

Euroopa elektrituru liberaliseerimise eemärk on luua aus konkurentsile avatud turg pakkudes tarbijale suuremat valikuvõimalust. Selle tagamiseks on

Elering panustab andmete lihtsasse ja mugavasse kättesaadavusse

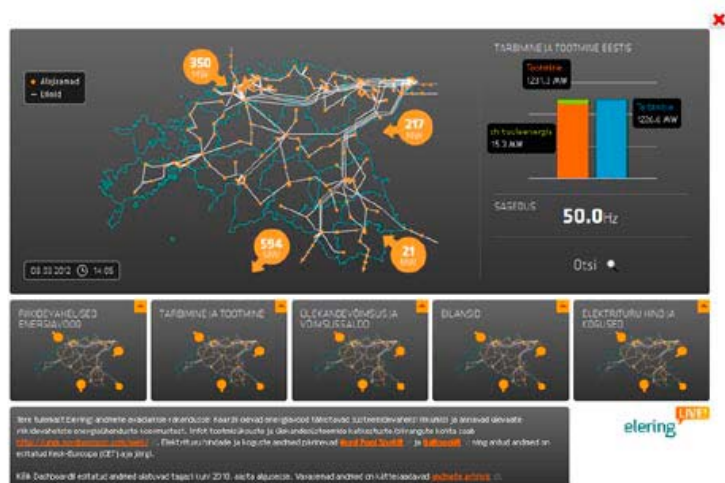
vaja eelkõige luua tingimused kõikide turuosaliste võrdseks kohtlemiseks, võimaldada kõigile otsustamiseks ja efektiivseks tegevuseks neile vajalikele andmetele juurdepääs. Elering panustab andmete lihtsasse ja mugavasse kättesaadavusse.

Avaldatavateks andmeteks on nii planeeritud kui ka tegelikud ülekandevõimsused, kasutatud ülekandevõimsus, tootmine ja tarbimine. Lisaks ka sagedus, bilansienergia hind ja kogused, taastuvenergia ja palju muud, mis on olulised nii pikema- kui ka lühemaajaliste plaanide tegemiseks elektriturul.

Lisaks oma veebilehele avalikustame elektrituruga seotud andmed ka Nord Pool Spot platvormil, kus on leitavad turuhinnad, ülekandevõimsused, tootmisjäämade ja ülekandeliinide väljalülitumised kõigi hinnapiirkondade kohta. Samuti oleme osalised Põhjamaade Nordic Map projektis, kus ühiselt Soome, Taani, Rootsi ja Norra süsteemihalduritega avaldame igaminutilise uuendusega kogu operatiivinfo tarbimise, tootmise (kütuste lõikes), võimsusvoogude ja hindade kohta.

2011. aastal tegime olulise kvaliteedihüppe elektrisüsteemi ja elektrituru toimimise läbipaistvuse tõstmiseks. Käivitus uus veebileht, mille eesmärgiks on pakkuda kõikidele turuosalistele vajaminev informatsioon üheaegselt, läbipaistvalt, kasutajasõbralikult ja kergesti allalaetavas vormis.

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EÜ) nr 714/2009 sätestab kõikidele EL liikmesriikidele andmete avalikustamise tingimused, mida Elering oma uuel veebilehel ka täidab ning enamgi veel.

Elering on liige Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikus, kus ühiselt arendatakse edasi üle-Euroopalist andmete avalikustamise platvormi. Kuna Euroopas toimub elektriturude integreerimine ja üha rohkem on võimalusi turul kauplemiseks ka teistest riikides, siis on oluline, et kõikidel Euroopa turuosalistel oleks juurdepääs kõigi süsteemide vastavatele andmetele.

Andmeladu – vahend turu efektiivseks toimimiseks

Eesti elektriturg avaneb kõikidele tarbijatele 1. jaanuarist 2013. Efektiivseks turu toimimiseks on oluline elektritarnijate võrdne kohtlemine ning tõhus andmete vahetus turuosaliste vahel. Selle saab tagada läbi võrdse juurdepääsu andmetele ning ühetaoliste põhimõtete väljatöötamise.

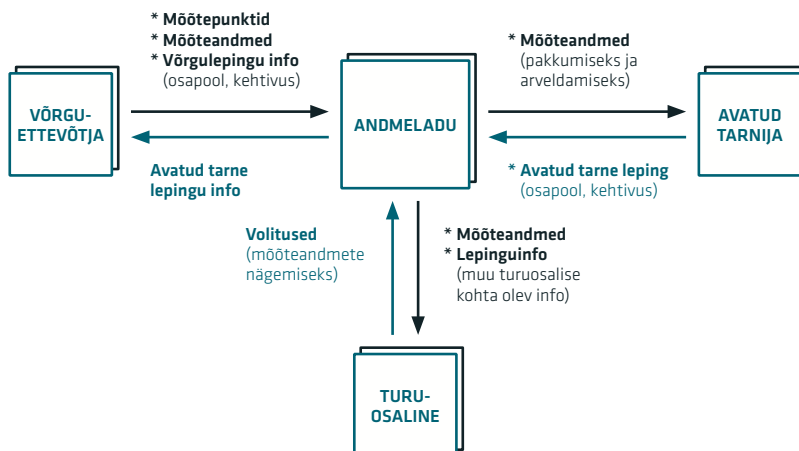

Selleks, et vajalik andmevahetus saaks efektiivselt toimida, on Eleringi eestvedamisel ja vastutusel välja töötamisel andmevahetusplatvorm koos vastavate põhimõtete ja reeglitega. Andmevahetuse osas on enim kohustusi turul neil, kes vastutavad elektrienergia koguste mõõtmise eest – võrguettevõtjad ning otseliini valdajad, samuti on bilansihalduse osas kohustused müüjatel, bilansihalduritel ja süsteemihalduril. 2011. aastal saadi kõigi turuosaliste ja võrguettevõtjatega kokkuleppele andmelao projektis osalemiseks ning vajalike arenduste teostamiseks. 2012. aasta jooksul tegevused ning süsteemi arendus jätkuvad, et tagada andmetele võrdne ja õigustatud juurdepääs 2012. aasta hilissügisest.

Andmeladu on infosüsteem, mis tagab järgmised võimalused:

- See on koht, kuhu võrguettevõtja edastab mõõtepunktide tunnipõhised mõõteandmed ja mille kaudu on andmed kättesaadavad kõigile õigust omavatele turuosalistele;
- Süsteem on abiks turuosalistele tarnija vahetuse protseduuri läbiviimiseks:
 - süsteem ei luba ühele kliendile samaaegselt mitut tarnelepingut
 - vahetab infot tarnija vahetuse kohta võrguettevõtjatele ja teistele õigust omavatele turuosalistele
- Andmeladu on koht, kus turuosaline haldab volitusi/õigusi temaga seotud andmete saamiseks ning personaalse pakkumise esitamiseks.

Andmelao lihtsustatud skoop

Eesti elektrisüsteemi reaalajas juhtimine

Eleringi kompetentne tegevus Eesti elektrisüsteemi kui terviku töö planeerimisel ning elektrisüsteemi reaalajas juhtimisel tagab Eesti tarbijatele igal ajahetkel kvaliteetse elektrivarustuse, millel on otsene ja oluline mõju kõikide Eesti elanike igapäevaelule.

Elektrisüsteemi töökindla talitluse planeerimisel on esmatähtis koostada võimalikult täpne kava elektrisüsteemi talitluse reaalajas juhtimiseks – tegevusprogrammis analüüsitakse erinevate võrguelementide ja tootmiseadmete plaaniliste katkestuste lubatavust, võimalike avariide mõju, tuuleparkide toodangu mõju, tarbimise muutuseid, arvestatakse piiriüleste liinide ülekandevõimsustega ning võimsuse transiitvoogudega. Seoses elektrituru arenguga ja taastuvenergeetika, eriti tuuleparkide osakaalu suurenemisega, on analüüside koostamine muutunud järjest keerulisemaks, mis toob elektrisüsteemi talitluse kavandamisel ja juhtimisel kaasa vajaduse kasutada uusi tehnilisi lahendusi. 2011. aastal alustatigi Eleringis koostamise prognoosi süsteemi ning tuuleelektrijaamade toodangu prognoositeenuste käivitamisega ning arendused on kavas töösse juurutada 2012. aastal.

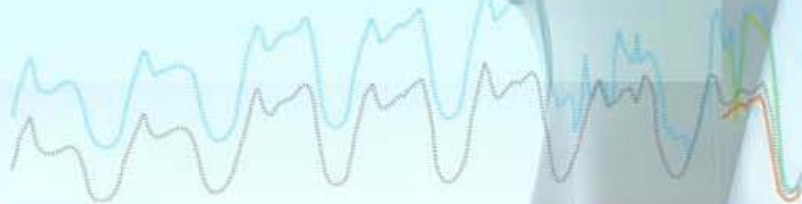
Elektrisüsteemi toimimiseks on vajalik, et pingeniivood, sagedus ja võimsusvood kogu süsteemis on lubatud piirides. Lisaks peab olema kasutada piisav kogus elektritootmise reservvõimsuseid, et tulla toime ootamatu tootmise või tarbimise muutumisega.

2011. aastal kasutati reservvõimsuseid Eesti elektrisüsteemi bilansi kõrvalekallete tasakaalustamiseks, mis olid tingitud genereerimise ja tarbimise muutustest. Kokku kasutati Eesti ja naaberriikide elektrisüsteemides aset leidnud tehniliste avariide ja avariohtlike olukordade lahendamiseks elektritootmise avariireserve 17 korral. Kõige probleemsemaks kohaks oli Eesti ja Läti vaheliste piiriüleste liinide ristlõige, kus 2011. aasta suvel esines korduvalt ülekoormuseid ning elektrisüsteemi töökindla talitluse tagamiseks tuli Eesti ja Läti süsteemihaldurite vahelises koostöös aktiveerida reservvõimsuseid, et viia nende elektriülekandeliinide võimsusvood lubatud piiridesse. Ülekoormused olid põhiliselt tingitud Läti ja Leedu elektrisüsteemide suurest defitsiidist ja tootmise ebasoodsast jagunemisest BRELL-i riikide elektrisüsteemides. Kuna võib eeldada, et ka aastal 2012 on Läti ja Leedu defitsiitsed elektrisüsteemid, siis tuleb ka 2012. aasta suvi suure tõenäosusega Eesti ja Läti vaheliste võimsusvoogude osas endiselt pingeline.

Elektritootmise avariireserve kasutati kokku 17 korral

ЭИИИТООТ АЭИИИИВЯРАТ

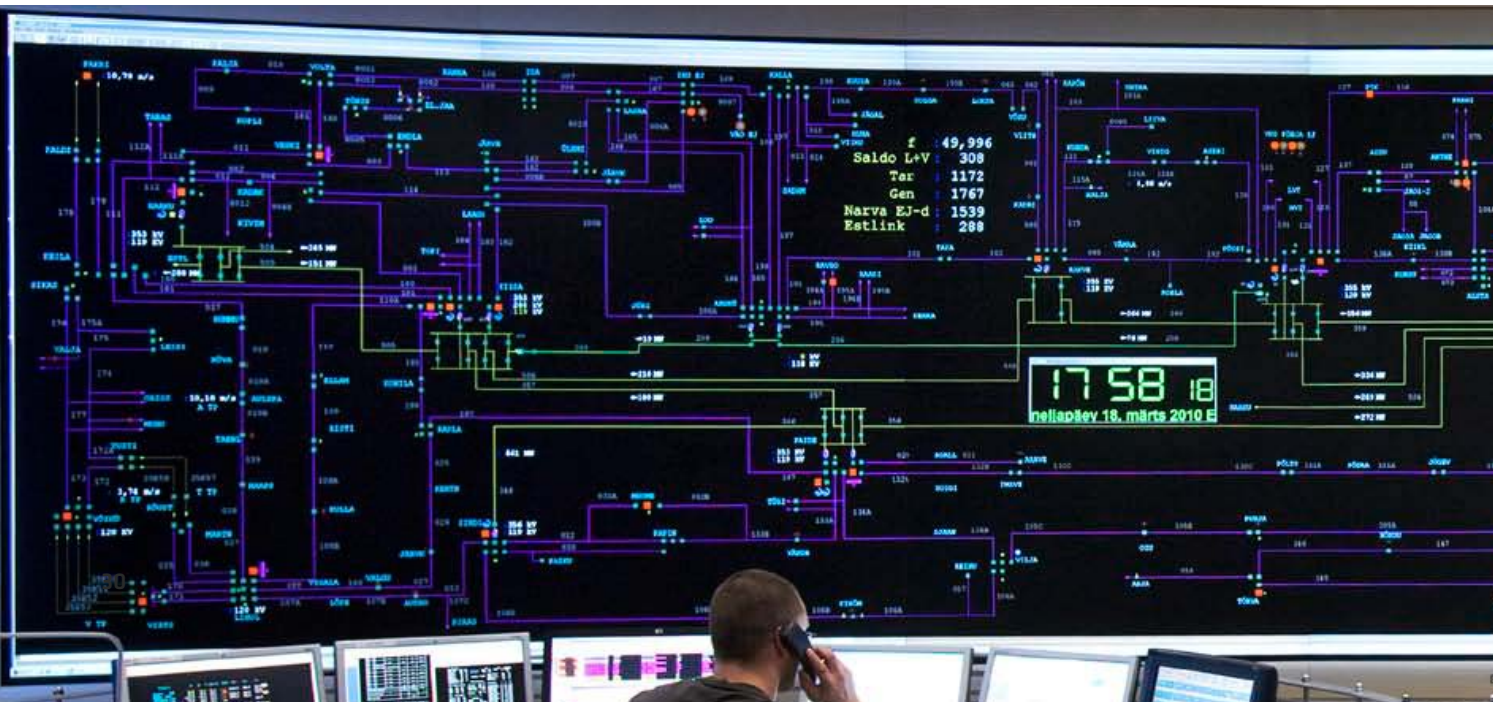
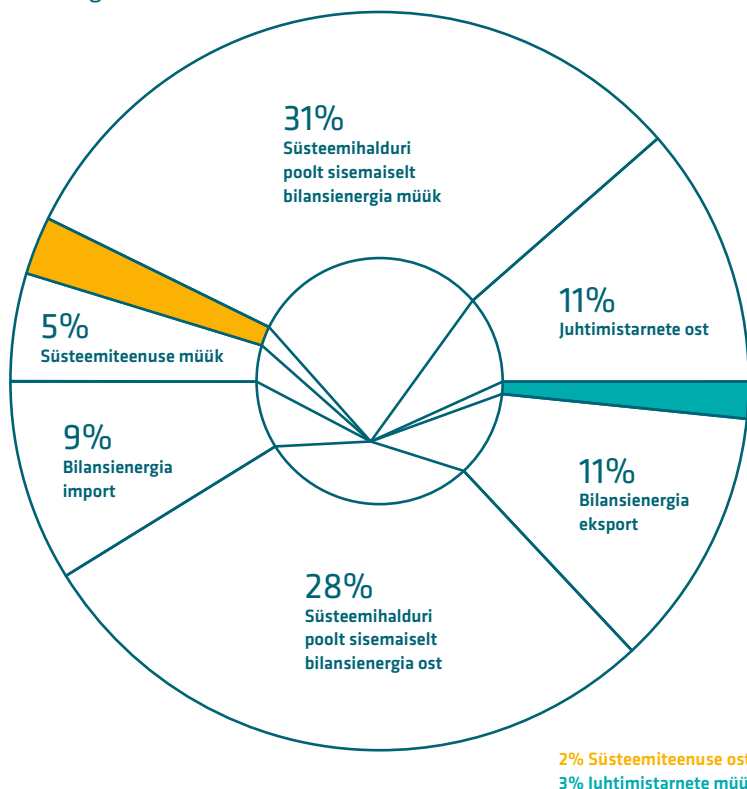
Märt Allika
juhtimiskeskuse juhataja

Eesti tarbimismaksimum	1517 MW	23.02.2011 kell 09:45-09:50
Eesti tarbimismiinimum	440 MW	24.06.2011 kell 04:55-05:00
Eesti 2011 keskmine koormus	902 MW	
Eesti netootmise maksimum	1973 MW	06.01.2011 kell 16:50-16:55
Eesti netogenereerimise miinimum	526 MW	17.07.2011 kell 03:00-03:25
Eesti 2011 keskmine netogenereerimine	1308 MW	

Bilansienergia tarded

2011. aasta kokkuvõttena oli Eesti elektrisüsteemis rohkem bilansienergia ülejääki kui puudujääki – piiriüleselt eksporditi bilansienergiat 81 GWh ulatuses ning bilansienergiat imporditi Lätist 63 GWh ulatuses. Eesti võimsusbilansi tagamiseks osteti süsteemi balanseerimiseks ülesreguleerimistarneid ja avariireserveid käivituse tarneid kokku 82 GWh ulatuses ning müüdi allareguleerimistarneid 19 GWh ulatuses. Lisaks müüdi süsteemiteenust 33 GWh ulatuses ning osteti süsteemiteenust 11 GWh ulatuses. Süsteemiteenuse reguleerimised sisaldavad teistele süsteemihalduritele ja süsteemis esineva tehnilise avari või avariohtliku olukorra lahendamiseks tehtud reguleerimisi.

Bilansienergia tarded 2011

2011. aastal kasvasid süsteemiteenuste tarned võrreldes 2010. aasta süsteemiteenuste tarnetega ligi viis korda tingituna 2011. aasta suvel aset leidnud Eesti ja Läti vaheliste piiriüleste liinide ristlõigete ülekoormusest ning samuti naabersüsteemihalduritele süsteemiteenusena tehtud reguleerimiste kasvust. Süsteemiteenusena tehtud reguleerimised ei kajastu bilansienergia hinnas.

Siseriiklikult müüs Elering bilansienergiat kokku 201 GWh ja ostis bilansienergiat 224 GWh ulatuses. Sisemaine bilansienergia ost/müük sisaldab bilansihaldurite bilansienergia koguseid, ülekandevõrgu kadude bilansienergiat ning EstLink 1 kaabli katkestustel tekkinud bilansienergiat.

Bilansienergia hinnad

2011. aasta kõrgeimaks bilansienergia müügihinnaks Eestis oli 131,75 €/MWh, mis oli tingitud kõrgest ülesreguleerimistarne hinnast juunikuus.

Madalaimaks bilansienergia ostuhinnaks kujunes 2011. aastal 0 €/MWh, kuna septembris müüdi ühel tunnil allareguleerimist nullhinnaga.

Ühik Keskmine hind MAX hind MIN hind

Bilansienergia hinnad 2011

Bilansienergia müügihind	€/MWh	47,43	131,75	7,64
Bilansienergia ostuhind	€/MWh	42,95	95,81	0,00

Bilansienergia hinnad 2010

Bilansienergia müügihind	€/MWh	47,87	485,85	16,40
Bilansienergia ostuhind	€/MWh	44,69	334,00	2,00

Elering energeetika kompetentsikeskusena

Eleringi energeetika kompetentsikeskus tähendab panustamist energeetikaalasesse haridus-, teadus- ja arendustegevusse ning aktiivset kaasaraäkimist Eesti energiamajanduse arengute suunamisel ja võtmeprobleemide lahendamisel.

Elering ja ühiskond

Eleringil on Eesti ühiskonna toimimises ja arengus suur kaal – vastutame elektrisüsteemi tõrgeteta toimimise ning kvaliteetse elektri olemasolu eest. Meie põhieesmärkide täitmise juures on seetõttu ülioluline keskkonna säästlikkus, lähtumine ausa ja vastutustundliku ettevõtluse põhimõtetest ning panustamine Eesti arengusse teadmiste rikastamise ja hariduse edendamise kaudu. Nendele kolmele aluspõhimõttele toetub Elering ka oma igapäevastes tegevustes ja ärieesmärkide saavutamises, mille tõttu saame jätkuvalt olla nii oma klientide, töötajate, koostööpartnerite kui ühiskonna jaoks avatud, kompetentne ja usaldusväärne partner.

Möödunud aasta oli Eesti energeetikavaldkonnas märgiline – pandi alus mitmele elektrivõrgu arengut ja varustuskindlust parendavale suurinvesteeringule nagu näiteks EstLink 2, alustati ettevalmistustega elektrituru avanemiseks kõikidele elektritarbijatele 2013. aastal ning gaasituru arenguperspektiivide kaardistamisega. Meie ekspertide osalusel ja eestvedamisel on Eesti energeetika sõlmküsimustes sündinud

mitmed avalikud arutelud ning alustatud sisulist koostööd Tallinna Tehnikaülikooliga energeetikaalaste teadmiste edendamiseks. Seega võib kahtlusteta nimetada 2011. aastat Eleringi jaoks kompetentsikeskuseks kujunemise aastaks.

Alustati energeetikaalast koostööd Tallinna Tehnikaülikooliga

Nii ühiskonnas laiemalt kui iga ettevõtte tegevuses on sihtide saavutamiseks oluline aus, vastutustundlik ja usalduslik tegutsemine. Nendest põhimõtetest lähtub ka Elering oma igapäevases töös ja ärieesmärkide saavutamises. Eleringi omanikuks on sajabrotsendiliselt Eesti riik, mis tähendab suurt vastutust nii kodanike, klientide, koostööpartnerite kui oma töötajate ees. Oleme oma juhtimises, äritegevuses ning suhtluses sihtrühmadega lähtunud professionaalsuse, avatuse ning eetilise põhimõtetest.

Oma töö paremaks korraldamiseks oleme ühendanud koostööpartnerite, omaniku ja klientide parimad teadmised ning ootused. Konkreetse väljundina jätkus möödunud aastal Eleringi juurde loodud nõukodade töö. Eleringi eestvedamisel käivad koos elektrituru ning elektrivõrgu arendamise nõukoda, mis koondavad ministeeriumi ametnikke, turuosaliste esindajaid ning sõltumatuid eksperte. Nõukodade eesmärgiks on koostöös kõikide partneritega leida parimad lahendused Eleringi ja laiemalt Eesti riigi energeetika võtmeküsimuste ning tulevikuvälikutete langetamiseks.

2011. aastal kogunes elektrituru nõukoda kolm korda. Põhiliste teemadena käsitleti regionaalse turu arenguvõimalusi ja NPS laienemist ning elektrituru avanemist. Elektrivõrgu nõukoja peamiseks teemaks olid Euroopa ja Balti regiooni arengukavad. Iseäranis järgnevatel aastatel on Eesti energeetika arengus ees ootamas olulised sündmused – elektrituru avanemine kõikidele tarbijatele, otsused gaasituru arendamisel jpm, mistõttu on infovahetus, kompetentsi koondamine ning kõigi osapoolte kaasamine olulise tähendusega.

Kuna Elering on sõltumatu süsteemihaldur, siis on meie üheks oluliseks tegevuspõhimõtteks kõikide turuosaliste võrdne kohtlemine. Jagame kõikidele klientidele – olgu need elektritootjad, jaotusvõrgud, põhivõrguga liitunud suurtarbijad või bilansihaldurid – võrdväärse kvaliteediga teenust ja ühetaolist informatsiooni.

Peame oluliseks erinevate ühiskonnagruppide, ajakirjanduse ja laia avalikkuse arvamust ja teadmisi energeetika teemades, mistõttu püüame kaasa rääkida avalikes aruteludes ning jagada oma kompetentsi ja teadmisi. Energeetikaalase kompetentsikeskusena oleme olnud juhtkõneleja mitmetes olulistest energeetikavaldkonna teemades – EL energia- ja kliimapolitika mõjud Eestile, gaasituru arendamine jpm. Näiteks toetas Elering möödunud aastal elektrituru avanemist

selgitava seminarisarja toimumist ning võttis sõna erinevatel temaatilistel konverentsidel ja seminaridel.

2011. aastal uuendas Elering ka oma kodulehte, kuhu on koondatud kogu oluline Eesti elektrisüsteemi puudutav teave. Uue rakendusena saab lehel reaalselt jälgida süsteemidevahelist elektri liikumist ning riikidevaheliste energiaühenduste koormust. Ka edaspidi jääb Eleringi rolliks kasvatada Eesti avalikkuse teadlikkust energeetika teemadel – igakülgset selgitades ja avades ühiskonnale olulisi teemasid nii meedia, kodulehe, erinevate ürituste kui ka haridusasutustega koostöö kaudu.

Järgides ülaltoodu põhimõtteid ning viies ellu alustatud tegevusi, soovime ka järgnevatel aastatel olla oma klientide, töötajate, koostööpartnerite kui ka ühiskonna jaoks avatud, kompetentne, vastutustundlik ja usaldusväärne partner.

**Uuendatud kodulehel
asub kogu oluline
elektrisüsteemi teave**

**Kõikide
turuosaliste
võrdne
kohtlemine**

Teadus- ja arendustegevus

Möödunud aastal viidi Eleringi eestvedamisel läbi mitmed energeetika valdkonna analüüsid ja uuringud, mis aitavad lahendada Eesti energeetika sõlmküsimesi ning avavad mitmeid arutelusid energiavaldkonna valikutest ja võimalustest.

2011. aastal pandi alus Eleringi toimetiste sarjale

2011. aastal pandi alus Eleringi toimetiste sarjale, mille esimese numbrina ilmus iga-aastaselt koostatav Eesti elektrisüsteemi varustuskindluse aruanne. Aruande koostamisel tugineti Eleringi oskusteabele elektri-

turu ja võrkude modelleerimisest. Jätkus turumudeli Balmorel edasi arendamine. Toimetiste sarja teise numbrina avaldati esmakordne laiem käsitlus Eesti maagaasi turust – Eleringi tellimusel koostatud Eesti gaasituru arendamise kava, milles Pöyry Management Consulting analüüsis võimalusi Eesti gaasituru toimivuse parendamiseks. See dokument on saanud aluseks edasiste sammude planeerimisel valdkonna arengus.

2011. aastal käivitus andmevahetusplatvormi projekt, mis loob elektrituru avamisel 2013. aastast kõikidele turuosalistele võrdsetel tingimustel ligipääsu turu efektiivseks toimimiseks vajalikele andmetele.

Eleringi intelligentse elektrivõrgu (nn *Smart grid*) programmi raames käivitati tarbimise juhtimise projekt, mille raames alustatakse elektri suurtarbijate tarbimismustrite kaardistamisega ja lahenduste välja pakkumisega. Saadud tulemuste ja teadmiste baasil on võimalik hinnata tarbimise juhtimise tasuvust ning selle kasutamise ulatust (MW) Eestis (st tipukoormuse vähenemist ning reguleerimisvõimsuste suurenemist). Uurimuse tulemused võimaldavad tagada elektrisüsteemi ning elektrituru efektiivsema planeerimise ja toimimise.

Elektrisüsteemi juhtimise tõhustamiseks osteti 2011. aastal sisse koormuse prognoosisüsteem – terviklahendus elektrisüsteemi koormuse lühiajaliseks prognoosiks (kuni 14 päeva ette). Samuti valmistati ette tuulikute prognoositeenuse hange – lahendus tuuleelektrijaamade toodangu prognoosiks 0-72 h ette. Need tarkvaralised lahendused annavad sisendi elektrisüsteemi talitluse planeerimise ja juhtimise põhi-funktsioonide täitmiseks (sealhulgas reservvõimsuste, võrgu läbilaskevõimete, elektriseadmete katkestuste, pingegraafikute ja võrgukadude planeerimisse ja juhtimisse), olles seega olulised abivahendid Eleringi jaoks Eesti elektrisüsteemi töö- ja varustuskindluse tagamisel.

2011. aasta detsembris allkirjastas Elering Tallinna Tehnikaülikooliga ühiste kavatsuste protokoll, mille eesmärgiks on energeetikavaldkonna teadus- ja arendustegevuse edendamine, energeetikute koolitamine ning üldise teadlikkuse tõstmine Eesti ühiskonnas. Konkreetsete väljunditena viime ellu oma praktika-programmi ning osaleme energeetika valdkonna uurin-gute ja analüüside teostamisel. Koostöö tulemusel peaks Eestis olema tulevikus veelgi rohkem laialdase teadmistepagasi ning avara mõttemaailmaga energeetika eksperte.

Soovime järgmistel aastatel jätkata 2011. aastal alguse saanud projekte:

- viia läbi energiaturu pikaajaliste stsenaariumide sotsiaalmajanduslik analüüs;
- pakkuda lahendusi elektritarbimise juhtimiseks;
- selgitada maagaasi kasutamise potentsiaali Eestis;
- viia lõpuni andmevahetusplatvormi teostamine elektritarbijate ja -müüjate omavahelise parema suhtlemise tagamiseks;
- korraldada avatud uste päevad gümnaasiumiõpilastele;
- jätkata Eleringi stipendiumide väljaandmisega;
- toetada rahvusvaheliste konverentside korraldamist.

Säästlik ja loodusthoidev majandamine

Elering suhtub oma igapäevategevusse vastutustundega, lähtudes terve ja puhta elukeskkonna säilitamise põhimõttest. Vastutame oma tegevuse tulemusena tekkinud keskkondliku jalajälje eest ning teeme kõik selleks, et oma põhitegevusega toetada keskkonnahoidu ja säästlikku mõtteviisi.

Oleme kinnitanud ja järgime keskkondliku vastutuse põhimõtteid nagu seadustega kehtestatud keskkonnalaaste nõuete täitmine, loodussäästlike tehnoloogiate rakendamine ning keskkonnasaaste ja jäätmetekke vältimine. Nende printsiipide järgimist ei pea Elering oluliseks mitte ainult omaenda tegevuses, vaid ka koostööpartnerite ja allhankijate valimisel.

Eesti elektriga varustatuse tagamine on paratamatult seotud meid ümbritseva looduskeskkonnaga, mistõttu on Eleringi investeeringud ning põhitegevus elektrisüsteemi halduri ja arendajana lahutamatus seoses meie elukeskkonnaga. Seetõttu on ka keskkonnamõjude hindamine põhimõte, millest lähtume oma taristu arendamist ja ehitamist puudutavate investeeringute ettevalmistamisel. 2011. aastal telliti ja viidi läbi Tartu-Viljandi-Sindi liini ning EstLink 2 ehitusega seotud keskkonnamõjude hindamised.

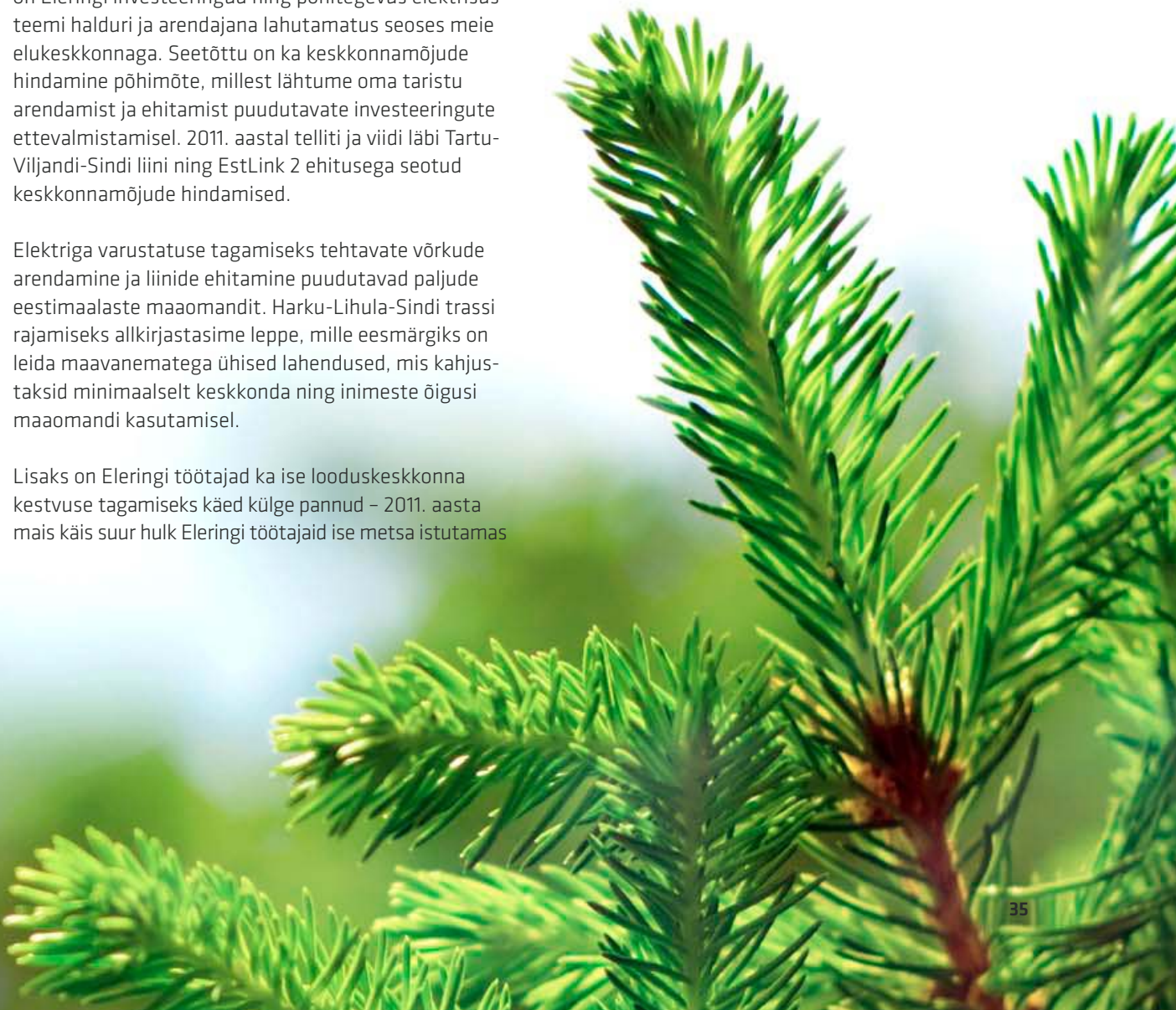
Elektriga varustatuse tagamiseks tehtavate võrkude arendamine ja liinide ehitamine puudutavad paljude eestimaalaste maaomandit. Harku-Lihula-Sindi trassi rajamiseks allkirjastasime leppe, mille eesmärgiks on leida maavanematega ühised lahendused, mis kahjustaksid minimaalselt keskkonda ning inimeste õigusi maaomandi kasutamisel.

Lisaks on Eleringi töötajad ka ise looduskeskkonna kestvuse tagamiseks käed külge pannud – 2011. aasta mais käis suur hulk Eleringi töötajaid ise metsa istutamas

Lääne-Virumaal, Haljalas. Kokku istutati päeva jooksul ligi 2700 kuuseistikut ning metsaistutamisest teenitud tulu annetati loomade varjupaigale.

**Istutasime
ligi 2700
kuuseistikut**

Oleme võtnud omale kohustuse ülaltoodud keskkondliku vastutuse põhimõtteid ja algatusi järgida kõikides oma tegevustes ka järgnevatel aastatel. Senisest veelgi aktiivsemalt plaanime osaleda Eleringi investeeringutest mõjutatud kogukondade elukeskkonna parendamisel.

Euroopa Liidu keskkonna- ja energeetikapoliitika ning taastuenergia Eestis

Eesti on Euroopa Liidu liige ja osaline liidu siseturul, mis tähendab ka vastutust ja kohustust järgida Euroopa Liidu kliima- ja keskkonnapoliitikat ning luua eelduse Eesti ühendamiseks Euroopa turuga.

Euroopa Liidu energiapoliitika alustalad on ühelt poolt keskkonnahoid ning fossiilsete energiaallikate kasutamise vähendamine ning teiselt poolt energiavarustuskindluse tagamine olukorras, kus suur osa (ca 60% vedelkütuste toorainest ning ca 30% maagaasist) imporditakse väljastpoolt Euroopa Liitu. Seega on olulise tähelepanu all kliimamuutustest tulenevad riskid ning teiselt poolt ohud, mis on seotud kütuste tarnekindluse, tõusvate hindade ning ülemaailmse konkurentsi fossiilkütuste ressursside pärast. Teatavasti on Euroopa Liidu energiapoliitika põhialused on kokku lepitud Lissaboni lepingus, kus prioriteetidena on määratletud: energia siseturu toimimine; energia varustuskindlus; energiakasutuse efektiivsus, energia kokkuhoid ja taastuenergiaallikate kasutamise edendamine; ning energiavõrgustike integreerumine ning võrgustike ühendamine.

Euroopa Liidu energiapoliitika kõige silmatorkavamaks väljenduseks on nõ 20/20/20 eesmärgid 2020. aastaks, mis tähendavad eesmärke süsinikuheitmete vähendamiseks ning energiaefektiivsuse ja taastuenergiaallikate osakaalu suurendamiseks 2020. aastaks.

EL Energeetika tegevuskava aastani 2050

2011. aastal oli olulist energiamajandust mõjutavaks otsuseks Euroopa Komisjoni poolt vastu võetud Energeetika tegevuskava (Energy Roadmap 2050). Dokumendis on määratletud energeetika pikaajalised eesmärgid, millest peamisena tuuakse välja jätkuv siht vähendada süsinikdioksiidi emissioone kuni 80-95% võrra 1990. aasta tasemest. Lisaks määrab EL energia- poliitika arengut järgnevatel aastatel 2010. aasta lõpul vastu võetud Euroopa Energiastrateegia 2020.

9,1 miljardi euro suurune energიაinfrastruktuuri moderniseerimise pakett

Energiapoliitika elluviimise seisukohalt on kindlasti märkimist vääriv Euroopa Komisjoni poolt 2011. aasta lõpus heaks kiidetud 9,1

miljardi euro suurune energიაinfrastruktuuri moderniseerimise pakett, mis aitab saavutada seatud kliima- ja energiaalaseid eesmärgi. Paketi raames energia- sektoris jagatav raha on mõeldud üleeuroopalise infrastruktuuri arendamiseks ning mõeldud vähemalt kahte riiki hõlmavatele projektidele. Rahastus tehakse kättesaadavaks võlakirjade, toetuste ja laenu- garantiide näol. See on esimene kord, kui Euroopa Liit kaasrahastab mahukaid energიაinvesteeringuid oma korralisest eelarves.

Elering näeb ühe võimaliku projektina Euroopa Liidu kaasrahastusega Eesti ja Läti vahelise kolmanda ühenduse ehitamist. Kaasrahastamine kiirendab uute ühenduste ehitamist ja Põhja-Balti elektriturude

Loomes EL-i rahastusega kolmanda Eesti-Läti ühenduse

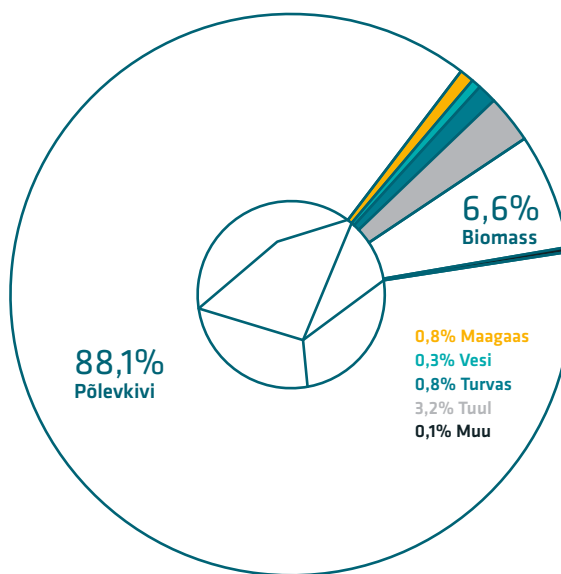
integreerumist vähendades ka survet ülekandeta- riifide tõusuks. Eesti-Läti vaheline kolmas ühendus koos teiste Balti regio- naalse piirkonna Euroo- paga ühendamise plaani (BEMIP) projektide teo-

tumisega (EstLink 2, Leedu-Poola ning Leedu-Rootsi ühendus) loob tugeva eelduse Baltimaade tihedaks lõimumiseks ülejäänud Euroopa elektrivõrkude ning -turgudega.

Taastuvenergia Eestis

Täna on Eesti olukord energiajulgeoleku aspektist vaa- datuna hea, pea kogu elektritootmine põhineb kodu- maistel primaarenergia ressursidel nagu põlevkivi, biokütused (peamiselt puit), turvas ning tuuleenergia.

Tootmine kütuse liigiti 2011

Samas on tulenevalt Euroopa Liidu kliima- ja ener- giapoliitika eesmärkidest aastaks 2020 tõenäoline, et CO₂ rikas põlevkivi ei ole elektritootmises tulevikus turupõhiselt konkurentsivõimeline võrreldes taas- tuvatel energiaallikatel põhinevate ja madalama CO₂ sisaldusega (peamiselt maagaas) elektritootmisvi- sidega. Võib eeldada, et kaugemas perspektiivis on Eestis elektrivarustuse tagamisel alternatiivideks kas kodumaise elektritootmise ümberkujundamine või elektri import. Eleringil on mõlema teostumisel täita oluline roll nii riikidevaheliste ühenduste ehitamisel, elektriturude arendamisel kui ka uute elektrijaamade liitmisel elektrisüsteemiga.

Tulenevalt Euroopa Liidu taastuvenergia eesmärkidest peab Eesti seatud eesmärkide saavutamiseks tagama, et taastuvenergia osakaal moodustaks energia lõpptarbimisest 25%, sealhulgas peavad transpordis kasutatavatest kütustest 10% moodustama taastuvad energiaallikad. Võetud kohustuste täitmiseks on Eestis loodud toetuskeemid, mille eesmärk on suurendada

investeeringuid taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootmisesse ja efektiivsesse elektri- ja soojusenergia koostootmisesse, tagamaks primaarenergia säästu läbi tõhusa koostootmise protsessi.

Eleringi roll taastuvenergia ja tõhusa koostootmise režiimil toodetud elektrienergia toetamisel on olla toetuste väljamaksja ja toetuste rahastamiseks makstava teenustasu koguja. See tähendab, et Elering toimib makseagentuurina kogudes tarbijatelt taastuvenergia tasu ja makstes sellest elektritootjatele taastuvenergia toetust vastavalt seaduses sätestatud tingimustele ja toetuse määrale. Taastuvenergia tasu maksjaks on kõik elektrienergia lõpptarbijad Eestis vastavalt nende tarbitud võrguteenuse mahule. 2012. aasta taastuvenergia tasu on 0,97 senti kWh kohta.

Taastuvenergia osakaal kasvas 13%-ni

Vastavalt elektrimajanduse arengukavale aastani 2018 oli 2010. aastal eesmärgiks saavutada taastuvelektri osakaaluks 5,1% brutotarbimisest. Elektri- ja soojuse koostootmisjaamades toodetud elektri osakaal peaks eesmärgi kohaselt 2020. aastal olema vähemalt 20%.

2011. aastal moodustas taastuvenergia toodang Eesti elektritarbimisest (koos elektrijaamade omatarbega) ligi 13%, mis on aastatagusega võrreldes 3,2% enam. Sellega on Eesti jõudnud väga lähedale lõppeesmärgile

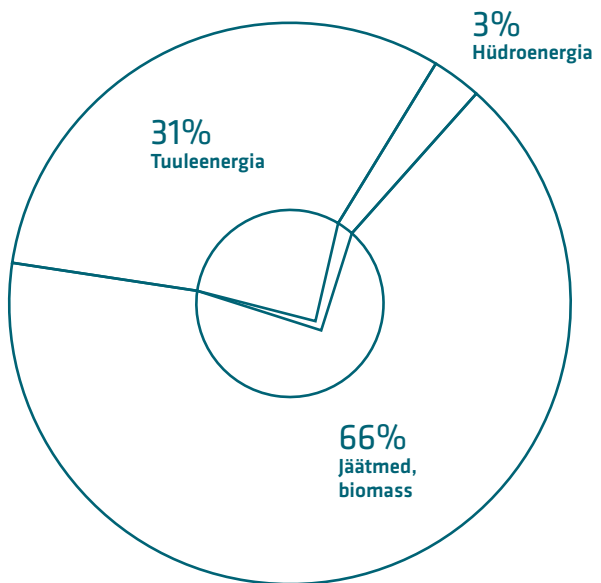
Taastuvenergiat toodeti ligi 35% enam kui 2010. aastal

suurendada 2020. aastaks taastuvallikatest toodetud elektri osakaalu elektritarbimisest 15-20%-ni.

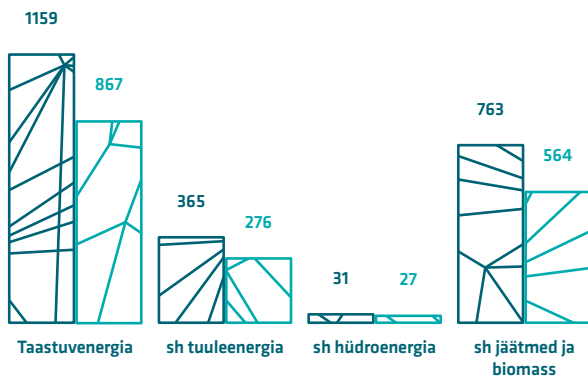
Eelkõige on selle taga nii biomassist, biogaasist kui tuuleenergiast toodetud elektri tootmise kasv. Taastuvenergiast moodustas aasta kokkuvõttes 66% jäätmetest ja biomassist, 31% tuuleenergiast ning 3% hüdroenergiast toodetud elekter.

Taastuvenergia (TWh)	2011	2010	Muutus
Taastuvenergia kokku	1,16	0,87	33%
sh tuuleenergia	0,37	0,28	32%
sh hüdroenergia	0,03	0,03	0%
sh biomass ja biogaas	0,76	0,56	36%

Taastuvenergia jaotus 2011

Taastuvenergiast toodetud kogused (GWh)

Oluliselt, ligi 40% võrra kasvasid ka toetatava taastuvenergia mahud, mis tähendasid väljamakstud toetuste suurenemist 57,2 miljoni euron. Toetust saavate energiakoguste suurenemise põhjuseks on eelkõige tuuleenergiast ja biomassist elektrienergia tootmise mahtude kasv. Suurematest uutest tootjatest maksti toetust 2010. aasta lõpus tööd alustanud Pärnu Fortum Termesti koostootmisjaamale ning Virtsu III tuulepargile ja Vanaküla tuulepargile. Samuti suurenes toetus Narva Elektriijaamadele biomassist elektrienergia tootmise eest.

Hea äriühingu juhtimise tava

Elering on pühendunud ühingujuhtimise heade tavade järgmisele ning soovime selles pidevalt edasi areneda. Peame seda eelduseks oma strateegiliste eesmärkide saavutamisel ja organisatsiooni kultuuri kujundamisel.

Kinnitame oma tegutsemispõhimõtetena, et:

- ühingu riskijuhtimine ja sisekontrollisüsteem toimivad ning on tõhusad;
- ühingu finantsaruandlus ja majandusaasta aruanne põhinevad toimival riskijuhtimisel ja sisekontrollisüsteemil.

Elering avaldab oma hea ühingujuhtimise aruande veebilehel www.elering.ee.

Juhtimine

Eleringi juhtorganid vastutavad ettevõtte kui terviku arendamise eest.

Organogramm

Elering on täielikult riigile kuuluv ettevõtte, mida üldkoosolekul esindab majandus- ja kommunikatsiooniminister. Ühingu omaniku pädevus hõlmab põhikirja muutmist, aktsiakapitali suurendamist ja vähendamist, nõukogu liikmete valimist ja tagasikutsumist, audiitorite valimist, erikontrolli määramist, majandusaasta aruande kinnitamist ja kasumi jaotamist, ettevõtte ühinemise, jagunemise, ümberkujundamise ja/või lõpetamise otsustamist.

Omaniku huvid on ettevõttes tagatud nõukogu liikmete näol (Rahandusministeeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi esindajad). Nõukogu annab juhatusele suunised ettevõtte juhtimise korraldamiseks ning teostab järelevalvet ettevõtte juhatuse tegevuse üle. Nõukogu määrab kindlaks, vaatab korrapäraselt üle ning hindab Ühingu strateegia, üldise tegevuskava, riskijuhtimise põhimõtted ja aastaelarve.

Nõukogu koosneb kolmest kuni viiest liikmest. Nõukogu liikmete arvu otsustavad ning nõukogu liikmed valivad omanikud. 2011. aastal koosnes Eleringi nõukogu viiest liikmest. Põhikirjas on toodud nõukogu liikme valiku piirangud, liikmed valib ja kutsub tagasi omanik ehk majandus- ja kommunikatsiooniminister. Nõukogu liikmete tasud on määratud majandus- ja kommunikatsiooniministri käskkirjaga.

Aksionär
(100% Eesti Vabariik)

Välisaudiitor

Nõukogu

Auditi
komitee

Siseaudiitor

Juhatus

Kalle Kukk
strateegiajuht

Nõukogu liikmed

- **Lauri Tammiste**, nõukogu esimees, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi energeetika osakonna juhataja (kuni 15.12.2011)
- **Ando Leppiman**, nõukogu esimees, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi energeetika osakonna juhataja (alates 15.12.2011)
- **Heiki Tammoja**, Tallinna Tehnikaülikooli elektroenergeetika instituudi direktor
- **Thomas Auväärt**, Rahandusministeeriumi finantsturgude talituse juhataja
- **Jüri Raatma**, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi nõunik
- **Aivar Sõerd**, Riigikogu liige

Nõukogu otsusega on kinnitatud auditi komitee, mille ülesandeks on riskijuhtimise, sisekontrolli ning finantsaruandluse üle järelevalve teostamine. Auditi komitee on nõukogu nõuandev organ raamatupidamise, auditi-torkontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas.

Auditi komitee koosneb viiest liikmest. Auditi komitee liikmed valitakse ja kutsutakse tagasi nõukogu otsusega ning liikmed valitakse tähtajaliselt kolmeks aastaks. Auditi komitee liikmed valivad endi seast esimehe, kes korraldab auditi komitee tegevust. Nõukogu liikmed saavad lisatasu auditi komitees osalemise eest.

Auditi komitee esimees 2011. aastal oli Thomas Auväärt. Auditi komitee liikmed on Lauri Tammiste/Ando Leppiman, Heiki Tammoja, Jüri Raatma ja Aivar Sõerd.

Eleringi juhatusel on täielik otsustusvabadus ning igapäevaseid juhtimisotsuseid tehakse iseseisvalt ilma omaniku ja nõukogu sekkumiseta. Juhatuse vajab nõukogu nõusolekut tehinguteks ja toiminguteks, mis väljuvad Ühingu igapäevase majandustegevuse raamest. Juhatuse tagab nõukogu liikmete piisava informeerituse ettevõtte majanduslikust olukorrast ning majandustegevusega seotud olulisematest asjaoludest ning informeerib nõukogu vastavalt vajadusele majandustegevuse olulisematest asjaoludest.

Juhatuse koosneb kolmest liikmest. Juhatuse liikmed valitakse nõukogu poolt viieks aastaks. Juhatuse esimees korraldab juhatuse tööd ning ettevõtte igapäevast juhtimist ja majandustegevust. Juhatuse liikmetega sõlmib nõukogu poolt volitatud isik lepingud, milles nähakse täpsemalt ette juhatuse õigused ja kohustused ettevõtte suhtes.

Juhatuse liikmele võib tasu maksta üksnes temaga sõlmitud juhatuse liikme lepingu alusel. Juhatuse liikmele võib ka maksta täiendavat tasu, arvestades tema töö tulemuslikkust, kuni nelja kuutasu ulatuses. Preemiat võib maksta aastatulemuste alusel või muudel alustel nõukogu otsusest lähtuvalt. Juhatuse liikmete tasud on fikseeritud ja sätestatud juhatuse liikme lepingus. Pikaajalisi preemiasüsteeme Eleringis loodud ei ole. Juhatuse liikmele võib maksta lahkumishüvitist üksnes tagasikutsumisel nõukogu algatusel enne tema volituste tähtaja möödumist kolme kuutasu ulatuses.

Juhatuse liikmed

- **Taavi Veskimägi**, juhatuse esimees
- **Peep Soone**, juhatuse liige
- **Kalle Kilk**, juhatuse liige

Sõltumatuse tagamiseks esitatakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile juhatuse liikmete huvide deklaratsioon. Samuti deklareeritakse seotud osapooltega teostatud tehingud majandusaasta aruande kinnitamisel ja auditeerimisel.

Töötajad

Tööandjana iseloomustab Eleringi madal tööjõu volavus ja töötajate kõrge keskmine staaž. 2011. majandusaasta keskmine töötajate arv Eleringis oli 146 töötajat, neist 74% mehi ja 26% naisi. Töötajate keskmine vanus aasta lõpu seisuga oli 42 eluaastat. Tööjõu volavuse näitaja oli 2011. aastal 6%.

Ettevõtte edu järjepidevuse tagamiseks on kriitilise tähtsusega järelkasv ja töötajate areng. Teeme koostööd mitmete kõrgkoolidega ning pakume valitud üliõpilastele põhjalikku praktikaprogrammi. 80% meie töötajast on kõrgharidusega ning mitmed ühendavad

töö õpingutega. 2011. aasta lõpu seisuga õppis ca 20% Eleringi töötajatest samaaegselt kõrgkoolide kraadiõppes. Samuti korraldame koostöös Tallinna Tehnikaülikooliga energeetika-alaseid täiendkursuseid meie insener-tehnilistele töötajatele.

Töötajate vanuseline koosseis on ristlõige erinevatest põlvkondadest. Ettevõtte tugevus seisneb erinevate põlvkondade võrdses esindatuses personali seas. Aastatepikkuse kogemusega tippspetsialistid ning värskest akadeemilise hariduse omandanud noored täiendavad teineteist. Tunnustame ja valime oma tublimaid iga-aastase „Aasta parima“ tiitliga.

Riskijuhtimine ja sisekontrollisüsteem

Ettevõtte sisekontrollisüsteemi toimimise eest vastutab juhatus. Sisekontrollisüsteemi toimimise tagamiseks luuakse põhikirjast tulenevalt siseaudiitori ametikoht või korraldatakse siseaudiitori teenuse ostmise audiitorühingult. Juhatus on sõlminud siseaudiitori teenuse ostmiseks lepingu PricewaterhouseCoopers'iga. 2011. aastal koostati Ühingu siseregulatsioonide kirjeldus. Kõik kõrgema taseme regulatsioonid, nn korrad koostatakse või uuendatakse 2012. aasta jooksul.

Riskijuhtimise eesmärgid on:

- hallata ja kirjeldada riskijuhtimise protsesse ettevõttes;
- defineerida riskijuhtimise protsessi osapoolte rollid ja vastutused;
- kindlustada, et kõik riskid on tuvastatavad, hinnatavad ja et neile on võimalik reageerida;
- võimaldada juhtidel paremini mõista ja juhtida riske.

Riskijuhtimise poliitika põhimõtteks on kindlustada, et:

- ettevõtte kultuur, protsessid ja struktuur soosivad ettevõtte strateegiliste eesmärkide saavutamist ning samal ajal riskide tuvastamist, juhtimist, jälgimist ja võimaluse korral maandamist;
- ettevõtte riskide jälgimine ja juhtimine ning sisekontrollisüsteem põhinevad vabatahtliku hea ühingujuhtimise tava propageeriva organisatsiooni COSO (Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission) poolt välja töötatud rahvusvaheliselt aktsepteeritud riskijuhtimise mudelil "Enterprise Risk Management (ERM) Model";
- ettevõtte riskide juhtimisel on arvesse võetud kõik asjasse puutuvad õigusaktid, standardid, regulatsioonid ja lepingulised kohustused, samuti ühiskonnast lähtuvad nõuded ja ootused;
- parandame pidevalt riskijuhtimist puudutavaid tegevusi.

Teabe avaldamine

Ühingu veebilehel on eraldi välja toodud andmete loetelu, mis kuuluvad õigusaktidest tulenevalt Eleringi poolt avaldamisele. Veebilehel on esitatud majandusaasta aruanded, majandustulemused, tegevusnäitajad, põhitegevus, struktuur, strateegia, uudised ja teated ning muu informatsioon, mis on investoritele ja üldsusele vajalik. Veebilehte on võimalik lugeda ka inglise keeles. Veebilehel www.elering.ee olevat informatsiooni (sh uudiseid ja teateid) uuendatakse pidevalt.

Maagaasi ärisuuna käivitamine

Elering vastutab laiemalt Eesti energiavarustuskindluse eest. Seetõttu on Eleringi kui sõltumatu ja avalikest huvidest lähtuva süsteemihalduri ülesandeks luua eeldused tihedama konkurentsi tekkeks Eesti energiaturul ning panna alus toimiva gaasituru väljaarendamisele.

Maagaas on pälvitud kogu maailmas viimastel aastatel järjest tõsisemat tähelepanu. Selle põhjuseks võib esmajoones pidada tehnoloogilist arengut, mis on võimaldanud maagaasil haarata energiasektoris üha olulisemat rolli. Kildagaasi ammutamise suurendamine, veeldatud gaasi tarnekoridoride muutumine ja vedelkütuste asendamine maagaasiga on vaid mõned näited. Samal ajal on Euroopas süvenenud mure maagaasi varustuskindluse pärast.

Eleringi jaoks põhimõttelise muutuse, keskenduda elektrivarustuskindluselt laiema energiavarustuskindluse tagamisele Eestis, tõi kaasa juba 2010. aasta, kui Vabariigi Valitsuse otsusega kohustati Eleringi lisaks elektrialasele pädevusele arendama ettevõttes välja ka gaasialane kompetents. Eleringi kaasamise suurim väärtus maagaasituru arendamise protsessis on Eesti riigis alternatiivse kompetentsikeskuse loomine, mis sõltumatu süsteemihaldurina on iseseisev ja neutraalne kõigi turuosaliste suhtes ning tegutseb avalikest huvidest lähtuvalt.

2011. aastal on Eleringi eestvedamisel Eestis intensiivselt tegeletud gaasituru arendamisega. Selleks, et põhjalikult käsitleda tänast olukorda ja vajalikke tegevusi, tellis ettevõtte 2011. aasta maikuus konkursi alusel ettevõttelt Pöyry Management Consulting (UK) Ltd analüüsi gaasituru liberaliseerimisega seonduvatest poolt- ja vastuargumentidest, samuti kava vajalike edasiste tegevuste osas. Dokumendi koostamisel konsulteeriti erinevate teemasepuutuvate siht- ja sidusgruppidega, ministriumide ja teiste riigiasutustega, samuti erinevate turuosalistega, sealhulgas Eesti Gaasiga.

Tellitud analüüs on esimene Eestis avaldatud gaasituru arendamise terviklik käsitlus, mis loob aluse edasisteks tegevusteks. Raporti põhijäreldusena selgus, et siinse gaasituru arendamiseks ning konkurentsiolukorra saavutamiseks tuleb Eestil viia ellu pakett tegevusi, millest üks olulisemaid on maagaasi ülekandevõrgu omandiline eraldamine gaasi impordist ja müügist. 2011. aastal töötas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium välja maagaasi seaduse muudatused, mille Vabariigi Valitsus kiitis aasta lõpus heaks ja mille kohaselt tuleb ülekandevõrk eraldada ja sõltumatu süsteemihaldur luua 2014. aasta lõpuks.

Teise olulise tegevusena nimetas raport maagaasi infrastruktuuri arendamise vajaduse selleks, et alternatiivsetel tarnijatel oleks võimalik turule pääseda. 2011. aastal alustas Elering koostöös Tallinna Sadamaga regionaalse veeldatud maagaasi (LNG) terminali projekti ettevalmistamist Muuga sadamasse. Esialgsete plaanide kohaselt on LNG terminali esimene etapp võimalik töösse lülitada 2015. aastal.

Kõikide maagaasi arendamise raportis välja toodud tegevuste realiseerimine on eelduseks regionaalse maagaasi turu tekkele, tegelikule konkurentsile ja domineeriva turuosalise mõjusfääri vähenemisele siinses gaasiäri väärtusahelas. Vähem oluline pole alternatiivse gaasimajanduse kompetentsi tekkimine. Need sammud peaks oluliselt suurendama mitte ainult gaasivarustuskindlust, vaid Eesti energiavarustuskindlust ja -julgeolekut tervikuna.

Maagaasi kui primaarkütuse kasutamise perspektiivid Eestis määrab ära riiklik energiamajanduse arengukava. Elering soovib 2012. aastal anda oma panuse selle dokumendi värskendamiseks. Ootame ühiskondlikku debatti, mille käigus kaardistatakse maagaasi tulevikusuunad Eestis.

A detailed close-up photograph of a tree trunk's cross-section. The image shows concentric growth rings and radial cracks that divide the wood into sections. The wood has a rich, warm brown color with some lighter, fibrous areas. The text is overlaid on the upper left portion of the image.

Raamatupidamise aastaruanne

Finantsseisundi aruanne	48
Koondkasumiaruanne	49
Rahavoogude aruanne	50
Omakapitali muutuste aruanne	51
Raamatupidamise aastaaruande lisad	52
Lisa 1 Elering AS ja selle äritegevus.....	52
Lisa 2 Ülevaade olulistest arvestuspõhimõtetest	52
Lisa 3 Arvestuspõhimõtete kasutamisel rakendatud olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused	59
Lisa 4 Uued arvestuspõhimõtted.....	60
Lisa 5 Finantsriskide juhtimine	60
Lisa 6 Raha ja raha ekvivalendid.....	66
Lisa 7 Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades.....	67
Lisa 8 Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	67
Lisa 9 Materiaalne põhivara.....	68
Lisa 10 Immateriaalne põhivara	70
Lisa 11 Võlakohustused.....	71
Lisa 12 Võlad tarnijatele ja muud võlad.....	72
Lisa 13 Tulevaste perioodide tulud ja sihtfinantseerimine.....	73
Lisa 14 Omakapital	73
Lisa 15 Müügitulu	74
Lisa 16 Muud äritulud	75
Lisa 17 Kaubad, toore, materjal ja teenused	75
Lisa 18 Mitmesugused tegevuskulud	76
Lisa 19 Tööjõukulud.....	76
Lisa 20 Muud ärikulud.....	77
Lisa 21 Finantstulud ja -kulud	77
Lisa 22 Kasutusrent	77
Lisa 23 Saldod ja tehingud seotud osapooltega	79
Lisa 24 Tingimuslikud kohustused ja siduvad tulevikukohustused	81
Sõltumatu audiitori aruanne.....	82
Kasumi jaotamise ettepanek	84
Tegevjuhtkonna allkirjad 2011.aasta majandusaasta aruandele	85
Elering AS müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le.....	86

Finantsseisundi aruanne

tuhandetes eurodes

Lisa 31/12/2011 31/12/2010

VARAD

Käibevara

Raha ja raha ekvivalendid	6	23 550	40 064
Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades	7	30 000	0
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	8	18 671	21 868
Käibevara kokku		72 221	61 932

Põhivara

Materiaalne põhivara	9	410 434	354 361
Immateriaalne põhivara	10	3 723	3 100
Põhivara kokku		414 157	357 461

VARAD KOKKU

486 378 419 393

KOHUSTUSED

Lühiajalised kohustused

Võlad tarnijatele ja muud võlad	12	35 348	36 341
Lühiajalised kohustused kokku		35 348	36 341

Pikaajalised kohustused

Võlakohustused	11	221 639	185 695
Tulevaste perioodide tulud	13	24 077	22 330
Sihtfinantseerimine	13	15 045	15 149
Pikaajalised kohustused kokku		260 761	223 174

KOHUSTUSED KOKKU

296 109 259 515

OMAKAPITAL

Aktsiakapital	14	149 890	140 000
Kohustuslik reservkapital	14	3 490	2 814
Jaotamata kasum	14	36 889	17 064
OMAKAPITAL KOKKU		190 269	159 878

KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU

486 378 419 393

Lisad lehekülgedel 52 kuni 81 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
Müügitulu	15	94 156	88 865
Muud äritulud	16	247	86
Kaubad, toore, materjal ja teenused	17	-37 339	-37 756
Mitmesugused tegevuskulud	18	-3 177	-2 943
Tööjõukulud	19	-3 949	-3 804
Põhivara kulum	9,10	-21 245	-23 639
Muud ärikulud	20	-126	-41
Ärikasum		28 567	20 767
Finantstulud	21	661	86
Finantskulud	21	-8 727	-7 335
Kasum enne tulumaksustamist		20 501	13 518
Aruandeaasta kasum		20 501	13 518
Aruandeaasta koondkasum		20 501	13 518

Lisad lehekülgedel 52 kuni 81 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Rahavoogude aruanne

tuhandetes eurodes

Lisa 1.1.2011- 1.1.2010-
31.12.2011 31.12.2010

RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST

Kasum enne tulumaksu		20 501	13 518
Korrigeerimised:			
• Kasum materiaalse põhivara müügist	16	-22	-61
• Materiaalse põhivara kulum ja väärtuse langus, immateriaalse põhivara amortisatsioon	1,9	21 244	23 639
• Kasutatud toetused	13	-105	0
• Intressikulud	21	8 724	7 329
• Intressitulu		-661	-85
Muutused käibekapitalis:			
• Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	8	3 293	-8 728
• Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	12	-10 985	16 370
Liitumis- ja muude teenustasude tulevaste perioodide tulu muutus	13	1 747	182
Rahavood äritegevusest		43 737	52 164
Makstud intressid	21	-6 056	-5 592
Saadud intressid		640	68
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST KOKKU		38 323	46 640

RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST

Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetused	9,10	-69 225	-26 101
Üle 3-kuuliste deposite netomuutus	7	-30 000	0
Põhivara sihtfinantseerimiseks saadud välisabi	13	0	15 149
Laekunud materiaalse põhivara müügist		60	323
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST KOKKU		-99 165	-10 629

RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST

Lühiajaliste võlakohustuste tagasimaksed	11	0	-130 801
Arvelduskrediidi netomuutus	11	0	-56 834
Saadud pikaajalised pangalaenud	11	0	185 902
Tagasimakstud pangalaenud	11	-187 000	0
Emiteeritud võlakirjad	11	221 438	0
Sissemakse aktsiakapitali	14	9 890	5 786
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST KOKKU		44 328	4 053

Raha ja raha ekvivalentide netomuutus		-16 514	40 064
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	6	40 064	0
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	6	23 550	40 064

Lisad lehekülgedel 52 kuni 81 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Aksiakapital</i>	<i>Kohustuslik reservkapital</i>	<i>Jaotamata kasum</i>	<i>Kokku</i>
Saldo seisuga 1.1.2010	134 214	2 814	3 545	140 573
Sissemakse osakapitali	5 786	0	0	5 786
Aruandeaasta koondkasum	0	0	13 519	13 519
Saldo seisuga 31.12.2010	140 000	2 814	17 064	159 878
Sissemakse aktsiakapitali	9 890	0	0	9 890
Aruandeaasta koondkasum	0	0	20 501	20 501
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	676	-676	0
Saldo seisuga 31.12.2011	149 890	3 490	36 889	190 269

Täpsem informatsioon aktsiakapitali ja muude omakapitali kirjete kohta on esitatud lisas 14.

Lisad lehekülgedel 52 kuni 81 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Raamatupidamise aastaruande lisad

Lisa 1

ELERING AS JA SELLE ÄRITEGEVUS

Elering AS (endine Elering OÜ), edaspidi „Ettevõtte,“ 31. detsembril 2011.a. lõppenud majandusaasta raamatupidamise aastaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Ettevõtte ainosanik tegi 25.02.2011 otsuse kujundada Elering OÜ ümber aktsiaseltsiks. Ümberkujundamine viidi lõpule 8.04.2011.

Ettevõtte on registreeritud Eesti Vabariigis ja juriidiline aadress on Kadaka tee 42, 12915 Tallinn, Eesti. Ettevõtte põhitegevus on elektri ülekanne Eesti Vabariigis. Ettevõtte majandustegevust reguleerivad Eesti Vabariigi ja Euroopa Liidu seadused. Konkurentsiamet teostab järelvalvet Ettevõtte võrgutegevuse ning bilansiteenuse osutamise üle, sh kinnitab võrgutariifid ning vastavate lepingute tüüptingimused.

Ettevõtte ainuaktsionär on Eesti Vabariik, kuni 27.01.2010 oli Ettevõtte omanikuks Eesti Energia AS, mille ainuaktsionär on Eesti Vabariik.

Juhatus kinnitas käesoleva raamatupidamise aastaruande 30.03.2012.a. Vastavalt Eesti Vabariigi Äriseadustikule esitatakse majandusaasta aruanne heakskiitmiseks Ettevõtte nõukogule ja kinnitamiseks aktsionäride üldkoosolekule.

Lisa 2

ÜLEVAADE OLULISTEST ARVESTUSPÕHIMÕTETEST

Koostamise alused

Käesolev raamatupidamise aastaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt („IFRS“), lähtudes soetusmaksumuse printsiibist. Käesoleva raamatupidamise aastaruande koostamisel kasutatud peamised arvestuspõhimõtted on esitatud alljärgnevalt. Neid arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõikidele aruandes esitatud perioodidele, välja arvatud juhul, kui on viidatud teisiti.

Arvestus- ja esitusvaluuta

1. jaanuaril 2011 ühines Eesti Vabariik euroalaga ja võttis kasutusele euro, mis asendas Eesti krooni. Sellest tulenevalt on Ettevõtte arvestusvaluutaks alates 2011. aastast euro ning aastaaruanded esitatakse tuhandetes eurodes. Võrdlusandmed eelmiste perioodide kohta arvestatakse eurodesse ümber üleminekukursiga 15,6466 EEK/EUR, mis on ühtlasi ka varasematel perioodidel kehtinud fikseeritud vahetuskurs.

Välisvaluuta ümberarvestus

Välisvaluutas toimunud tehingud arvestatakse ümber arvestusvaluutasse tehingupäeval kehtivate Euroopa Keskpanga (2010: Eesti Panga) valuutakursside alusel. Valuutakursi kasumid ja -kahjumid, mis on tekkinud nende tehingute kajastamisest ning monetaarsete varade ja kohustuste valuutakursside ümberarvestamisest aastalõpu vahetuskursi alusel, kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Finantsvarad

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval, s.t päeval, mil Ettevõtte võtab endale kohustuse teatud finantsvara ostuks või müügiks. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui õigus saada investeeringutest tulenevaid rahavooge on lõppenud või üle antud ning Ettevõtte on üle andnud kõik olulised omandiga seotud riskid ja hüved.

Sõltuvalt finantsvarade omandamise eesmärgist ja samuti juhtkonna kavatsustest jaotatakse finantsvarad vastavalt IAS 39-le esmasel arvelevõtmisel järgmistesse kategooriatesse:

- õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad;
- laenud ja nõuded;
- lunastustähtajani hoitavad investeeringud;
- müügiototel finantsvarad.

31. detsembri 2011 (samuti 31. detsembri 2010) seisuga puudusid Ettevõttel muud finantsvarade liigid, välja arvatud need, mis on liigitatud Laenude ja nõuete kategooriasse. Samuti ei olnud Ettevõttel bilansipäeva seisuga tuletisinstrumente.

Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul, välja arvatud need, mida Ettevõtte kavatses lähitulevikus müüa. Finantsvarad, mida ei kajasta õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande, võetakse algselt arvele õiglasest väärtusest, millele liidetakse tehingukulud. Laenud ja nõuded kajastatakse peale esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit, välja arvatud juhul, kui tasumine toimub 30 päeva jooksul.

Ettevõtte hindab iga aruandeperioodi lõpus, kas finantsvara väärtuse languse kohta esineb objektiivseid tõendeid. Finantsvara väärtus on langenud ja allahindlusest tulenev kahjum on tekkinud vaid juhul, kui on olemas objektiivsed tõendid väärtuse languse kohta ühe või mitme sündmuse tõttu pärast vara esmast arvelevõtmist („kahjujuhtum“) ja sellel kahjujuhtumil (või -juhtumitel) on mõju finantsvara või finantsvarade rühmast saadavatele tulevastele hinnangulistele rahavoogudele, mida on võimalik usaldusväärselt hinnata. Kriteeriumid, mida Ettevõtte kasutab, otsustamiseks, et vara väärtuse languse kohta on objektiivseid tõendeid, on: võlgniku olulised finantsraskused; tõenäosus, et võlgnik läheb pankrotti või teeb läbi saneerimise; ning oluline lepingu rikkumine, näiteks maksetähtajast mittekinnipidamine enam kui 90 päeva.

Kahjumi suurus on vahe nõude bilansilise väärtuse ja varast tulevikus hinnanguliselt laekuvate rahavoogude nüüdisväärtuse vahel, mis on diskonteeritud, kasutades vara esialgset sisemist intressimäära. Vara bilansilist maksumust vähendatakse allahindluse konto kaudu ja kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes.

Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja koos nõudele tehtud allahindlusega allahindluse kontol.

Laenude ja nõuete kategoorias on Ettevõttel kajastatud järgmised finantsvarad: "Raha ja raha ekvivalendid", "Üle 3-kuuliste tähtajaga deposiidid pankades" ning "Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded".

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoiuseid pankades ja muid lühiajalisi, kuni 3-kuulisi üllikviidseid investeeringuid. Raha ja raha ekvivalente kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Ettemaksed

Ettemaksed kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Ettemakse liigitatakse pikaajaliseks, kui ettemaksega seotud kaupu või teenuseid saadakse pikema kui üheaastase perioodi jooksul või kui ettemakse on seotud varaga, mida liigitatakse pikaajaliseks esmasel arvelevõtmisel. Varade omandamisega seotud ettemaksed klassifitseeritakse ümber vara soetusmaksumuseks siis, kui Ettevõtte on saavutanud vara üle kontrolli ja on tõenäoline, et Ettevõtte saab vara kasutamisest tulevast majanduslikku kasu. Muud ettemaksed kajastatakse kasumiaruandes kuluna siis, kui ettemaksetega seotud kaubad või teenused on kätte saadud. Juhul, kui esineb märke selle kohta, et ettemaksega seotud varasid, kaupu või teenuseid ei saada kätte, hinnatakse ettemakse alla ja sellega seotud kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes.

Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana käsitatakse materiaalselt vara, mida kasutatakse äritegevuses ning mille eeldatav kasulik tööiga on üle ühe aasta. Materiaalselt põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes jääkväärtuses, mis on saadud vara ajaloolise soetusmaksumuse vähendamisel akumulieritud kulumi ja väärtuse languse võrra. Vara ajalooline soetusmaksumus sisaldab kulutusi, mis on otseselt seotud vara omandamisega. Ostetud põhivara soetusmaksumus sisaldab lisaks ostuhinnale ka kulutusi transpordile ja paigaldamisele ning muid soetuse ja kasutuselevõtuga otseselt seotud väljaminekuid. Soetusmaksumus sisaldab ka laenukasutuse kulutusi, mis on tekkinud vara soetamisega otseselt seotud või üldistelt võlakohustustelt, mis finantseerivad kriteeriumitele vastavate varade ehitust.

Hilisemad kulutused lisatakse vara bilansilisele maksumusele või kajastatakse vajadusel eraldiseisva varana ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara kriteeriumitele. Asendatud komponendi jääkväärtus kantakse maha. Muid hooldus- ja remondikulusid kajastatakse kuluna kasumiaruandes nende tekkimise perioodil.

Kui materiaalne põhivara koosneb oluliselt erineva kasuliku tööeaga koostisosadest, võetakse osad arvele iseseisvate põhivaraobjektidena.

Maad ei amortiseerita. Muude materiaalse põhivara objektide kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit, kajastamaks soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahet kuluna varade hinnanguliste eluigade jooksul:

Kasulik eluiga aastates

Ehitised	25-40
Rajatised – elektriliinid	30-60
Muud rajatised	10-30
Masinad ja seadmed – elektriülekandeseadmed	7-25
Muu materiaalne põhivara	3-20

Varaobjekti lõppväärtus on hinnanguline summa, mida Ettevõtte saaks praegu vara realiseerimisest, millest on maha arvatud vara realiseerimisega seotud müügikulud, juhul kui vara oleks nii vana ja sellises olukorras, nagu ta on eeldatavasti oma kasuliku eluea lõpus. Varade lõppväärtusi ja kasulikke eluigasid vaadatakse üle ja vajadusel korrigeeritakse igal bilansipäeval.

Juhtkond hindab igal aruandekuupäeval, kas eksisteerib märke materiaalse põhivara väärtuse võimalikust langusest. Selliste märkide esinemise korral hindab juhtkond kaetavat väärtust, mis on kas vara õiglase väärtus, millest on maha arvatud müügikulutused või selle kasutusväärtus, olenevalt kumb on kõrgem. Vara hinnatakse alla kaetava väärtuseni ja kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes. Vajadusel tühistatakse varasematel aastatel kajastatud kahjum vara väärtuse langusest juhul, kui on toimunud muutus hinnangutes, mida kasutati varaobjekti kasutusväärtuse või õiglase väärtuse (millest on maha arvatud müügikulutused) määramisel.

Müügist ja mahakandmisest saadavad kasumid ja kahjumid, mis leitakse müügist saadud raha ja vara jääkväärtuse vahena, kajastatakse kasumiaruandes.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse esmalt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara otstarbekohasesse seisundisse viimiseks, ning laenukasutuse kulutustest, mis on seotud varadega, mille kasutusvalmidusse viimine vältab pikema perioodi jooksul. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Omandatud tarkvara litsentse kapitaliseeritakse nende omandamiseks ja tööseisundisse viimiseks tehtud kulutuste põhjal.

Isiklik kasutusõigus. Immateriaalse põhivara kajastamiskriteeriumitele vastavate hoonesutusõiguste ja servituutide eest tehtud maksed kajastatakse immateriaalse põhivarana. Maa kasutusõiguste kulutused amortiseeritakse lepinguperioodi jooksul, mis ei ületa 100 aastat.

Immateriaalseid põhivarasid amortiseeritakse lineaarsel meetodil nende kasulike eluigade jooksul:

Kasulik eluiga aastates

Tarkvara litsentsid	3-5 aastat
Isiklikud kasutusõigused	50-100 aastat

Väärtuse languse korral hinnatakse immateriaalse põhivara jääkmaksumus alla kasutusväärtuseni või õiglase väärtuseni, millest on arvatud maha müügikulutused, olenevalt kumb on kõrgem.

Mittefinantsvarade väärtuse langus

Maa ja amortiseeritavate varade puhul hinnatakse väärtuse langust juhul, kui teatud sündmused või muutused olukorras viitavad sellele, et kaetav väärtus võib olla langenud alla jääkmaksumuse. Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara jääkmaksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on kas vara õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulutused või selle kastutusväärtus, olenevalt kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil grupeeritakse varad madalamal tasemel, mille puhul on võimalik eristada rahavoogusid (raha genereerivad üksused). Kord alla hinnatud mittefinantsvarade puhul tuleb igal järgmisel aruandekuupäeval hinnata, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud.

Rendilepingud

Kasutusrent on rent, mille puhul kõik olulised vara omandiõigusega seotud riskid ja hüved jäävad rendileandjale. Saadud või tasutud kasutusrendimakseid kajastatakse kasumiaruandes lineaarselt rendiperioodi jooksul.

Finantskohustused

Finantskohustused liigitatakse järgmistesse kategooriatesse: (a) kauplemiseesmärgil hoitavaid, mis hõlmab ka tuletisinstrumente ja (b) muud finantskohustused. Ettevõttel on ainult „Muude finantskohustuste“ kategoorias olevaid finantskohustusi.

Muud finantskohustused võetakse esmalt arvele nende õiglasest väärtusest, millest on maha arvatud tehingukulutused, ning kajastatakse hiljem korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajalisi kohustusi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Soetusmaksumuse ja lunastusmaksumuse vahe kajastatakse kasumiaruandes intressikuluna laenukohustuste lepinguperioodi jooksul, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tingimustele vastavate varade laenukasutuse kulutused kapitaliseeritakse varade soetusmaksumusse.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansipäevast või kui Ettevõttel ei ole tingimusteta õigust kohustuse tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansipäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal on õigus tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu ning see õigus on selgunud bilansipäevaks.

Tasaarveldamine

Finantsvarasid ja -kohustusi tasaarveldatakse ja netosumma kajastatakse bilansis ainult siis, kui eksisteerib seaduslik õigus kajastatud summade tasaarveldamiseks ja eksisteerib kavatsus tasaarveldamiseks netobaasil või samaaegselt vara realiseerimiseks ja kohustuse maksmiseks.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Eraldised kohustuste või kulude katteks on mittefinantskohustused, mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad. Neid kajastatakse tekkepõhiselt siis, kui Ettevõttel on minevikus aset leidnud sündmusest tulenev (juriidiline või faktiline) kohustus ja on tõenäoline, et selle kohustuse täitmine nõuab majanduslikke hüvesid sisaldavatest ressurssidest loobumist, ja kohustuse summa on usaldusväärselt hinnatav.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustused, mis tulenevad minevikus aset leidnud sündmusest ja mille realiseerumine ei ole tõenäoline või mille suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärtusega mõõta, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Arendusväljaminekud

Arendusväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete või protsesside väljatöötamiseks. Arendusväljaminekuid kapitaliseeritakse juhul, kui on täidetud kõik IAS 38-s esitatud kajastamiskriteeriumid. Kapitaliseeritud arendusväljaminekuid amortiseeritakse toodete eeldatava kasutamisperioodi jooksul. Uuringutega seotud kulutusi, mida tehakse uue teadusliku või tehnilise informatsiooni kogumiseks, ja koolituskulused ei kapitaliseerita.

Aktsiakapital

Aktsiakapital kuulub omakapitali hulka. Ettevõttel puuduvad eelisaktsiad. Lisakulutused, mis on otseselt omistatavad uute aktsiate emiteerimiseks, kajastatakse omakapitali vähendamisenä. Kui saadud tasu õiglane väärtus on suurem kui nominaalväärtus, kajastatakse see vahe ülekursina omakapitalis.

Dividendid

Dividende kajastatakse kohustusena ja nad arvatakse maha omakapitalist perioodil, mil need kuulutatakse välja ja kiidetakse heaks. Dividendid, mis kuulutatakse välja pärast bilansipäeva ja enne raamatupidamise aastaaruande avaldamist, avalikustatakse lisas Bilansipäevajärgsed sündmused.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule on moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Tulude arvestus

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuses, milles on maha arvatud käibemaks ja allahindlused.

Tulu kaupade müügist kajastatakse hetkel, mil kõik kaupade omandiga seotud riskid ja hüved on läinud üle, tavaliselt kaupade väljasaatmise hetkel.

Tulu teenuse müügist kajastatakse perioodil, mil teenuseid osutatakse, olenevalt tehingu valmidusastmest, mida hinnatakse võttes aluseks tegelikult osutatud teenuste osakaalu osutatavate teenuste kogumahus. Siia kategooriasse kuuluvad ülekandeteenuste ja bilansienergia müük.

- Liitumistasude kajastamine. Elektrivõrguga liitumisel peavad kliendid tasuma liitumistasu, mille määramise aluseks on võrguga liitumiseks ehitatavale infrastruktuurile tehtavad tegelikud kulutused. Tulu liitumistasudest kajastatakse tulevaste perioodide tuluna ja kajastatakse ühtlaselt tuluna kliendisuhete hinnangulise kestvuse jooksul. Liitumistasusid amortiseeritakse 20 aastase perioodi jooksul. Tulevaste perioodide tulud liitumistasudest kajastatakse bilansis pikaajalise kohustusena.
- Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Sihtfinantseerimise kajastamine

Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse selle õiglasest väärtusest, kui eksisteerib piisav kindlus, et Ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ning sihtfinantseerimine leiab aset. Kulude kompenseerimiseks ette nähtud sihtfinantseerimise tulu kajastatakse vastavate kulude kajastamise perioodil.

Varade sihtfinantseerimisi kajastatakse brutomeetodil, mille kohaselt võetakse sihtfinantseerimine finantsseisundi aruandes arvele tema soetusmaksumus, mitterahalise sihtfinantseerimisena saadud vara aga õiglasest väärtusest. Varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse finantsseisundiaruandes kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustus tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Toetused elektritootjatele

Vastavalt seadusele peab Ettevõtte osalema seaduses sätestatud tingimustele vastavate elektritootjate (eelkõige taastuvaid energiaallikaid kasutavate elektrijaamade) toetamise skeemis. Ettevõtte kogub toetusi tarbijatelt ning jaotusvõrguettevõtjatelt ja maksab need tingimustele vastavatele elektritootjatele välja.

Vastavalt hetkel kehtivatele põhimõtetele koostab Ettevõtte hinnangu toetuste suuruse kohta järgmise kalendriaasta jooksul, lähtudes hinnangutest, millised on nende tootjate poolt toodetava elektri hulk ning milline on lõpptarbijatele osutatavate võrguteenuste maht Eestis. Ettevõtte kasutab seda hinnangut, et määrata järgmise kalendriaasta toetusesumma tarbitava võrguteenuse ühe kWh (kilovatt-tunni) kohta, võttes arvesse ka erinevused prognoositud ja tegelike makstud toetuste summade vahel eelmisel perioodil (novembrist oktoobrini).

Klientidelt küsitakse tasu vastavalt prognoositud tasumäärale kilovatt-tunni (kWh) kohta. Erinevatel põhjustel erineb klientidelt saadud taastuenergia tasu alati väljamakstud toetuste summast. Väljamakstavast summast rohkem või vähem kogutud tasude summad kajastatakse bilansis kas real „Võlad tarnijatele ja muud võlad“ (ülejäägi korral) või real „Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded“ (puudujäägi korral). Need saldod võetakse arvesse järgmise perioodi tasumäära arvestamisel, nagu eelpool kirjeldatud. Toetuste kogumine ja maksmine ei mõjuta Ettevõtte koondkasumit. Vaata ka lisa 8 ja 12.

Hüvitised töötajatele

Palk, riikliku pensioni sissemaksed, tasuline igaaastane puhkus, haiguspuhkus ja preemiad koos sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksudega kajastatakse kasumiaruandes sellel aastal, mil Ettevõtte töötajad osutasid nendega seotud teenuseid. Bilansipäevaks tasumata summad kajastatakse kohustusena.

Kui aruandeperioodi jooksul on töötaja osutanud teenuseid, mille vastutasuks on põhjust eeldada hüvitise maksmist, moodustab Ettevõtte prognoositava hüvitiste summa ulatuses kohustuse (viitvõla), millest arvatakse maha kõik juba tasutud summad.

Ettevõtte tulumaks

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis Ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Alates 1.01.2008 on dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks 21/79. Dividendide

väljamaksmisega kaasnevat Ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksustamissüsteemi omapärasest lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud Ettevõtetel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

Käibemaks

Väljundkäibemaks on makstav maksuametile ühel kahest alljärgnevast varem aset leidvast sündmusest (a) klientidelt nõuete laekumisel või (b) klientidele kaupade või teenuste üleandmisel. Sisendkäibemaksu saab tavaliselt tasaarveldada väljundkäibemaksuga käibemaksu arve saamisel. Maksuamet lubab käibemaksu arveldamist netobaasil.

Muud maksuliigid Eestis

Ettevõtte kulused mõjutavad järgmised maksuliigid.

Maksuliik	Maksumäär
Sotsiaalmaks	33% töötajatele tehtud väljamaksetelt ja erisoodustustelt
Töötuskindlustusmaks	Kuni 31.05.2009: 0.3%, kuni 31.07.2009: 1%, alates 01.08.2009: 1.4% töötajatele tehtud väljamaksetelt,
Erisoodustuste tulumaks	21/79 töötajatele tehtud erisoodustustelt
Maamaks	1-2.5% maa maksustatavalt väärtuselt aastas
Aktiisimaks elektrilt	Kuni 28.02.2010: 3,20 eurot MWh elektri kohta, alates 01.03.2010: 4,47 eurot MWh elektri kohta
Ettevõtja tulumaks ettevõtlusega mitteseotud kuludelt	21/79 ettevõtlusega mitteseotud kuludelt

Lisa 3

ARVESTUSPÕHIMÕTETE KASUTAMISEL RAKENDATUD OLULISED RAAMATUPIDAMISLIKUD HINNANGUD JA EELDUSED

Ettevõtte kasutab hinnanguid ja eeldusi, mis mõjutavad raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summasid ning varade ja kohustuste bilansilist maksumust järgmisel majandusaastal. Hinnanguid ja eeldusi vaadatakse pidevalt üle ja need põhinevad juhtkonna kogemusel ja muudel teguritel, kaasa arvatud eeldatavatel tulevastel sündmustel, mida peetakse mõistlikuks antud olukorras. Lisaks hinnangutele kasutab juhtkond eeldusi ka arvestuspõhimõtete rakendamise protsessis. Eeldused, millel on kõige olulisem mõju raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summadele, ja hinnangud, mis võivad põhjustada olulisi korrigeerimisi varade ja kohustuste bilansilises maksumuses järgmisel majandusaastal, hõlmavad:

Tulude kajastamine (liitumistasud)

Ettevõtte kajastab kõik liitumis- ja muud teenustasud (lisa 13) tuluna hinnangulise kliendisuhete kestvuse jooksul, kuna Ettevõttele on kohustus tagada elektritarne lõpptarbijale, pidada kinni teatud kvaliteedistandarditest, mis puudutavad elektrivarustuse kättesaadavust, ning tagada püsiv ühendus. Uuel ühendusel ei ole seetõttu iseseisvat väärtust ilma jätkuva võrguühendusega.

Juhtkonna hinnangul on kliendisuhete kestvuse perioodiks 20 aastat. Aruandeaastal kajastati tuluna liitumis- ja muid teenustasusid kokku summas 1 222 tuhat eurot (2010: 1 147 tuhat eurot). Kui kliendisuhete periood oleks 25% võrra pikem, väheneks aastane tulu liitumistasudelt 244 tuhat eurot (2010: 229 tuhat eurot).

Materiaalse põhivara kasulikud eluead

Materiaalsete põhivara (lisa 8) objektide hinnangulised kasulikud eluead põhinevad juhtkonna hinnangutel vara kasutamise perioodi kohta. Majanduslike eluigade hinnang põhineb ajaloolisel kogemusel ning võtab arvesse kasutatavust äritegevuses ja varade füüsilist seisundit. Eelnev kogemus on näidanud, et kasulikud eluead on mõnikord olnud pikemad kui esialgselt hinnatud. Aruandeaastal oli kulum 20 934 tuhat eurot (2010: 19 651 tuhat eurot). Kui amortisatsioonimäärasid suurendatakse/vähendatakse 20% võrra, suureneks/väheneb amortisatsioonikulu aastas 4 187 tuhande euro (2010: 3 930 tuhat eurot) võrra.

Lisa 4

UUED ARVESTUSPÕHIMÕTTED

Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Uued või muudetud standardid ja tõlgendused, mis on muutunud Ettevõttele kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2011, ei mõjutanud finantsaruandeid ja ei oma tähtsust Ettevõtte äritegevuse seisukohalt.

Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Ettevõttele.

Lisa 5

FINANTSRISKIDE JUHTIMINE

Ettevõttes teostatakse riskijuhtimise funktsiooni vastavalt rahvusvaheliselt tunnustatud *Enterprise Risk Management Model*'i metoodikale, mis on välja töötatud Treadway komisjoni toetatavate organisatsioonide komitee (COSO) poolt. Ettevõtte riske hinnatakse neljas kategoorias: strateegia-, tegevus-, finants-, ja väliste riskide suhtes. Finantsrisk hõlmab tururiski (sh valuutarisk, intressimäärarisk), krediidiriski ja likviidsusriski. Finantsriskide juhtimine

funktsiooni peamised eesmärgid on kehtestada riskidele avatud positsioonide piirmäärad ja seejärel tagada, et avatus riskidele jääb nende piirmäärade raamesse. Riskijuhtimist jälgitakse juhatuse tasemel ning tulemustest kantakse ette nõukogule. Ettevõtte likviidsus-, intressi-, krediidi- ja valuutariske juhitakse Ettevõtte finantsosakonnas.

Alljärgnevas tabelis on toodud Ettevõtte finantsvarade ja finantskohustuste klassid vastavalt IAS 39 mõõtmiskategooriatele:

Finantsvarad

Laenud ja nõuded:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31/12/2011</i>	<i>31/12/2010</i>
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 6)	23 550	40 064
Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades (lisa 7)	30 000	0
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (lisa 8)	17 085	21 553
Finantsvarad kokku	70 635	61 617

Finantskohustused

Muud finantskohustused:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31/12/2011</i>	<i>31/12/2010</i>
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 12)	34 401	35 690
Võlakohustused (lisa 11)	221 639	185 695
Finantskohustused kokku	256 040	221 385

Krediidirisk

Ettevõtte on avatud krediidiriskile, mis on risk, et finantsinstrumendi üks pool võib põhjustada finantskahju teisele poolele kohustuse täitmatajätmise tõttu. Avatus krediidiriskile tuleneb Ettevõtte müügitegevusest krediitingimustel ja vastaspooltega tehtavate muudest tehingutest, mille tulemusena Ettevõtte kajastab finantsvarasid. Ettevõtte riskijuhtimise põhimõtete kohaselt on Ettevõtte lühiajaliselt vabu rahalisi vahendeid lubatud paigutada järgmistesse kodumaistesse finantsinstrumenditesse: krediidasutuste üleöödeposiidid; krediidasutuste tähtajalised deposiidid. Lühiajaliselt vabade rahaliste vahendite paigutamisel juhitakse järgmistest printsiipidest: likviidsuse tagamine, kapitali säilitamine, tulu teenimine.

Krediidiriskile avatud finantsvarad olid bilansipäeval järgmised:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31/12/2011</i>	<i>31/12/2010</i>
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 6)	23 550	40 064
Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades (lisa 7)	30 000	0
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (lisa 8)	17 085	21 553
Finantsseisundi aruandes kajastatud varade avatus krediidiriskile kokku	70 635	61 617

Ettevõtte struktureerib enda poolt võetavat krediidiriski taset, kehtestades tehingupartneritele või tehingupartnerite rühmadele aktsepteeritavad riski piirangud või abinõud krediidiriski maandamiseks. Investeeringuobjektide ehitajatele seatakse hankel osalemiseks nõuded omakapitali suurusele ning nõutakse pangagarantiid, mille suurus sõltub lepingu mahust. Ettevõtte on kehtestanud kriteeriumid krediidasutustele, finantsvarade hoidmiseks. Nime- tatud kriteeriumid sätestavad maksimaalsed lubatavad limiidid sõltuvana krediidasutuse krediidireitingust ning omakapitalist. Krediidiriski taseme piirangud kinnitatakse regulaarselt juhtkonna poolt. Selliseid riske jälgitakse jooksvalt ning neid vaadatakse üle kaks korda aastas.

Ettevõtte raamatupidamisosakond vaatab üle ostjatelt laekumata nõuete vanuselise analüüsi ja kontrollib kord nädalas laekumistähtaaja ületanud saldosisid. Tulemustest teatakse Ettevõtte finantsjuhile. On kehtestatud tingimused, mille korral antakse võla sissenõudmine üle inkassofirmale. Informatsioon krediidiriski kohta on avalikustatud lisa 8.

Krediidiriski kontsentratsioon

Ettevõtte on avatud krediidiriski kontsentratsioonile. Juhtkond jälgib ja avalikustab krediidiriskide kontsentratsiooni aruannete põhjal, kus on loetletud riskid seoses vastaspoolega, mille puhul nõuete saldode kogusumma ületab 5% Ettevõtte omakapitalist. Seisuga 31.12.2011 oli Ettevõttel üks vastaspool (jaotusvõrguettevõtja), (31.12.2010: üks vastaspool), mille puhul nõuete saldode kogusumma oli 13 614 tuhat eurot (31.12.2010: 15 808 tuhat eurot) ehk 83% ostjate vastu nõuete ja muude nõuete brutosummast (31.12.2010: 73%).

Tururisk

Ettevõtte on avatud tururiskile. Tururisk tuleneb avatud positsioonidest: (a) välisvaluutades ning (b) intressikandvates varades ja -kohustustes. Juhtkond kehtestab aktsepteeritavate avatud positsioonide piirmäärad, mida jälgitakse igapäevaselt. Selle meetodi kasutamine ei välista aga täielikult kahjumeid, vaid ainult piirab nende maksimaalset ulatust.

Sensitiivsus allpool loetletud tururiskide suhtes põhineb ühe teguri muutusel, eeldades, et kõik ülejäänud tegurid jäävad konstantseks. Praktikas on see ebatõenäoline ja muutused mõnedes tegurites võivad olla omavahel seotud, näiteks intressimäära muutused ja valuutakursside muutused.

Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglase väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus vahetuskursi muutuste tõttu. Kuna enamike Ettevõtte tehingute ja saldode alusvaluutaks on euro, ei ole Ettevõtte avatud olulisele valuutariskile. Ettevõttes on seatud eraldi piirmäärad avatud valuutapositsioonidele sõltuvalt valuutast ning kestvusest. Üle ühe kuu pikkust avatud positsiooni pole lubatud hoida rohkem kui ühe miljoni euro ulatuses üheski valuutas.

Tehingud muudes valuutades on ebaolulise suurusega: seisuga 31.12.2011 kui ka 31.12.2010 ei olnud Ettevõttel finantsinstrumente muudes valuutades.

Intressimäära risk

Seisuga 31. detsember 2011 moodustasid 100% Ettevõtte pikaajalistest võlakohustustest korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud fikseeritud intressimääraga pikaajalised võlakirjad. Pikaajalised võlakirjad emiteeriti 12.07.2011 seitsmeaastase tähtajaga nominaalväärtuses 225 miljonit eurot. Võlakirjade kupong on fikseeritud 4,625% p.a ning intressimaksud toimuvad üks kord aastas.

Kuni 13.07.2011 oli Ettevõtte pankade sündikaadilt saadud laen. Valuutaks oli euro ja intressimääraks Euribor + 300 baaspunkti. Laenulepingu järgi oli Ettevõtte õigus valida kolme kuu ja kuue kuu Euribori vahel iga järgmise intressiperioodi osas. Euribori fikseeriti 1 päev enne uue intressiperioodi algust: Ettevõtte juhtkond võttis vastu otsuse, kas fikseerida intressi kolmeks või kuueks kuuks, lähtudes sellest, kumb variant on eeldatavalt soodsam.

Ettevõtte intressikandvateks finantsvaradeks on üleöödeposiidid ja tähtajalised deposiidid. Üleöödeposiitidel fikseeritakse intress iga päev, tähtajalistel deposiitidel fikseeritakse intress kogu deposiidi perioodiks.

Ujuva intressimääraga finantsinstrumendid (kuni 13.07.2011: laen) tekitavad Ettevõttele raha-voogude intressimäärade riski, st riski, et turuintressimäärade suurenedes kasvavad Ettevõtte intressikulud. Samas, lühiajaliste deposiitide puhul mõjutab turuintressimäärade muutus Ettevõtte intressitulu vabade vahendite investeerimisel uutesse deposiitidesse. Ettevõtte on seadnud minimaalseks fikseeritud intressiga võlakohustuste piirmääraks 60% kõigist võlakohustustest. Fikseeritud intressimääraga finantsinstrumendid tekitavad õiglase väärtuse intressimäärade riski. Kuna ettevõtte ei kajasta intressikandvaid finantsinstrumente õiglase väärtuses, ei mõjuta turuintressimäärade muutus olemasolevate varade ega kohustuste bilansilist väärtust ega nendest tulenevat intressitulu ega -kulu.

Alljärgnevas tabelis on esitatud kokkuvõtlikult Ettevõtte avatus intressimäärade riskidele 2011 ja 2010. aastal. Tabelis on esitatud finantsvarade ja -kohustuste kogusummad bilansilises maksumuses, esitatuna kas lepingujärgse intressi ümberarvestuse tähtaja või maksetähtaja järgi, olenevalt kumb toimub varem.

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>Üle 5 aasta</i>	<i>Kokku</i>
31.12.2011				
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 6)	23 550	0	0	23 550
Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades (lisa 7)	0	30 000	0	30 000
Pikaajalised võlakohustused	0	0	-221 639	-221 639
Intressi muutustele avatud netopositsioon seisuga 31.12.2011	23 550	30 000	-221 639	-168 089

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>Kokku</i>
31.12.2010			
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 6)	40 064	0	40 064
Pikaajalised võlakohustused (lisa 11)	-185 695	0	-185 695
Intressi muutustele avatud netopositsioon seisuga 31.12.2010	-145 631	0	-145 631

Ettevõtte ei olnud muid intressimäärade muutustele avatud riskiga finantsinstrumente.

Kui intressimäärade oleksid 2011 aastal olnud 10 baaspunkti võrra madalamad (2010 aastal: 10 baaspunkti) või 100 baaspunkti võrra kõrgemad (2010 aastal: 100 baaspunkti), kusjuures kõik teised muutujad oleksid olnud konstantsed, siis oleks majandusaasta kasum olnud 222 tuhat eurot (2010: 186 tuhat eurot) võrra suurem või 2 216 tuhat eurot (2010: 1 857 tuhat eurot) võrra väiksem, peamiselt tulenevalt madalamast/kõrgemast intressikulust, mis tuleneb muutuvate intressimäärade kohustustest.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et Ettevõtte võib tekkida raskusi finantskohustuste täitmisel. Ettevõtte on igapäevane vajadus vabade rahaliste vahendite järele. Likviidsusrisi juhivad Ettevõtte finantsosakond. Ettevõtte eesmärk on saavutada stabiilne finantseerimisbaas, mis koosneb peamiselt kohustustest pankade ees ja võlakirjadest. Finantsosakond jälgib likviidsuspositsiooni ning teostab regulaarset likviidsuse stressitesti erinevate stsenaariumite korral, mis hõlmavad nii tavapäraseid kui ka keerulisemaid turutingimusi.

Alljärgnevas tabelis esitatakse kohustused seisuga 31.12.2011 ja 31.12.2010 nende lepinguliste tähtaegade järgi. Likviidsustabelis avaldatud summad on lepingulised diskonteerimata rahavood.

Kui võlgnetav summa ei ole fikseeritud, määratakse avalikustatav summa kindlaks aruande kuupäeval esinevate tingimuste alusel. Maksed välisvaluutas arvestatakse ümber, kasutades bilansipäeva seisuga kehtivat valuutakurssi.

Finantskohustuste likviidsusanalüüs seisuga 31.12.2011 on alljärgnev:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>12 kuud kuni 5 aastat</i>	<i>Üle 5 aasta</i>	<i>Kokku</i>
Kohustused*					
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 12)	29 436	61	0	0	29 497
Võlakohustused (lisa 11)	0	10 406	36 151	251 344	297 901
Tulevased maksed kokku	29 436	10 467	36 151	251 344	327 398

* koos intressidega

Finantskohustuste likviidsusanalüüs seisuga 31.12.2010 on alljärgnev:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>12 kuud kuni 5 aastat</i>	<i>Kokku</i>
Kohustused*				
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 12)	33 954	0	0	33 954
Panga ja emaettevõtte arvelduskrediidid (lisa 11)	9	0	0	9
Võlakohustused (lisa 11)	1 727	7 576	193 201	202 504
Tulevased maksed kokku	35 690	7 576	193 201	236 467

* koos intressidega

Likviidsuse tagamiseks ning rahavoogude paremaks juhtimiseks on Ettevõtte sõlminud arvelduskrediidi lepingu summas 20 000 tuhat eurot ning hoiab raha likviidsetes pangadeposiitides. Majandusaasta seisuga oli Ettevõtte vabu rahalisi vahendeid (raha ja raha ekvivalendid ja üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid) mahus 53 550 tuhat eurot. Lisainformatsioon on lisades 6 ja 7.

Lisaks oli 31.12.2011 Ettevõtte kasutamata laenulimiit summas 100 000 tuhat eurot. 31.12.2010 seisuga oli Ettevõtte arvelduskrediitidelepingud pankadega kogusummas 20 000 tuhat eurot. Lisainformatsioon lisas 11. Euroopa Liit eraldas Ettevõttele tagastamatut finantsabi Eesti ja Soome vahelise elektrilise ühenduse EstLink 2 ehitamiseks 50 000 tuhande euro ulatuses, millest 15 000 tuhat eurot maksti välja aastal 2010. Ülejäänud osa on Ettevõtte õigus võtta välja aastatel 2012-2014 vastavalt projekti valmimise etappidele.

Kapitali juhtimine

Ettevõtte peamiseks eesmärgiks kapitaliriski juhtimisel on tagada Ettevõtte jätkusuutlikkus, et kindlustada tulu osanikele ja tagada kindlustunne kreditoridele ning säilitada seejuures optimaalne kapitali struktuur vähendamaks kapitali hinda. Selleks, et säilitada või parandada kapitali struktuuri on Ettevõtte võimalik reguleerida aktsionäridele makstavaid dividende, tagastada aktsionäridele osa sissemakstud aktsiakapitalist, emiteerida uusi aktsiaid või võlakirju ning võtta uusi laene.

Vastavalt majandusharus levinud praktikale kasutab Ettevõtte kapitali struktuuri jälgimiseks omakapitali ja varade suhet, mis saadakse jagades omakapitali kogusumma varade kogusumma bilansipäeva seisuga. Alates 2011. aastast on Ettevõtte eesmärgiks säilitada omakapitali ja varade suhe vahemikus 35 - 45%. Kuni aastani 2011 oli eesmärgiks vahemik 35 - 55%.

Omakapitali osakaal koguvaradest moodustas 39% seisuga 31.12.2011 ja 38% seisuga 31.12.2010.

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31/12/2011</i>	<i>31/12/2010</i>
Omakapital	190 269	159 878
Varad kokku	486 303	419 393
Omakapitali ja varade suhe	39%	38%

Finantsinstrumentide õiglase väärtus

Õiglase väärtus on summa, mille eest võib finantsinstrumenti vahetada huvitatud osapoolte vahelises jooksvas tehingus, mis ei ole sundmüük või likvideerimine ning mida väljendab kõige paremini aktiivne noteeritud turuhind.

Finantsinstrumentide hinnangulised õiglased väärtused on määratud kindlaks Ettevõtte poolt, kasutades kättesaadavat turuinformatsiooni selle olemasolu korral ja asjakohaseid hindamismetodoloogiasid. Kindlasti on vaja ka kasutada hinnanguid turuandmete tõlgendamiseks, et määrata kindlaks õiglase väärtus.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarad

Ostjate vastu nõuete ja muude finantsnõuete bilansilised maksumused on ligilähedased nende õiglasele väärtustele.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud kohustused

Tarnijatele võlgnevuste ja muude võlgade bilansilised maksumused on ligilähedased nende õiglasele väärtustele.

Fikseeritud intressimääraga pikaajaliste laenukohustuste hinnanguline õiglane väärtus määratakse kindlaks, kasutades hindamistehnikaid, mis põhinevad eeldatavatel rahavoogudel, mis on diskonteeritud sarnase krediidiriski ja järelejäänud lunastustähtajaga uute instrumendite jooksvate intressimääradega.

Juhtkonna hinnangul ei erine võlakohustuste õiglane väärtus seisuga 31.12.2011 ja 31.12.2010 oluliselt nende bilansilisest väärtusest, kuna intressitasemed ei ole oluliselt muutunud. Ainukeseks võlakohustuseks seisuga 31.12.2011 olid võlakirjad, mille turuväärtus ilma kogunenud intressita oli 227 624 tuhat eurot (nominaal 225 000 tuhat eurot). Ainukeseks võlakohustuseks 31.12.2010 oli mittekaubeldav sündikaatlaen, mis refinantseeriti 13.07.2011 sarnase intressiga võlakirjade abil.

Lisa 6

RAHA JA RAHA EKVIVALENDID

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31/12/2011</i>	<i>31/12/2010</i>
Arvelduskontod pankades	465	17 695
Lühiajalised hoiused	23 085	22 369
Kokku raha ja raha ekvivalendid	23 550	40 064

Hoiused ja deposiidid pankades

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31/12/2011</i>	<i>31/12/2010</i>
Hoiused ja deposiidid pankades:		
• mis omavad Moody 'se krediitreitingut Aa3	0	22 378
• mis omavad Moody 'se krediitreitingut Aa2	10 000	7 090
• mis omavad Moody 'se krediitreitingut A1	11 148	0
• mis ei oma Moody 'se krediitreitingut*	2 402	10 596
Kokku hoiused ja deposiidid pankades	23 550	40 064

* Kaks krediitreitinguta pank, milles Ettevõtte raha hoiab, on Moody'se krediitreitinguga A1 ja A2 rahvusvaheliste pankade Eestis registreeritud tütarfirmad.

Lisa 7

ÜLE 3-KUULISE TÄHTAJAGA DEPOSIIDID PANKADES

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31/12/2011</i>	<i>31/12/2010</i>
Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades	30 000	0
Kokku üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades	30 000	0

Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31/12/2011</i>
mis omavad Moody 'se krediitreitingut Aa2	4 000
mis omavad Moody 'se krediitreitingut A1	18 000
mis ei oma Moody 'se krediitreitingut*	8 000
Kokku üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades	30 000

* Kaks krediitireitinguta pank, milles Ettevõtte raha hoiab, on Moody'se krediitireitinguga A1 ja A2 rahvusvaheliste pankade Eestis registreeritud tütarfirmad.

Üle 3-kuuliste tähtajaliste hoiuste efektiivsed intressimäärad olid aruandeaastal vahemikus 1,4-1,88%. Hoiuste tähtajad olid aruandeperioodi jooksul 122-188 päeva.

Lisa 8

NÕUDED OSTJATE VASTU JA MUUD NÕUDED

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31/12/2011</i>	<i>31/12/2010</i>
Nõuded ostjate vastu		
Ostjatelt laekumata arved	16 386	21 535
• sh nõuded seotud osapooltele (lisa 23)	14 412	17 473
Muud nõuded	699	18
• sh taastuvenergia toetused elektrienergia tootjatele (lisa 2, 12)	587	0
• sh intressinõuded	112	18
• sh ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus	-12	-24
Finantsvarad kokku bilansisaldol "nõuded ostjate vastu ja muud nõuded"	17 085	21 553
Maksunõuded	1 438	253
• sh tagastatav käibemaks	1 435	248
Ettemaksud	148	62
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded kokku	18 671	21 868

Ostjate vastu nõuete krediitkvaliteedi analüüs:

tuhandetes eurodes

31.12.2011 31.12.2010

Ostjatelt laekumata arved , mille tähtaeg ei ole veel saabunud		
• Seotud osapooled ilma jaotusvõrkudeta	798	1 466
• Seotud osapooled: jaotusvõrgud	13 614	15 808
• Mitte seotud jaotusvõrgud	1 027	1 309
• Muud kliendid	911	2 921
Ostjatelt laekumata arved kokku, mille tähtaeg ei ole veel saabunud	16 350	21 504
Ostjatelt laekumata arved, mille laekumistähtaeg on möödas, kuid mis ei ole (IAS 39) ebatõenäoliselt laekuvad		
• laekumistähtajast on möödas 1 kuni 90 päeva	36	31
Ostjatelt laekumata arved, mille laekumistähtaeg on möödas, kuid mis ei ole ebatõenäoliselt laekuvad	36	31
Ostjatelt laekumata arved , mis on ebatõenäoliselt laekuvad		
• laekumistähtajast on möödas üle 90 päeva	12	23
Ostjatelt laekumata arved kokku, mis on ebatõenäoliselt laekuvad	12	23
Ostjatelt laekumata arved kokku, mille laekumistähtaeg on möödas	48	54
Nõuded ostjate vastu kokku	16 386	21 535

Lisa 9

MATERIAALNE PÕHIVARA

tuhandetes eurodes	Maa	Ehitised	Rajatised	Masinaid ja seadmed	Muu	Lõpetamata ehitus	Kokku
Materiaalne põhivara 01.01.2010							
Soetusmaksumus 01.01.2010	3 716	16 272	232 868	184 339	49	0	437 244
Akumuleeritud kulum	0	-2 577	-57 946	-44 591	-9	0	-105 123
Jääkmaksumus 01.01.2010	3 716	13 695	174 923	139 748	39	0	332 121
Lõpetamata ehitus	0	0	0	0	0	20 299	20 299
Ettemaksud	126	0	0	0	0	0	126
Materiaalne põhivara kokku 01.01.2010	3 842	13 695	174 923	139 748	39	20 299	352 546
Liikumised 1.1.2010–31.12.2010							
Lisandumised	532	0	0	57	0	24 098	24 687
Ümberliigitatud lõpetamata ehitusest	0	745	7 491	19 675	0	-27 911	0
Kapitaliseeritud laenukulutused (lisa 21)	0	0	0	0	0	982	982
Müük ja mahakandmine jääkväärtuses	-1	0	0	-261	0	0	-262
Arvestatud kulum	0	-483	-9 380	-9 776	-12	0	-19 651
Vara väärtuse langus	0	0	-3581	-58	0	-301	-3 940
Liikumised kokku 1.1.2010–31.12.2010	531	262	-5 470	9 637	-12	-3 132	1 816

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Maa</i>	<i>Ehitised</i>	<i>Rajatised</i>	<i>Masinad ja seadmed</i>	<i>Muu</i>	<i>Lõpetamata ehitus</i>	<i>Kokku</i>
Soetusmaksumus 31.12.2010	4 247	16 835	235 498	201 518	49	0	458 147
Akumuleeritud kulum	0	-2 878	-66 046	-52 134	-21	0	-121 079
Jääkmaksumus 31.12.2010	4 247	13 957	169 452	149 384	28	0	337 068
Lõpetamata ehitus	0	0	0	0	0	17 167	17 167
Ettemaksed	126	0	0	0	0	0	126
Materiaalne põhivara kokku 31.12.2010	4 373	13 957	169 452	149 384	28	17 167	354 361

Liikumised 1.01.2011-31.12.2011

Lisandumised	592	0	0	64	5	74 703	75 364
Ümberliigitatud lõpetamata ehitusest	0	537	1 593	15 492	0	-17 622	0
Kapitaliseeritud laenukulutused (lisa 21)	0	0	0	0	0	1 868	1 868
Müük ja mahakandmine jääkväärtuses	0	0	0	-37	0	0	-37
Ettemaksed	-126	0	0	0	0	0	-126
Arvestatud kulum	0	-485	-9 794	-10 643	-12	0	-20 934
Vara väärtuse langus	0	0	-31	-31	0	0	-62
Liikumised kokku 1.01.2011-31.12.2011	466	52	-8 232	4 845	-7	58 949	56 073

Materiaalne põhivara 31.12.2011

Soetusmaksumus 31.12.2011	4 839	17 326	236 957	216 322	54	0	475 498
Akumuleeritud kulum	0	-3 317	-75 737	-62 093	-33	0	-141 180
Jääkmaksumus 31.12.2011	4 839	14 009	161 220	154 229	21	0	334 318
Lõpetamata ehitus	0	0	0	0	0	76 116	76 116
MATERIAALNE PÕHIVARA KOKKU 31.12.2011	4 839	14 009	161 220	154 229	21	76 116	410 434

Lõpetamata ehitus sisaldab peamiselt alajaamade ja elektrienergia ülekandeliinide ehitust. Lõpetamisel kantakse nende varade maksumus masinate ja seadmete, ehitiste ja rajatiste soetusmaksumusse hulka.

Lõpetamata ehituse lisandumised sisaldavad kapitaliseeritud laenukulutusi aruandeaastal summas 1 868 tuhat eurot (2010: 982 tuhat eurot). Kapitaliseerimismäär oli 5,2% (2010:4,4%).

2010.a. alustas Ettevõtte ettevalmistus töid teise Eesti-Soome vahelise ühenduse (EstLink 2) väljaehitamise osas, kaasarvatud olemasolevate liinide põhjalik renoveerimine läbilaske võime suurendamise eesmärgil. Ülalpool mainitud tegevuste tulemusena said osad liinidega seotud vananenud varadest allahinnatud (2010: 2 744 tuhat eurot, 2009: 0 eurot) ja liinid renoveeritud.

Informatsioon materiaalse vara kasutusrendi kohta on toodud lisa 22.

Lisa 10

IMMATERIAALNE PÕHIVARA

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Omandatud tarkvara, litsensid</i>	<i>Maa kasutusõigus</i>	<i>Kokku</i>
Immateriaalne põhivara 01.01.2010			
Soetusmaksumus 1.1.2010	40	1 027	1 067
Akumuleeritud amortisatsioon	-16	-33	-49
Jääkmaksumus 1.1.2010	24	994	1 018
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	963	0	963
Immateriaalne põhivara kokku 1.1.2010	987	994	1 981
Liikumised 1.1.2010-31.12.2010			
Lisandumised	945	168	1 113
Kapitaliseeritud laenukulutused (lisa 21)	54	0	54
Amortisatsioonikulu	-36	-12	-48
Liikumised kokku 1.1.2010-31. 12.2010	963	156	1 119
Immateriaalne põhivara 31.12.2010			
Soetusmaksumus 31.12.2010	215	1 195	1 410
Akumuleeritud amortisatsioon	-52	-45	-97
Jääkmaksumus 31.12.2010	163	1 150	1 313
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	1 787	0	1 787
Immateriaalne põhivara kokku 31.12.2010	1 950	1 150	3 100
Liikumised 1.01.2011-31.12.2011			
Lisandumised	794	15	809
Kapitaliseeritud laenukulutused (lisa 21)	63	0	63
Amortisatsioonikulu	-237	-12	-249
Liikumised kokku 1.01.2011-31.12.2011	620	3	623
Immateriaalne põhivara 31.12.2011			
Soetusmaksumus 31.12.2011	2 631	1 210	3 841
Akumuleeritud amortisatsioon	-289	-57	-346
Jääkmaksumus 31.12.2011	2 342	1 153	3 495
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	228	0	228
IMMATERIAALNE PÕHIVARA KOKKU 31.12.2011	2 570	1 153	3 723

Lisa 11

VÕLAKOHUSTUSED

tuhandetes eurodes

31/12/2011 31/12/2010

Pikaajalised võlakohustused

Pikaajaline pangalaen	0	185 695
Emiteeritud võlakirjad	221 639	0
Pikaajalised võlakohustused kokku	221 639	185 695

Ettevõtte laenukohustuste alusvaluutad on järgmised:

tuhandetes eurodes

31/12/2011 31/12/2010

Võlakohustused eurodes	221 639	185 695
Võlakohustused kokku	221 639	185 695

Laenukapitali keskmine intress oli 2011. aastal 5,1% (2010 aastal 4,28%).

Ettevõtte on finantseerimiseks kasutanud järgmiseid vahendeid:

Kuni 13.07.2011 oli Ettevõttel pankade sündikaadilt saadud laen summas 187 miljonit eurot. Valuutaks oli euro ning intressimääraks oli Euribor + 3,00%. Laenulepingu järgi oli Ettevõttel õigus valida kolme kuu ja kuue kuu Euribori vahel iga järgmise intressiperioodi osas. Euribor fikseeriti 1 päev enne uue intressiperioodi algust, Ettevõtte juhtkond võttis vastu otsuse, kas fikseerida intressi kolmeks või kuueks kuuks, lähtudes sellest, kumb variant on eeldatavalt soodsam.

Ettevõtte emiteeris 12.07.2011 eurovõlakirju seitsmeaastase tähtajaga nominaalväärtuses 225 miljonit eurot, millega refinantseeriti nimetatud sündikaatlaen. Võlakirjade kupong on fikseeritud 4,625% ning intressimaksed toimuvad üks kord aastas. Võlakirjade väljalaskehind oli 98,812% nominaalist ja korralduskulud 479 tuhat eurot.

Kuni 08.01.2010 oli Ettevõttel laenuleping Eesti Energia AS-iga. 2010. aastal oli laenu intressimäär 4,88%. Ettevõtte refinantseeris nimetatud laenu 08.01.2010 sündikaatlaenuga.

31.12.2011 ja 31.12.2010 olid Ettevõttel kehtivad laenulepingud mille väljavõtmata laenulimiit 31.12.2011 seisuga oli 100 000 tuhat eurot. (31.12.2010: 100 000 tuhat eurot). Õigus võtta välja osa või kõik Euroopa Investeeringuspanga poolt antud laenust (75 000 tuhat eurot) kehtib 36 kuu jooksul lepingu allkirjastamise kuupäevast 18.11.2010. Vastavalt Põhjamaade Investeeringuspangaga 20.10.2010 sõlmitud lepingule on võimalik välja võtta osa või kõik laenusummast (25 000 tuhat eurot) perioodil 08.07.2011-31.12.2014. Mõlema laenulepingu puhul määratakse intressimäär vahetult enne laenusumma väljavõtmist.

Arvelduskrediit

Perioodil 8.01.2010 kuni 13.07.2011 kasutas Ettevõtte nelja arvelduskrediidilepingut limiitide kogusummaga 20 miljonit eurot, kõik Euriboril põhineva ujuva intressimääraga. 13.07.2011 nimetatud lepingud lõpetati ja sõlmiti uus arvelduskrediidi leping limiidiga 20 miljonit eurot Euriboril põhineva ujuva intressimääraga.

Perioodil 1.01.2010-8.01.2010 kasutas Ettevõtte arvelduskrediiti toleleagselt emaettevõttelt Eesti Energia AS. Intressimääraks oli 4,88%. Eelmises punktis toodud sündikaatlaenu väljavõtmise päeval maksti Eesti Energia AS-le tagasi kogu kasutatud arvelduskrediit ning vastav arvelduskrediidileping lõpetati.

31.12.2011 ja 31.12.2010 Ettevõtte ei kasutanud arvelduskrediiti.

Lisa 12

VÕLAD TARNIJATELE JA MUUD VÕLAD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31/12/2011</i>	<i>31/12/2010</i>
Võlad tarnijatele	20 067	16 311
• sh võlad seotud osapooltele (lisa 23)	12 586	8 111
Võlad ostetud materiaalse ja immateriaalse põhivara eest	9 305	2 481
• sh võlad seotud osapooltele (lisa 23)	1	3
Taastuenergia toetused elektrienergia tootjatele (lisa 2,8)	0	15 084
Kogunenud intressid	4 904	1 737
Muud võlad	125	77
• sh võlad seotud osapooltele (lisa 23)	57	32
Finantskohustused kokku bilansisaldol "Võlad tarnijatele ja muud võlad" ilma kogunenud intressideta	29 497	33 953
Finantskohustused kokku bilansisaldol "Võlad tarnijatele ja muud võlad"	34 401	35 690
Maksuvõlad:	387	417
Sotsiaalkindlustusmaks	169	186
Üksikisiku tulumaks	91	108
Töötuskindlustusmaks	18	20
Kohustusliku kogumispensioni sissemaksed	6	5
Ettevõtte ja erisoodustuste tulumaks	4	3
Aktiisimaks	99	95
Viitvõlad - töötajate hüvitised:	426	223
Palgad	184	0
Preemia	90	50
Puhkusetasu	90	116
Sotsiaalkindlustuse ja töötuskindlustuse maks	62	57
Muud võlad	134	11
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	35 348	36 341

Lisa 13

TULEVASTE PERIOODIDE TULUD JA SIHTFINANTSEERIMINE

Liitumis- ja muudest teenustasudest

tuhandetes eurodes

Tulevaste perioodide tulud liitumis- ja muudest teenustasudest 1.1.2010 **22 148**

Liikumised 1.1.2010-31.12.2010:

Saadud liitumis- ja muud teenustasud 1 329

Müügituluna kajastatud liitumis- ja muud teenustasud -1 147

Tulevaste perioodide tulud liitumis- ja muudest teenustasudest 31.12.2010 **22 330**

Liikumised 1.01.2011-31.12.2011:

Saadud liitumis- ja muud teenustasud 2 969

Müügituluna kajastatud liitumis- ja muud teenustasud (lisa 15) -1 222

Tulevaste perioodide tulud liitumis- ja muudest teenustasudest 31.12.2011 **24 077**

Sihtfinantseerimisest

tuhandetes eurodes

Sihtfinantseerimise ettemaksed 31.12.2010 **15 149**

Liikumised 1.01.2011-31.12.2011:

Kasutatud toetused -98

Tuluna kajastatud sihtfinantseerimine (lisa 16) -6

Sihtfinantseerimise ettemaksed 31.12.2011 **15 045**

• sh pikaajalised ettemaksed 15 045

Lisa 14

OMAKAPITAL

Ettevõtte aktsiakapital koosneb 149 890 aktsiast nimiväärtusega 1000 tuhat eurot (31.12.2010: üks osa nimiväärtusega 140 000 tuhat eurot). Aktsiate eest on täielikult makstud.

2011. aastal suurendati ainuaktsionäri otsusega aktsiakapitali 9 890 tuhande euro võrra, emiteerides 9 890 uut lihtaktsiat. Uute aktsiate eest tasuti septembris 2011.

2010. aastal suurendati ainuosaniku otsusega osakapitali 5 786 tuhande euro võrra. Osa nimiväärtuse suurendamise eest tasuti detsembris 2010.

Majandusaastatel 2011 ning 2010 dividende ei makstud.

Seisuga 31.12.2011 moodustas Ettevõtte kohustuslik reservkapital 3 490 tuhat eurot (31.12.2010: 2 814 tuhat eurot). Seisuga 31.12.2011 on Ettevõttel kohustus kanda täiendavalt kohustuslikku reservkapitali 1 025 tuhat eurot (31.12.2010: 676 tuhat eurot).

Seisuga 31.12.2011 oli Ettevõtte jaotamata kasum 36 889 tuhat eurot (31.12.2010: 17 063 tuhat eurot). Alates 1. jaanuarist 2008 on dividendidena jaotatavale puhaskasumile kohaldatav tulumaksumäär 21/79. Seisuga 31.12.2011 on võimalik jaotada 28 333 tuhat eurot netodividendidena (31.12.2010: 12 946 tuhat eurot) ja vastav tulumaks oleks 7 531 tuhat eurot (31.12.2010: 3 441 tuhat eurot).

Lisa 15

MÜÜGITULU

Müügitulu analüüs tegevusvaldkondade lõikes

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
Bilansi- ja reguleerimisteenuste müük		
Bilansienergia	15 314	15 708
Reguleerimisteenused	260	125
Bilansi- ja reguleerimisteenuste müük kokku	15 574	15 833
Võrguteenuste müük		
Ülekandetasud	73 031	67 239
Müügitulu liitumistasudest (lisa 13)	1 222	1 147
Muud võrguteenused	2 681	2 339
Võrguteenuste müük kokku	76 934	70 725
Muude kaupade ja teenuste müük		
Ülekandeseadmete rent (lisa 22)	820	820
Vanametalli müük	91	706
Muude teenuste müük	697	778
• sh hoonete rent (lisa 22)	317	411
Muude kaupade müük	40	3
Muude kaupade ja teenuste müük kokku	1 648	2 307
Müügitulu kokku	94 156	88 865

Müügitulu analüüs klientide geograafilise asukoha järgi

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
Eesti	91 284	86 983
Läti	2 282	1 247
Venemaa	364	380
Leedu	61	238
Soome	165	17
Müügitulu kokku	94 156	88 865

Lisa 16

MUUD ÄRITULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
Saadud viivised, trahvid ja hüvitsed	114	20
Kasum materiaalse põhivara müügist	22	61
Välismaine sihtfinanseerimine tegevuskuludeks	105	0
Põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimine	6	0
Muu tulu	0	5
Muud äritulud kokku	247	86

Lisa 17

KAUBAD, TOORE, MATERJAL JA TEENUSED

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
Ostetud elektrienergia bilansiteenuse osutamiseks		
Ostetud bilansienergia	9 570	9 531
Ostetud võimsuse reguleerimise teenus	5 602	5 893
Bilansiteenuse osutamiseks ostetud elektrienergia kokku	15 172	15 424
Süsteemiteenused		
Ostetud elektrilise võimsuse reservid	5 012	4 298
Reaktiivenergia	283	162
Süsteemiteenuste kulud kokku	5 295	4 460
Elektrienergia võrgukadude kompenseerimiseks		
Elektrienergia mittetaastuvatest energiaallikatest	10 438	11 397
Elektrienergia võrgukadude kompenseerimiseks kokku	10 438	11 397
Hooldus- ja remonditööd		
Põhitegevuse rajatistele ja seadmetele	4 362	4 357
Tootmishoonetele ja -territoriumitele	670	729
Demontaažitööd ja jäätmete käitlemine	56	130
Muud kulud	153	197
Hooldus- ja remonditööd kokku	5 241	5 413
Muud kulud		
Operatiivkäidu- ja dispetšerjuhtimiskulud	601	576
Muud kulud	592	485
Muud kulud kokku	1 193	1 062
Kaubad, toore, materjal ja teenused kokku	37 339	37 756

Lisa 18

MITMESUGUSED TEGEVUSKULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
Transpordi- ja töövahendite kulud	97	79
Valve-, kindlustus- ja töökaitsealased kulud	167	276
Bürookulud	495	413
Uurimistöõde ja konsultatsioonide kulud	509	394
Telekommunikatsioonikulud	936	899
Infotehnoloogia kulud	365	432
Koolitus- ja muud tegevuskulud	608	450
Mitmesugused tegevuskulud kokku	3 177	2 943

Lisa 19

TÖÖJÕUKULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
Põhitasud, lisatasud, preemiad, puhkusetasud	2 804	2 723
Muud hüvitised	0	15
Töölepingu lõpetamise hüvitised	18	12
Muud tasud	118	81
Töövõtjatele arvestatud kokku	2 940	2 831
Sotsiaalmaks	972	938
Töötuskindlustusmaks	37	35
Tööjõukulud kokku	3 949	3 804
• sh hüvitised juhatuse ja nõukogu liikmetele		
Põhitasud, lisatasud, preemiad, puhkusetasud	205	201
Erisoodustused	29	18
Sotsiaalmaks	77	72
Hüvitised juhatuse ja nõukogu liikmetele kokku	311	291

Keskmine töötasu kuus oli 1 706 eurot (2010: 1 681 eurot).

Töösuhte lõpetamise hüvitised

Juhatuse liikmetele makstakse teenistuslepingu ennetähtaegse lõpetamise eest hüvitust, mis võrdub kolme kuu teenistustasuga.

Lisa 20

MUUD ÄRIKULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
Ettevõtlusega mitteseotud kulud	44	28
Tasutud viivised, trahvid ja hüvitused	24	0
Tulumaks ettevõtlusega mitteseotud kuludelt	1	5
Muud ärikulud	57	8
Kokku muud ärikulud	126	41

Lisa 21

FINANTSTULUD JA -KULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
Finantstulud		
Intressitulu	661	85
Kasum valuutakursi muutustest	0	1
Kokku finantstulud	661	86
Finantskulud		
Intressikulu	-10 655	-8 364
Kahjum valuutakursi muutustest	-3	-6
Kokku finantskulud	-10 658	-8 370
Kapitaliseeritud finantskulud (lisa 9, 10)	1 931	1 035
Koondkasumiaruandes kajastatud finantskulud kokku	-8 727	-7 335
Neto finantstulud (-kulud)	-8 066	-7 249

Lisa 22

KASUTUSRENT

Ettevõtte kui rendileandja

Kasutusrendi tulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
Hooned	317	411
Ülekandeseadmed	820	820
Kasutusrendi tulu kokku (lisa 15)	1 137	1 231

Ülekandeseadmed

Ettevõtte on kasutusrendileping, mille kohaselt renditakse välja liinimastidele kinnitatud kiudoptilise kaabli vabu kiude. See kaabel toimib ka liinide piksekaitsetrossina ja Ettevõtte kasutab kiude oma tehniliseks sideks. Vabad kiud on antud rendile Televõrgu AS'ile. Rendileping sisaldab piirangut, mille kohaselt ei tohi Ettevõtte anda oma ülekandeseadmeid kasutuseks teistele telekommunikatsioonivaldkonnas tegutsevatele ettevõtetele. Leping kehtib kuni 31.3.2025. Iga-aastane rendimaksete suurus sõltub aasta jooksul väljarenditud kiudude hulgast.

Andmed varade (raajatiste) kohta, mis on antud rendile kasutusrendi tingimustel

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31/12/2011</i>	<i>31/12/2010</i>
Soetusmaksumus	5 961	5 795
Akumuleeritud kulum perioodi lõpus	-2 601	-2 171
Jääkmaksumus	3 360	3 624

Arvestatud kulum

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
Arvestatud kulum	429	365

Hinnanguline järgmiste perioodide renditulu kasutusrendi lepingutest

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31/12/2011</i>	<i>31/12/2010</i>
sh kuni 1 aasta	840	820
1-5 aastat	3 360	3 278
üle 5 aasta	6 930	7 581
Järgmiste perioodide rendimaksed kokku	11 130	11 679

Ettevõtte kui rentnik

Kasutusrendi kulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
Ehitised	36	36
Transpordiseadmed	64	56
Muud masinad ja seadmed	60	94
Kasutusrendikulud kokku	160	186

Kõik rendilepingud, milles Ettevõtte on rentnik, on katkestatavad lühikese etteteatamistähtajaga.

SALDOD JA TEHINGUD SEOTUD OSAPPOOLTEGA

Üldjuhul seotud osapoolteks loetakse osapooli, kui nad on ühise kontrolli all või kui ühel osapoolel on võime kontrollida teist osapoolt või tal on oluline mõju või ühine kontroll teise osapoolle üle finantsiliste ja tegevusalaste otsuste tegemisel. Iga võimaliku seotud osapoolte suhet käsitledes pööratakse tähelepanu suhte sisule, mitte üksnes juriidilisele vormile.

Ettevõtte majandusaasta aruande koostamisel olid seotud osapoolteks:

- (I) Riik ja riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted
- (II) Juhatus ja nõukogu
- (III) Eespool loetletud isikute lähedased pereliikmed ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted
- (IV) Kuni 27.01.2010 emaettevõtte ja teised konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted (s.t. sõsarettevõtted)

Tasumata saldod seotud osapooltega olid järgmised:

tuhandetes eurodes

31/12/2011 31/12/2010

Nõuded ostjate vastu

Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	14 412	17 473
Nõuded ostjate vastu kokku	14 412	17 473
• sh võrguettevõtjad	13 775	16 006

Võlad tarnijatele ja muud võlad

Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	12 644	8 146
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	12 644	8 146

Tulud ja kulud seotud osapooltega tehingutest:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Seotud osapool</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
Tulu kaupade ja teenuste müügist	Emaettevõte*	0	501
	Sõsarettevõte*	0	8 388
	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	81 994	69 676
Tulu kaupade ja teenuste müügist kokku		81 994	78 565
Kaupade ja teenuste ost	Emaettevõte*	0	347
	Sõsarettevõte*	0	1 889
	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	23 693	13 734
Kaupade ja teenuste ost kokku		23 693	15 970
Intrassikulud	Emaettevõte*	0	178
sh: Kapitaliseeritud laenukasutuse kulutused (lisa 21)		0	-19
Investeeringud põhivarasse	Emaettevõte*	0	24
	Sõsarettevõte*	0	135
	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	1 302	59
Investeeringu põhivarasse kokku		1 302	218

* Ettevõtte kuulus Eesti Energia kontserni kuni 27.01.2010. 2010.a. seotud osapooltega käivetes on muuhulgas kajastatud 2010.a. jaanuarikuu tehingud Eesti Energia kontserni ettevõtetega.

Tehingud äriühingutega, milles nõukogu ja juhatuse liikmed ja nende lähedased omavad olulist mõjuvõimu

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
Teenuste ost	0	1

Tegevjuhtkonnale ja juhatuse liikmetele arvestatud kompensatsioonid on avalikustatud lisa 19.

TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED JA SIDUVAD TULEVIKUKOHUSTUSED

Võrgu arenduskohustused

Elektriturseaduse kohaselt on võrguettevõtjal kohustus arendada võrku viisil, mis tagab oma teeninduspiirkonnas võimaluse järjepidevalt osutada ettenähtud tingimuste kohast võrguteenust.

Siduvad tulevikukohustused investeeringuteks

Seisuga 31.12.2011 oli Ettevõttele materiaalse põhivara suhtes lepingujärgsed siduvad tulevikukohustused kapitalikulusteks summas 294 226 tuhat eurot (31.12.2010: 231 264 tuhat eurot). Neist suurim on Eestit ja Soomet ühendava teise veealuse elektrikaabli EstLink 2 ehitamise lepingud. Ettevõtte osa selles on 126 406 tuhat eurot ning avariireservelektrijaama investeering (113 591 tuhat eurot) aastatel 2011-2014.

Maksualased õigusaktid

Maksuhalduril on õigus kontrollida Ettevõtte maksuarvestust kuni 6 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intress ja trahvid. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata Ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Elering AS-i aktsionärile

Aruanne raamatupidamise aastaaruande kohta

Oleme auditeerinud kaasnevat Elering AS-i (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2011, koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ning õige ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindlustunnet, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ning õigeks ja õiglaseks esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab raamatupidamise aastaaruanne olulises osas õigesti ja õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2011 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

Me ei täheldanud auditi käigus vastuolusid kaasneva raamatupidamise aastaaruande ning elektrituruseaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide vahel.

AS PricewaterhouseCoopers

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ago Vilu', is written over a faint, light blue circular stamp.

Ago Vilu
Vandeaudiitor, litsents nr 325

30. märts 2012

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

Elering AS jaotamata kasum seisuga 31.12.2011 oli 36 888 763 eurot.

Elering AS juhatus teeb ainuaktsionärile ettepaneku jaotada
Ettevõtte jaotamata kasum järgmiselt:

Kohustuslikku reservkapitali: 1 025 052 eurot

Jaotamata kasumisse: 35 863 711 eurot

TEGEVJUHTKONNA ALLKIRJAD 2011. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Elering AS 2011. aasta majandusaasta aruande allkirjastamine 30. märts 2012.

Taavi Veskimägi
juhatuse esimees

Kalle Kilk
Juhatuse liige

Peep Soone
Juhatuse liige

ELERING AS MÜÜGITULU VASTAVALT EMTAK 2008-LE

Elering AS müügitulu jaguneb suuremate tegevusalade lõikes järgnevalt:

<i>EMTAK* Tegevusala</i>	<i>2011</i>	<i>2010</i>
35121 Ülekande teenus-edastamine põhivõrgu kaudu	77 314	70 725
35141 Elektrienergia müük (bilansienergia)	15 574	15 833
77399 Mujal liigitamata masinate ja seadmete rentimine	820	820
47770 Muude kasutatud kaupade jaemüük	131	709
68201 Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	317	406

* EMTAK – Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator

elering
ÜHENDAME ENERGIAD

Kadaka tee 42 / 12915 Tallinn
telefon: 715 1222
faks: 715 1200
e-post: info@elering.ee

www.elering.ee

